HERG BENET
PUBLISHERS

Petronela Rotar

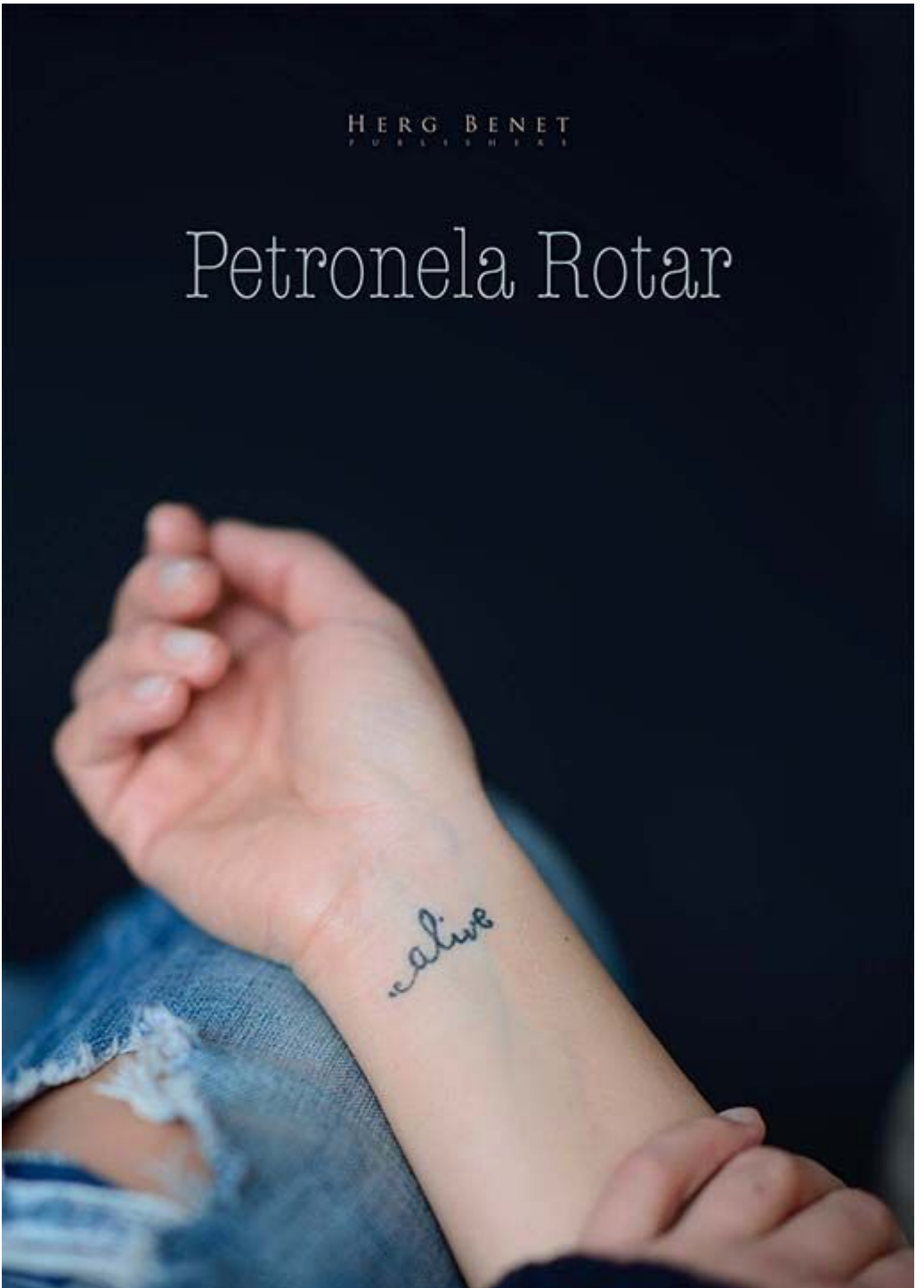

Petronela Rotar

Alive

Editura HERG BENET
2014

HERG BENET
PUBLISHERS

© 2014 Petronela Rotar
© 2014 Herg Benet Publishers, pentru prezenta ediție

Herg Benet Publishers
Str. Dr. Burghelea 22, sector 2, Bucureşti, România
www.hergbenet.ro
editor@hergbenet.ro

Foto copertă: Adriana Becichi

ISBN ePub: 978-606-8530-72-7
ISBN Print: 978-606-8530-53-6

Colecția $\sqrt{5}$

Reproducerea integrală sau parțială a textelor nu este permisă fără acordul scris al deținătorului de drepturi de autor.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

lui V., cu toată dragostea

CE E NU TRECE

Bunică-mea avea ochii verzi. Nu i-am moştenit niciuna dintre nepoate. Acum, la bătrîneţe, i s-au decolorat – sunt un albastru deschiiis, deschiiiiis, cum e cerul în zilele toride. O cheamă Victoria, dar toţi îi ziceau Viţa – prescurtare rurală la modă pe vremea aia.

Era în perioada interbelică.

Bunică-mea era ţărancă.

Ghiţă stătea vizavi. Era un bărbat frumos. Fierar. Şi o iubea pe bunică-mea. La toate balurile din sat o dansa numai pe ea. Şi avea bunică-mea un păr frumos, negru, înnodat în două cozi groase care îi atingeau crupa cînd o învîrtea la horă.

Părinţii lor se detestau. O ură veche, de clan, nestinsă nici azi. I-a zis Ghiţă: hai să fugim în lume, muiere. Te fur într-o noapte şi nu o să mai poată face nimic să ne despartă. Ibovnicii interzişi fugeau mereu, pe vremea aia. Cînd se întorceau, cu ruşinea gata făcută, erau acceptaţi. Vorbea satul o lună, două, apoi se liniştea gura lumii. Rămîneau împreună, fericiţi. N-a vrut bunică-mea. Ea nu a vrut. A zis că e fată mîndră, meritä să fie luată cu alai de acasă, nu să fugă şi să fie făcută de rîsul lumii.

El a insistat, ea nu a vrut să îl mai vadă. Seara, îi ţinea drumul cînd venea de pe cîmp şi îi cînta romanţa asta, la modă pe vremea aia: *Se scuturau toţi trandafirii, în seara cînd ne-am despărţit, plîngea pădurea şi zefirii, plîngea şi lacul liniştit...*

Ea îşi ştergea ochii cu mîneca iei şi mergea mai departe, încăpăţînată ca o vită.

— Io mă omor, Viţo, dacă nu mă iei!

— Omoară-te, da' după tine tot nu viu, să mă batjocorească satul.

Era muiere mîndră bunică-mea. Se țineau alai după ea ficiorii. L-a ales pe Gheorghe, bărbat cu copil, divorțat. A zis să se facă repede nunta.

I-a ținut calea Ghiță şi în seara nunții. Cu toporul i-a ținut-o. A zis că dacă nu fuge cu el, ori îl omoară pe Georghe, ori se omoară pe el. Nici nu s-a oprit bunică-mea. Avea un văl gălbui, de borangic, peste cocul împletit, de mireasă. Şi l-a ridicat şi s-a uitat la Ghiță cu dispreț. I-a zis să se dea deoparte. A împietrit Ghiță, cu toporul în mînă. Ea s-a dus mîndră acasă, să îi fie borească lui tata-mare.

S-a apucat tare de băut Ghiță. Umbla numai beat, numai în calea ei: Vițo, nu e prea tîrziu, lasă-l şi fugi cu mine. Nu s-a dus bunică-mea. Numa' îşi înghițea lacrimile şi se ascundea din calea lui.

Tîrziu, Ghiță s-a însurat cu o unguroiacă, pe placul mumă-sii. A făcut doi copii. Ăl mare a iubit-o pe mama. Nici mama nu l-a luat, tot de rîca dintre neamuri. Fiu-su, pe mine. De la atîta băut, Ghiță s-a făcut cu ciroză.

Cînd eram singure, bunică-mea îmi povestea de el. Se asprise muierea, dar cînd îi zicea numele, i se îndulcea parcă glasul. Îmi zicea mai ales de romanță. Romanța lor. Dacă o dădeau vreodată la radio, se întorcea cu spatele, să nu îi vedem privirea lăcrămoasă.

Înainte să se ducă, Ghiță a lăsat cu limbă de moarte să nu îi cînte orchestra muzică funerară. Să-i cînte romanța aceea, a lor. Trecuseră 40 de ani de atunci.

Convoiul funerar trecea prin dreptul ferestrei mele. Eram mică, dar recunoşteam romanța. Ascunsă în spatele perdelei de Paşcani, bunică-mea plîngea cum nu o mai văzusem niciodată. Amar.

Tata-mare, om zdravăn şi cantor la biserică, ducea pe umeri sicriul.

Pînă la groapă, orchestra a cîntat numai romanța lor.

Tu nu m-ai înțeles pe mine, şi nici n-ai vrut să mă-nțelegi, dar cînd ne vom cunoaşte bine, vom fi bătrîni, vom fi moşnegi.

CENUŞĂREASA 2.0

Ar trebui să fii bine, îți spui, în timp ce rîneşti prin bucătărie. Casa e întoarsă toată, tu speli şi freci şi dezinfectezi de azi-dimineață, şi acum te-a luat aşa, de la lingurică, plînsul ăsta prolix. Şi ştergi şi nu te poți opri să îți fie milă de tine, deşi ştii foarte bine că mila, ei, bine, mila nu e un sentiment nobil. Mila e agresiune, mai degrabă, şi tu urăşti agresiunile, you had enough. Ştergi fiecare lucru, îl aşezi la loc şi plîngi şi ştergi cuptorul şi te gîndeşti la Sylvia şi la cuptorul în care şi-a băgat capul. Şi Sylvia avea doi copii şi plîngea des, umbla cu clopotul ăla de sticlă prin lume şi apoi, într-o zi, în bucătăria aia unde plînsese şi gătise şi le dăduse de mîncare copilaşilor bolnavi, s-a decis şi a izolat geamurile şi uşa şi a dat drumul la gaz şi şi-a băgat capul în cuptor. Al tău e electric, rîzi prosteşte, tu n-ai gaz în casă. Şi să ai, totuna ar fi. Capul tău încape doar în televizor, ai mai spus-o. Sinucisul nu e pentru tine, pur şi simplu nu e. Nici atunci, la 17 ani, cînd ai luat pastilele alea, nu ai vrut pe bune să mori, dacă voiai, mureai, dar tu i-ai zis prietenei tale şi te-au dus la spital şi ți-au făcut spălături şi apoi te-au internat la Mîrzescu şi acolo a venit proful tău de romînă, a stat în uşa salonului şi le-a zis asistentelor şi doctoriței: e cea mai bună elevă a mea. Şi tu erai întinsă, cu ochii întinşi, dar ai auzit şi te-ai mirat, iar săptămîna trecută proful de romînă ți-a scris un e-mail în care îți spunea că e mîndru că ți-a fost profesor şi tu l-ai citit şi iar te-ai mirat. Şi ți-a venit aşa, să le spui tuturor să nu te plîngă, cînd o să crăpi, să nu te plîngă deloc, ai plîns tu destul, să nu mai cadă nici măcar o lacrimă pentru tine, le-ai plîns tu pe toate. Citiseşi că un om plînge într-o viață maximum nouă găleți de lacrimi şi tu umpluseşi nouă vedre înainte să fii majoră. Ştergi geamul şi plîngi, nu e nimic, plînsul purifică, o floare de nufăr, albă, ar fi trebuit să fii,

dar nu eşti, a naibii purificare selectivă, albeşte numai pe cine vrea ea.

Şi ar fi trebuit să fii şi fericită, îți spui, ar trebui să fii fericită, uite, în cîteva zile îți iese cartea, îți dai seama, cartea, proasto, cartea ta, nebuna pămîntului, prima ta carte. Şi copiii sunt bine şi aveți ce mînca, ar trebui să fii fericită şi chiar ai fost, ai fost, ai sărit în sus prin casă, dar acum dori, dori toată, eşti ca o rană inflamată. Şi nu ai chef să fii glumeață şi să disimulezi, toată viața ai disimulat că eşti bine, iar tu în timpul ăsta sîngerai pe dinăuntru. Hemoragie aveai. Apoi, ai învățat să îți iei singură sînge, aşa cum luau doftorii demult, lăsai dîre pe foi, scriai cu durerea aia, cu plasma, băltoacă de sînge era, nu scris. Exorcizare. Şi toate textele alea le ai încă, tot sîngele scurs, uneori îl poți privi, alteori nu, că te doare. Oricum, nu puteai opri hemoragia sau mînuța, uite, tu ai o mînuță care îți scrie în cap compulsiv, mai ales atunci cînd faci muncă fizică şi mintea e liberă, aşa ca acum, iar mînuța scrie, scrie, l-ai întrebat şi pe Mihail Vakulovski, e normal să îți scrie mintea singură?, iar el a zis că şi el scrie şi în somn şi să îl întreb pe colegul de birou dacă păţeşte la fel, să vedem ce zice, şi de aia îmi scrie capul singur fiindcă sunt scriitoare. Aha, deci nu sunt nebună, sunt scriitoare. Apoi, ai citit în jurnalul lui Vancu că şi el are o tastatură în cap, care clămpăne singură, şi ți-ai zis iar: deci nu sunt nebună, nu sunt nebună de tot.

Şi ştergi mai departe geamul de la bucătărie, iar dincolo de geam vezi lumînările de la nunta ta, topite, pe pervaz, mîine o să iei şpaclul şi o să răzuieşti ceara aia topită de soare, o să arunci şi buchetul uscat, aşa a fost mereu la tine, ai crezut că o să fie şi n-a fost. Fostul tău soț îți spunea: tu nu ştii să fii fericită şi te gîndeşti că poate avea dreptate, tu nu ştii să fii fericită, ai durut prea mult şi nu ştii, ai luptat continuu, de cînd te-ai găsit pe lume, iar lupta

e agonie, şi tu nu ştii decît să agonizezi. Cel mai fucked up e că, în capul tău, cea mai fericită zi din căsnicia voastră scurtă a fost una în care ați făcut curățenie... Nu din luna de miere, nu de aiurea, ci atunci cînd ați făcut acasă curățenie lună, cu muzica dată la maximum, dansînd, oprindu-vă să vă iubiți puțin, aia a fost cea mai fericită zi din căsnicia voastră. Şi te gîndeşti iar, poate avea dreptate, poate nu ştii, poate nu recunoşti fericirea... Ba nu, ba nu! Ai învățat să fii şi împăcată, senină, uneori ai crezut că eşti chiar fericită, chiar dacă nu ai avut cu ce plăti facturile mereu, nici Eminescu nu avea, îți spui şi rîzi ca tîmpita iar, rîs-plîns, baligă de mînz. Şi apoi, te gîndeşti, cea mai urîtă zi din viața ta nu a fost aia cînd a murit răposatul, nici aia cînd, nici cealaltă, ci dimineața aia cînd te-ai trezit şi nu aveai ce să le dai fetelor de mîncare, căci colega de apartament venise tîrziu şi mîncase ce le pregătiseşi lor, şi nu ai avut ce face, ai pus mîna pe telefon şi ai sunat-o pe mă-ta, mama, venim la tine, să ne dai de mîncare. Şi aia a fost cea mai urîtă zi din viața ta: ziua în care nu ai avut ce le da copiilor tăi de mîncare.

ÎNSPRE EA

Conduc singură prin ploaie şi simt pentru prima dată că sunt aşa de obosită, că aş putea adormi la volan. Trebuie să ajung la Bucureşti şi apoi, dimineaţă, mai departe, să mă întîlnesc cu ea, cu marea mea. Conduc şi plouă, mi-e foarte linişte. Îmi place japoneza de sub mine, îmi place cum zvîcneşte şi se întinde, îmi place cum se aşază-n curbe, cum mugeşte şi se ţine. La Posada, un accident blochează drumul, văd şirul de maşini aşteptînd şi nu mă enervez, ci mă bucur. Cobor geamul, inspir aerul umed şi proaspăt, sting motorul şi închid ochii. Aţipesc liniştită. Visez chiar, un vis decolorat şi destrămat, ca toate visele din ultima vreme. Mă trezesc lin, cînd aud zgomot de pneuri pe asfaltul ud. Şi sunt neverosimil de odihnită. Am dormit poate 30 de minute, acolo, prinsă în ambuteiaj, la volan, cu frîna de mînă trasă, în uguit de păsări şi zgomot de sirene de ambulanţă, am dormit şi mi-am resetat creierul obosit. Cînd plec mai departe, nu plec, ci ţîşnesc. Motorul urlă sub mine, muzica urlă în difuzoare şi rulez, cu bucuria cu care conduc cînd conduc. Primul cîmp cu rapiţă mă ia prin surprindere, nu mă aştept la un galben atît de orbitor. Încetinesc să trag cu ochiul şi simt cum, fără voia mea, pe faţă mi se lăbărţează un zîmbet cît o zi de post. Zîmbesc şi conduc cu un ochi la drum şi cu altul scufundat în galben, mi-e sufletul însorit de soarele de pe jos, nu de pe sus, şi dansează, dansează peste cîmpurile de rapiţă şi norii perfecţi, de parcă i-ar fi pictat pictorul de nori Charmichael, care toată viaţa a pictat numai nori. Nu mă mir că pe cer nu e soare, cînd e atîta pe pămînt. Pînă şi blocurile gri ale Ploieştiului, proiectate pe lămîiul incandescent, îmi par înduioşător de frumoase.

Conduc, zîmbesc şi cînt, fără să ştiu că mîine-dimineaţă, pe autostradă, pentru prima dată după mulţi

ani, voi ameți la volan, şi maşinile vor începe dans de iele, la 140 de kilometri la oră, voi trage pe banda de urgență, cu inima la trap, cu atacul de panică înşurubîndu-se monstruos, în fiecare colț de creier rămas neparalizat de surpriză. Că voi scoate, tremurînd, un sfert de rivotril din pastilleroul cu Audrey Hepburn, nefolosit de ani buni, şi îl voi pune sub limbă, aşteptînd în parcarea plină să plece atacul, să nu mai tremure nimic în mine, ca să pot pleca mai departe. Abia mai tîrziu, cu tot soarele pe față, cînd voi da autostrada pe cîmpurile Dobrogei, mi se va întoarce liniştea şi mă va înfăşura caldă, ca un şal de lumină. Mă voi strecura pe nesimțite printre dealuri verzi şi cîmpuri galbene. Şi nu va fi nimeni pe şoseaua care îşi unduieşte coapsele firave pînă la contopirea cu orizontul, doar eu. Voi trece prin sate cu case joase, de paie şi lut, şi cu cerdace înflorite, prin crînguri înverzite crud şi mirositor, mă voi aşeza de-a lungul Dunării molcome, dar umflate, pe care copii mici de numai o şchioapă vîslesc bărci mari, de pescari, voi lăsa în spate stuf şi păsări mari, de apă, care-mi vor aminti cît de dor mi-e de Deltă. Mă va uimi o broască țestoasă oprită pe şosea, în plin cîmp, negrăbindu-se nicăieri pentru următorii o sută de ani, un fazan colorat, gata să îmi sară în cale, dar mai ales, mai ales o pasăre măiastră, cu un penaj colorat şi strălucitor-orbitor, apărută de niciunde în drumul meu, o pasăre cum nu am mai văzut niciodată, venită poate de pe tărîmul celălalt şi rătăcită printre ciulinii înfloriți ai Bărăganului, zburătăcind în calea mea şi rănindu-mă cu frumusețea ei.

Mai tîrziu, mă voi opri, hipnotizată de galbenul irizant, voi sări năucă-zăbăucă în lanul de rapiță naltă cît omul şi luminoasă cît soarele, îmi voi deschide larg brațele, o voi strînge nu la, ci în piept, o voi sorbi şi respira, o voi închide în iris şi în ventriculul stîng, îmi voi mînji blugii şi nasul de culori, voi rîde şi mă voi şterge, voi pleca mai departe cu

sufletul hohotind, şi de rîs şi de plîns, nu ştii că eu sunt ca împăratul Roşu, un ochi îmi rîde, celălalt îmi plînge, mereu. Şi voi conduce mai departe, tot mai departe, printre cîmpurile Dobrogei, gîndindu-mă, poate, la Chira Chiralina, voi conduce pînă cînd drumul mi se va sfîrşi în mare, iar ea, înfăşurată în văluri de ceaţă subţire, ca nişte fuioare, îşi va întinde braţele înşelătoare, braţe amăgitoare de ondină, să mă primească. Şi îmi va spune, cu şoapte de apă, unde mi-ai rătăcit, fiică risipitoare, nu ştii că locul tău e aici?

Iar eu, eu nu sunt decît ondina care a vrut să fie pămînteancă, dar nu ştie cum să îşi smulgă din vintre dorul de apă.

IUBIRE ŞI ALZHEIMER

— Te iubesc!

— Bine, dar să mă iubeşti cu hibe cu tot, cu derapaje, cu infidelități, iar dacă nu, mai bine nu mă mai iubi...

— Păi, cam aşa te iubesc.

— Bine. Şi eu tot aşa. Şi nu vreau să te confisc.

— Nici eu nu vreau.

— E bine, e tot ce-mi doresc. Să respir. Apoi o să fim bătrîni, eu Alzheimer, tu Parkinson, şi o să ne aparținem, dar nu o să ştim. Eu o să uit cine sunt şi o să citesc despre mine din cartea pe care mi-o vei da tu. Şi o să îmi placă de mine. Ăla va fi momentul în care mă voi plăcea cel mai mult. Singurul, poate. Şi o să citesc şi o să spun, mişto muierea asta, aşa aş fi vrut să fiu şi eu!

— Şi eu o să ştiu că aşa eşti...

— Doar tu.

— Nu e aşa tot timpul?

— Ba da. Dar atunci mă voi iubi cum mă iubeşti tu, din exterior. Şi sincer. O să fiu singura bolnavă de Alzheimer îndrăgostită de sine.

DOAMNA DIN AUTOBUZ

Mă urcasem cu tot cu cască în cap în autobuzul de Poiană, după o tentativă ratată de schi. Coada infernală, femeia palidă ca hîrtia, care şi-a pierdut cunoştinţa lîngă mine în cabină, în timp ce vîntul ne zgîlţîia ca pe nişte conuri pe creangă, ceaţa şi viscolul de sus, senzaţia cunoscută de vertij, toate mă alungaseră înapoi, în oraş. Cu umilinţă zic, eu nu prea merg cu autobuzul. Aşa că am urcat timid, m-am aşezat la geam şi mi-am lăsat capul încorsetat în cască pe fereastră. În faţa mea s-a aşezat o doamnă în vîrstă, iar lîngă mine, prietena ei. O priveam pieziş, prin ochelarii de soare. Avea sprîncenele creionate atent şi ruj roşu pe buzele şifonate de ani. Pe cap, o bonetă verde, cu broşă prinsă într-o parte. Un nas coroiat. Atitudine. Vorbea îngrijit, cu o delicateţe pe care nu o mai auzi în zilele noastre. Cuvinte bine alese, pronunţate tacticos, în propoziţii elegante.

Am ciulit urechile, instinctiv. Îi povestea colegei de excursie că nu mai recunoaşte pîrtiile. Înainte ştia toate ieşirile, din Lupului în Drumul Roşu, din Drumul Roşu în Subteleferic. Mi-a venit să o întreb dacă schiase cînd era mai tînără, dar era cumva evident răspunsul, iar eu nu aş fi deschis oricum gura. Mi-am imaginat-o în combinezon, cu schiuri de lemn în picioare. Chiar pe cînd îmi înghiţeam întrebarea şi mestecam viziunea, s-a oprit şi m-a privit atent, apoi i-a zis interlocutoarei: ce frumos e îmbrăcată de schi duduia! Ce bine îi şade albul ăsta pe cap, cum e bronzată. Mi-a zîmbit, cu gingăşie, scuzîndu-se parcă. Duduie, ce cuvînt minunat şi anacronic! Nu mi-a spus nimeni, niciodată, duduie. Sigur, apelativul se potriveşte mai degrabă duduicilor mele, dar l-am sorbit aşa cum a venit, dulce şi suav, şi mi l-am asumat cu egoism şi mîndrie deşănţate. Duduie.

După scurtul interludiu, bătrîna doamnă a continuat să îi povestească celeilalte despre traseele pe care le face vara. De la Crucea Albastră, pe drum forestier, pînă la Piatra Corbului, uite, aici, paralel cu drumul, pe o potecă fermecătoare, absolut pi-to-reas-că. M-am înroşit toată de jenă pe interior, braşoveancă de ocară ce sunt, nu am auzit de Piatra Corbului şi Crucea Albastră în viaţa mea, darămite să cobor pe acolo. Pe la Belvedere, bătrîna cea distinsă a început să se foiască în scaun şi să se îndemne cu prietena ei către uşa din faţă. L-au rugat pe şofer cu vorbe meşteşugite şi de nerefuzat să facă o excepţie şi să le lase şi pe ele în faţa casei, ca să nu urce pe jos din Livadă, că sunt obosite de plimbare, aici, la casa asta albă, despre care aflasem că adăposteşte şi o proprietară răuvoitoare, care lasă toată noaptea lumina aprinsă în dreptul dormitorului doamnei din faţa mea şi îşi scoate lenjeria intimă pe balustrada comună, un gest complet lipsit de bună-cuviinţă.

Şoferul a oprit în dreptul unei vile superbe de pe Drumul Poienii, iar cele două doamne în vîrstă i-au mulţumit frumos şi i-au urat serviciu uşor. Abia la coborîre, am observat că autobuzul venise plin cu oameni bătrîni şi senini, echipaţi de munte, cu beţe de schi în mîini.

IMPOSIBILA UŞURĂTATE

Ar trebui să mă duc înapoi la muncă. Dar volanul nu vrea să asculte. Şi merg, fără să mă pot opri. Maria Dolores Pradera se tînguie între scăriță şi nicovală. Dolores înseamnă dureri în spaniolă. De două ori frînez brusc, pentru că nu îi văd pe ăia. Nu văd, nu aud. Nu simt, mai ales.

Cobor şi nu mă ascultă nici paşii. O iau de capul lor, pe străzi. Mă duc în parc, pe alei întunecoase. Mă aşază pe o bancă. Mă întind. Uite, copacul ăsta sub care stau e stejar. Ălălalt, castan. Înflorit. Ce frumoşi sunt stejarii! Şi frunzele de castan. Le ştiu pe de rost. Ştiu mirosul amar de floare de castan strivită între degete. Făceam demult evantaie din frunze de castan. Din castanul din fața porții vecinei. Văd petice de cer printre frunze. Nori nimbus, dar încă nu am citit *Teoria norilor*. Oamenii trec pe lîngă banca unde stau lungită, se opresc, trec mai departe. Eu mă uit fix la frunze şi bucăți de cer.

Ştii tristețea aia aşa de mare că nu poți nici plînge? Care te blochează? Liniştea aia suspectă, uşurătatea aia imposibilă care vine din golire? Aia simt. Dacă asta se cheamă a simți. Nu plîng. Nici măcar nu gîndesc. Privesc gol cum jumătate din stejar s-a poleit auriu, de la apusul ăsta. Şi totul se dizolvă. Timpul, eu, serviciul care aşteaptă, telefonul care sună, apusul, zgomotele oraşului, copacii.

Cînd sunt aşa, nu pot vorbi. Mi se încleştează maxilarele. Fizic. Dacă aş deschide gura, nu ar ieşi sunete. Nu pot spune nimic. Nu am cuvinte, nu am gînduri, nu am răspunsuri.

Şi nu simt, mai ales. Aşa, ca la anestezia generală.

Mă ridic şi trec printre oameni ca printre jaloane. O măicuță vorbeşte la telefonul mobil, doi copii se sărută. Un pletos mă priveşte curios. Trec strada, pe slow. Unde mă

duc, cînd nu mă aşteaptă nimeni? Nu pot vorbi, nu voi vorbi. Sunt uşoară de vorbe şi gînduri, ca o frunză de castan.

Ştii durerea aia aşa de mare că se anulează prin intensitate?

Uite, s-au scuturat lalelele.

Nu îmi spune să îți zic ceva, orice. Nu pot.

IGNATUL

La noi acasă, Ignatul ținea trei zile, exact atît cîți porci se tăiau pe bucata de beton de lîngă gardul din spatele curții. Tata îi tăia, căci măcelaritul era doar una dintre multele lui îndemînări care îi aduseseră porecla „Mînuță de aur”. Te trezeai dimineața în guițat disperat şi isteric de porc înjunghiat şi apoi imediat aerul se umplea de un damf de păr pîrlit. Ieşeai în zăpadă, buimacă, în papuci de casă, şi, în spatele curții, porcul se perpelea în foc înalt de paie. Crima se produsese deja – sîngele maculase de jur împrejur albul zăpezii. Nu te revolta actul ucigaş, crescuseşi cu el. În curte, erau sacrificate an de an multe animale. Porci, iepuri, găini, cocoşi, gîşte, curci. Mumă-ta mare se ocupa cu masacrul găinilor. Cu o mînă ținea înaripata, îi lăsa gîtul pe tăietorul de lemn unde se crăpau şi lemnele, iar cu cealaltă îi reteza gîtul cu toporul, hîrşti! Te uitai fascinată şi îngrozită cum trupul decapitat continua să se zvîrcolească şi te întrebai dacă tu ai continua să umbli dacă cineva ți-ar lua capul.

Lîngă porcul ucis, tata aţîța focul cu furca de paie, tata-mare umbla cu nişte păhărele de un deți de țuică prin ger, iar femeile se zdrobeau în bucătăria de vară. Cînd terminau de pîrlit porcul, tata şi tata-mare curățau şoriciul. Îl spălau şi îl rădeau cu cuțite mari, iar în urmă rămînea pielea godacului, curată şi plină de băşici. Tăiau cu satisfacție urechile pîrlite şi îşi treceau şoriciul de la unul la altul, după ce îl sărau bine, icnind de plăcere. Cînd dădeau să-l despice, fugeai la căldură în casă, unde rămîneai pînă se termina eviscerarea. Toată ziua, cînd se deschidea uşa bucătăriei de vară, aburi grei să vălătuceau afară, îmbibați de miasme grele de grăsime. Nu-ți plăcea operațiunea asta care dura trei zile lungi şi greţoase, nu-ți plăceau cîrnații, caltaboşii, jumerile sau toba, mirosul de mațe curățate în

covata de lemn sau în vailing, afară, la crepul de ciment înghețat, exalațiile unturii fierte, erai mică şi proastă şi nu ştiai că vremurile alea vor trece şi nu se vor mai întoarce niciodată să te calce pe nervi. Că tata-mare va muri curînd, într-o zi aproape de Ignat, că tata va paraliza. Să fi ştiut, poate nu te-ai fi bucurat că nu o să mai vezi niciodată lama cuțitului proaspăt ascuțit, oțelindu-şi strălucirea în dimineața geroasă de iarnă. În diminețile alea cînd te sculai în guițat de porc înjunghiat, oftînd de ciudă, ți-era limpede că nimic nu o să se schimbe niciodată, că fiecare Ignat va rula identic, cu tata-mare cu țuica prin ger şi porcul sîngerînd în zăpadă, cu tata tăind hălci de carne, cu mama pregătind cîrnații şi pomana porcului, şi tu, ținîndu-te cît mai departe, să nu cumva să te ajungă mirosurile, să te îngrețoşeze, sau nervii tatei.

Cîteodată, tac-tu te obliga să stai acolo, în camera mică, între mațe şi untură fiartă. Îți venea să borăşti, dar îți era frică, aşa că stăteai şi îndurai. Pe față ți se citea dezgustul, şi din cînd în cînd tac-tu ți-l ştergea de pe față cu cîte o palmă bine plasată. Uneori, astrele se aliniau şi te răzbunau, ca atunci cînd, în timp ce era despicat pe burtă, iar cuțitul i-a apăsat vezica, porcul mort şi răscrăcărat s-a pişat pe tac-tu. Lung, cu jet înalt. Sigur că ți-ai luat-o că ai rîs, dar cine îşi mai aminteşte asta?

CONDUCTORUL DE TREN

Conductorul de tren se trezise în dimineața aceea cu senzația că ceva mare, grandios, avea să i se întîmple. Ruta nu era nouă, o bătătorise de atîtea ori, că nici nu mai vedea afară, pe fereastră; privirea îi aluneca peste gări, peste peisaje, stațiile se succedau aceleaşi de fiecare dată, totul era un loc atît de comun, încît pur şi simplu nu îl mai observa. Şi totuşi, în dimineața aceea, avea senzația că viața lui se va schimba.

Cînd trenul s-a urnit din loc, s-a ridicat şi a plecat să verifice biletele mai puțin absent decît de obicei, mai atent la oamenii din compartimente. Era foarte devreme, trenul era aproape gol, avea să se umple mai tîrziu de navetişti, un pic mai încolo însă, mai avea de aşteptat pînă atunci. În primul vagon, o femeie blondă, cam la patruzeci şi cinci de ani, i-a amintit de nevastă-sa. De fosta lui nevastă, divorțaseră de mult, dar el tot aşa îi zicea: nevastă-sa. Se plictisise femeia să îl aştepte să vină acasă din rutele de noapte, din cursele internaționale, zile în şir, şi se combinase cu un vecin de scară care o mai ajuta prin casă cînd era el plecat. Conductorul de tren primise bine vestea, ştia şi el că nevesti-sii i-e greu, că nu suportă să fie singură. Simțise din primul an, după ce s-au luat, că aşa se va întîmpla şi aşteptase resemnat, cu mîinile în buzunare, deznodămîntul. Ar fi putut să plece de la serviciu, să îşi dea demisia, să se apuce de altceva şi să îşi salveze mariajul. S-a gîndit o singură dată serios la asta, dar îi plăceau prea tare trenurile, îi plăcea taca-taca-ul roților, se obişnuise să fie continuu în mişcare, îi plăceau călătorii şi vagonul-restaurant unde se refugia cînd termina treaba. Îi plăcea şi nevastă-sa, că doar de aia o luase, dar pur şi simplu ameța cînd stătea prea mult pe loc, cînd peisajul nu se mişca odată cu el, aşa că decisese că nu va renunța la slujbă, fie ce-o fi,

nevestele de vaporeni cum rezistă, mama mă-sii de treabă?! Apoi, într-o zi, a venit acasă şi i-a găsit pe amîndoi în bucătărie, cu nişte morgi serioase; îl aşteptau. Ea nu avusese curajul să îi spună singură, îl chemase şi pe Nicu, vecinul, iubitul. Conductorul de tren nu s-a mirat. L-a ascultat pe Nicu, care a vorbit primul, i-a spus că nevastă-sa s-a hotărît să-l părăsească şi că el, Nicu, o ajutase mai mult decît propriul bărbat. Şi uite că se apropiaseră, că el era tot timpul plecat şi acum ea o să se ducă cu el. Conductorul a ascultat tăcut, nu a scos nicio vorbă. A ameţit puţin, doar. Fusese plecat două zile şi nopţi, pe rută internaţională, şi acum prea static îi părea totul, ar fi vrut să fie în cabina lui, să îşi dea jos sacoul şi să se întindă în patul de o persoană. Apoi, a fost rîndul nevesti-sii să vorbească (sunt divorţaţi de atîta amar de vreme şi el tot aşa îi spune, nu se poate dezobişnui deloc). A plîns puţin şi i-a spus că îi pare rău că au ajuns aici, că ea a încercat, dar nu poate să stea singură, că el nu e niciodată acolo, i-a reproşat iar că iubeşte mai mult trenurile decît pe ea, apoi a luat cu Nicu geamantanele care aşteptau făcute după uşa de la dormitor şi duşi au fost. Conductorul de tren a rămas singur. S-a culcat, a doua zi intra, din nou, de tură.

Şi-a amintit toate astea fără niciun fior, plat, alb, pînă a verificat toate biletele. Cînd a ajuns la capătul ultimului vagon, senzaţia că ceva mare o să i se întîmple tocmai azi era şi mai puternică. S-a uitat pe geam şi, pentru prima oară de multă vreme, privirea i-a străpuns sticla şi s-a aşezat în aerul de afară. Înfloriseră macii în grîul verde. Şi măceşii înfloriseră, flori mici, de un roz palid. Era mai, şi conductorul de tren nu îşi amintea deloc cînd văzuse ultima oară maci înfloriţi. Ultima dată cînd se uitase afară curios, cu intenţie, era iarnă. A oftat şi s-a aşezat pe locul de la geam, din ultimul compartiment gol. Şi-a scos încălţările. Soarele îi încălzea picioarele.

Cînd a ajuns în gara din oraşul lui, era nedumerit că nimic nu se întîmplase. Nici măcar un călător fără bilet nu prinsese. Conductorul de tren era nemulţumit, poate chiar uşor iritat. Ajunsese acasă deja, cînd a primit telefonul de la şeful de sindicat. Avea vocea moale, pieritã, cînd i-a comunicat că societatea se confruntă cu probleme grave, după cum bine ştia conductorul, nu e aşa? Se vor face restructurări masive, se va renunţa la nişte garnituri, la nişte oameni. Conductorul ar mai fi putut lucra pînă la sfîrşitul sezonului estival, dacă el, şeful de sindicat, ar fi insistat foarte mult pe lîngă cei care luau deciziile de la centru, dar trebuie să ştie că erau alţii, familişti, cu copii, care ar fi avut întîietate la negocieri. Conductorul era singur, nu avea responsabilităţi, vor fi mai greu de convins cei de la centru. Maximum pînă la sfîrşitul verii, îi pare tare rău. Cînd şeful de sindicat a închis telefonul, conductorul a simţit ameţeala iar. Îi lipseau legănatul trenului, smuciturile, sunetul monoton al roţilor. Conductorul ameţea.

A ieşit din casă, că parcă simţea că se sufocă. S-a dus întins la gară, fără măcar să îşi dea seama că într-acolo mergea. Îl părăsise complet sentimentul că ceva mare avea să se întîmple. Se simţea golit şi murdar ca o sticlă de lapte. Îi venise în cap imaginea asta, cu sticlele de lapte pe care le lua nevastă-sa, şi, după ce se goleau, le lăsa sub chiuvetă, fără să le spele, iar el le simţea duhnind şi le arunca, cînd ajungea acasă. Nu îi spusese niciodată nimic.

Soarele apunea peste linii, cînd a ajuns pe peron. În zece minute, pleca trenul de Craiova. În cinşpe, venea cel de Bucureşti. S-a trezit, fără să ştie cum, mergînd pe şine, pe linia trei, aia de unde urma să vină rapidul. Nu îşi mai amintea deloc discuţia cu şeful de sindicat, îi tot apărea în faţă chipul nevesti-sii. Al fostei neveste. Capul îi vîjîia tot mai tare. Ameţea tot mai rău. Cînd a căzut pe şine,

conductorului îi zburase din cap orice gînd. Nu a auzit nici şuieratul locomotivei. Îi vîjîia prea tare capul. Apoi a văzut macii, roşii, mari, complet desfăcuți, ca nişte pete neregulate, şi, mai apoi, ca nişte şuvoaie.

DE CE PLÎNGI?

Bate un vînt neobişnuit de cald peste plajă. Noaptea cade neagră şi opacă peste partea asta de lume. E rece nisipul, iar eu stau adunată pe eşarfa albastră. În faţă, marea se zbate încetişor de mal, iar barca legată în faţa căsuţei pluteşte atît de lin încît pare că stă pe aer, nu pe apă. Un bec de sus, de pe coastă, din locul unde altădată era unitatea militară, aruncă o fîşie tremurată de lumină pe luciul întunecat al apei, singura licărire care sfîşie întunericul mat. Nu e nicio singură stea pe cer. Liniştea şi zăduful de dinaintea unei furtuni. Marea coace, în dedesubturi, o văd cum se înfoaie, se zvîrcoleşte, pufăie şi icneşte, se umflă şi dezumflă, în timp ce coaja îi rămîne nespartă de nicio creastă de val. La fel de bine poate fi şi iadul acolo, în adîncuri.

Stau întinsă pe un sac de dormit, cu ochii închişi. Prin geamul căsuţei răzbate glasul vesel al fie-mii, care chicoteşte cu prietena ei. Abia am închis cu cea mare, rămasă acasă, independentă, şi toate condiţiile liniştii mele sunt îndeplinite. Lîngă mine, pe plajă, bărbatul care mă chinuie şi pe care îl chinui de aproape patru ani.

Cerul e împîslit. Şi-a tras oblonul de nori peste stele. Marea se izbeşte uşor, plici, plici.

E linişte în mine. Atîta linişte, că vuieşte. Dacă m-aş asculta, aş auzi marea în mine ca într-o cochilie. Poate aşa se simte fericirea, de unde să ştiu eu? Iar pe mine fericirea mă face să plîng. Aşa că plîng, cu ochii deschişi larg, spre cerul negru. Îmi atinge cu un deget colţul ochiului umed, îmi soarbe lacrima.

Iubito, tu plîngi? De ce plîngi?

Iar eu nu ştiu de ce plîng. Poate că plîng de fericire şi tristeţe nesfîrşite, în acelaşi timp. Poate că aşa se simte tristeţea metafizică, de unde să ştiu eu?

Aşa că nu spun nimic şi mai plîng puţin, iar el mai culege două-trei lacrimi şi le soarbe. Uneori mi se încleştează maxilarele şi buzele se lipesc pe interior, sunetele se resorb şi nu pot scoate un cuvînt. Dar el o să continue să mă întrebe de ce plîng, iar eu o să continuu să tac, în vreme ce noaptea o să continue să cadă în partea asta de lume, grea, nesfîrşită, neagră.

Stau întinsă pe sacul de dormit şi mă întreb dacă mă va părăsi vreodată tristeţea pe care o car în spate de cînd mă ştiu. Dacă bucuria vreunei cărţi, vreunei iubiri, vreunei împliniri de mamă o va şterge. Şi ăsta e momentul în care ştiu că tristeţea asta nu va pleca de la mine nicicînd. Că va fi umbra oricărei fericiri. Că oricît de bine aş fi, voi fi mereu rău, acolo, înăuntru, unde doare surd. Că nicio rană nu dispare, chiar dacă cicatricea se estompează, că voi purta întotdeauna cu mine, în mine, pe mine tot ce am fost vreodată, păpuşile mele ruseşti şi foarte tragice. Că fără ele, eu nu aş fi eu.

Şi sunt ok cu asta.

CASA CU FLORI

Conduc spre casă. Pe locul din dreapta stă o orhidee în ghiveci. Nu i-am pus centura. Iar maşina bipăie, bip-bip.

E o orhidee frumoasă şi cuminte, cu flori pe tijă, perfect deschise, delicate şi mov.

Am cumpărat-o cu ultimii bani. Las' că nu o să murim de foame. Ne-a fost şi mai rău.

În zilele cînd mai mult plîng decît zîmbesc, îmi cumpăr cîte o floare-n ghiveci.

În zilele cînd mi-e dor, îmi cumpăr un buchet.

În zilele cînd doare insuportabil, îmi iau cactuşi.

În cele în care rîd toată ziua, primesc flori-de-colţ.

În casa mea, florile nu mai au loc. Se sufocă. Toate pervazurile sunt pline. Şi, oh, am aşa de multe pervazuri!

Şi terasa e plină. Iar terasa mea e foarte mare.

Şi toate vazele sunt pline ochi.

De margarete şi albăstrele, de anemone şi nu-mă-uita. De ghivece cu muşcate şi levănţică.

Pe pervazul dinspre pădure, numai cactuşi.

Între ele, o singură floare-de-colţ.

Nu le ud cu apă, doar plîng peste ele. Cîte o lacrimă în fiecare ghiveci. Lacrimile mele sunt uriaşe, mai multe le-ar putea îneca.

În zilele în care mai mult zîmbesc decît plîng, îmi cumpăr soare. Au ieftin la chioşcul de pe strada mea. Nu e întotdeauna proaspăt, de luna asta, dar eu îl cumpăr oricum. Nu iau mult. Cîteva raze şi-un sfert. Cel de mai îmi place cel mai mult. Îl au la reduceri.

Pentru flori îl cumpăr. Nu pot trăi doar cu apă din ochi.

STAU TÎMPĂ SUB CERUL GRI ŞI MI-E DOR

Vîntul printre ramurile de măslini. Seara, mai cu seamă, pe balconul cu vedere spre livada unde se ascundeau păunii albaştri şi cumplit strigători. Ţipetele lor care sfîşiau noaptea şi-ţi sfîşiau pieptul, ţipete de împerechere pasămite.

Marea, în care Dumnezeu a răsturnat o călimară uriaşă cu cerneală, lingînd ţărmuri albe cu pietre ascuţite care te dor în tălpile goale atunci cînd calci nepăsător şi uşuratic peste.

O bucată de pepene galben şi parfumat pe inima goală.

Drumul şerpuind peste stînci, terminîndu-se brusc într-o poiană cu maci, şi o pădure cu pini în care se ascunde mănăstirea cea veche şi fără de acoperiş, unde vieţuieşte o singură măicuţă, românca.

Mirosul leandrilor şi al livezilor cosite.

Cerul.

Iar marea, în siajul bărcii de viteză.

Bătrînul cu baston, luat în maşină, un grec ce rîdea ştirb şi italieneşte.

Un pui mic de pescăruş, pe plaja pustie a insuliţei cu formă de broască ţestoasă unde se adună ţestoasele Careta-Careta să depună ouăle, şi părinţii pescăruşului, zburînd şi ţipînd ameninţător deasupra, ca să îşi apere puiul.

O moară de vînt pe un ţărm stîncos.

Vîntul puternic învolburînd rochia albă.

O unguroaică goală puşcă pe o bucată de piatră încălzită de pe care poţi să cazi fără să vrei într-o lagună cu apă limpede şi smaraldie şi rece ca gheaţa.

Nisip şi apă şi iar apă şi iar nisip, unghii vopsite în roşu.

Ţăranul grec cu mîinile bătătorite de muncă.

Atena cu taxiurile ei galbene şi străzile strîmte, lungi şi umbroase, care urcă şi coboară colinele bătrîne.

Terasele clădirilor, pline de plante verzi.

Grădinile de la ultimul etaj, cu palmieri contraplonjați pe cerul fierbinte.

Tîrfa cu aer trist, aşteptîndu-şi răbdătoare şi indiferentă clienții.

Un apus greu şi luminos, cu aerul dizolvîndu-se auriu peste îngrămădirea albă de clădiri terasate.

Marchizele trase.

Grafitti-urile colorate pe clădiri şi tramvaie.

Toți leandrii înfloriți, înmiresmînd văzduhul cu mirosul bine-ştiut din copilărie, de la cei doi leandri roz de pe scările casei.

Pireul, vast şi molcom, cu vasele lui uriaşe, scăldîndu-şi coapsele în marea de azur.

Clădiri albe şi palmieri verzi.

Luna perfect rotundă, transparentă şi gigantică peste Acropole, atît de aproape că o poți atinge cu mîna.

URŞII

Alergam aşa, cu ritm. Exerciţii de respiraţie. Poteca şerpuia în faţa mea, mierlele cîntau, cintezoii cintezoiau, piţigoii piţigoiau, aşa, ca în fiecare dimineaţă. Numai codrul era mai înverzit, tufele mai dese, frunzele mai multe. Şi m-am gîndit, ca niciodată, oare dacă m-aş întîlni cu ursul, ce aş face? Unde aş fugi? Să mă sui în copac? Să mă zdrelesc luînd-o la vale printre lăstari? Şi alergam, inspiram, 1, 2, 3, 4, expiram, 1, 2, 3, 4, 5. Nimeni pe potecă. Iar au golit ăştia peisaju'. Cîinii lătrau. Şi lătrau. Şi lătrau. După o curbă, femeia cu cîinii, cam grăbită. Mă opreşte, precipitată: nu te duce încolo, e ursul imediat după curbă, nu auzi cum bat cîinii? Adineauri era mai sus, acum a coborît pe potecă. Şi mă întorc. Şi fug. Ce respiraţie, ce exerciţii, ce ritm?! Fugeam de rupeam, fără să mă uit în spate. Trăgeam cu ochiul numai la frunziş. Am renunţat şi la asta, că prea îmi stătea inima cum vedeam un buştean prăvălit, ceva. Fugeam şi mă gîndeam ce caută ursu' pe poteca mea? Nu, că îl sun pe prietenul meu ursolog, ăla cu avalanşa, şi îi fac un circ! Să îşi ia urşii din viaţa mea, că nu mai suport! Că a rîs şi a zis să am grijă, că ursoaica aia mare cît o namilă are bîrlogu' la 150 de metri de casa mea, că a monitorizat-o el prin GPS. Ăsta e ursolog, cu facultate de urşi, doctoratul de urşi, tot dumnezeul. Că de aia e bine să ai om, cînd nu se ocupă să te ucidă în avalanşă, te mai poate salva din ghearele unui animal sălbatic, ceva.

Asta îmi place la mine: duc o viaţă banală. Nicio primejdie, nimic! Nu am ce păţi, practic, maximum să alunec pe gresie în baie...

Asta cu urşii e veche. De cînd eram copil. Nu am nicio idee de unde vine. M-am trezit pur şi simplu că aveam coşmarurile astea îngrozitoare. Că ursu' a devenit leitmotiv

al celor mai oribile vise. Că mă trezeam paralizată de groază. Că visele erau repetitive. Visam, de exemplu, că eram în grădină, şi ursul se îndrepta spre mine. Alergam, cu o spaimă înfiorătoare, cu picioarele grele, el se apropia. Mă trezeam transpirată, gîfîind, cu inima bătînd tare şi senzaţia că a fost real. Mi-era teamă să adorm la loc. În coşmarurile mele, urşii erau inteligenţi. Ştiau să intre în casă. Să mă caute. Invadau strada, în vreme ce eu baricadam uşile, geamurile, căutam un loc să mă ascund. Apoi, poveştile s-au amplificat. Săptămîna trecută, am visat că pe poteca unde alerg în fiecare dimineaţă l-au ucis pe hair-stilistul meu. Plecase de la mine, noaptea, şi îl atacaseră. Era eviscerat, sînge peste tot, iar eu eram şocată şi vinovată. M-am trezit tremurînd, înspăimîntată. Azi-noapte, urşii s-au întors iar, mulţi, omorau oameni, iar eu stăteam ascunsă într-un copac înalt, pe o cracă uscată, gata să se frîngă sub mine.

Foarte rar nu mă trezeam înainte să ajungă la mine. Şi atunci deveneau prietenoşi. Groaza se risipea, înlocuită de o uimire copilărească: uite, dom'le, ce de treabă sunt urşii ăştia! Mă temeam degeaba. Îmi vorbeau urşii din vis. Nu îmi făceau nimic rău.

Din cauza viselor, am dezvoltat o fobie cumplită legată de urşi. O frică iraţională, paralizantă. Mergeam cu cortul, pe munte. Pe marginea vreunui lac, de exemplu. Nu dormeam, ascultam zgomotele de afară, îngrozită, cu inima bătînd nebuneşte. La orice semn, îi trezeam pe ceilalţi. Cînd mă apostrofau, să mă culc că sunt nebună, nu e niciun urs, intram într-o stare de panică vecină cu nebunia. Degeaba îmi explicau că nu a călcat pe acolo pui de pui de urs în ultimul secol jumate.

Apoi, m-am mutat la marginea pădurii, în Răcădău, şi refuzam să cobor din maşină, că era ursul la gunoi. Oamenii treceau, se uitau, făceau o poză, ursul îi privea nestingherit,

mai desfăcea o pungă, eu stăteam şi calculam: dacă face un salt, e la mine. Noaptea, le auzeam respirația, îi auzeam bătîndu-se, le auzeam mormăiturile cu care îşi marcau teritoriul. Mişunau peste 40 de urşi în zonă. Nu puteam dormi. Mă gîndeam că, la năibuța, nu e normal. Că nu trăiesc în Canada, la marginea lumii.

Imediat dup-aia l-am cunoscut pe ursolog. Şi au început aventurile mele cu urşi. Ştiri cu urşi, zilnic. Terapie de şoc, îi zic unii. Vedeam urşi în fiecare zi. În fiecare noapte. Urşi tranchilizați, urşi în cuşti, zbătîndu-se şi muşcînd din fiare, urşi amețiți, urşi împuşcați, urşi, urşi, urşi.

Îmi amintesc. Prinseseră ursul ăla mare, într-o capcană, departe în pădure. M-au sunat, era noapte. Văzusem cuşca ziua, în apropierea unui observator şi a unui punct de hrănire. Stătuserăm la pîndă vreo patru ore cu vînătorul ăla şi mă scăpa rău şi cînd nu am mai putut ține i-am zis vînătorului să vină cu puşca şi m-am dat jos şi mă pişam lîngă puşca ăluia pe care îl obligasem şi să o armeze. De au rîs trei luni de mine toți cercetătorii, vînătorii, pădurarii şi animalele sălbatice. Şi se prinsese ursul, noaptea, în capcană. Ne-am dus, eram mulți, ne-am apropiat de loc, se auzeau mugetele alea de ți se ridica părul măciucă. Am implorat să mergem cu maşina pînă lîngă. Nu, au zis, nu e bine aşa, ne dăm jos aici. Era o noapte neagră, adîncă, deasă, ca fricile mele. Băi, eu nu mă dau jos, uite, vă aştept aici. M-au smuls din maşină. Aveau cîteva lanterne chioare. Juram că în jurul meu pădurea mişună de monştri ca în Heri Potăr şi se auzea rîcîiala aia sinistră a ursului care se zbătea să scape. N-a scăpat, dar minutele alea mi-au curs prin limfă cu noduri.

Sau noaptea cînd am eliberat-o pe Bella, aşa o chema pe ursoaica aia, cea mai rea dintre toate. Mergeam cu ea tranchilizată în cuşcă prin munți, zdranga-zdranga pe

pietre, s-a trezit. A început să se zbată. Se arunca cu toată puterea în fiare, se curbau barele sub greutatea ei. Era deşteaptă ursoaica. Scăpase o dată din capcană, săpase cu ghearele, de a fost nevoie să evacueze zona cu jandarmii, era turbată, ar fi sfîşiat tot. Băi, s-a trezit asta, cum o dăm jos acum? E ameţită, a zis ursologu', dă-o dreacu', i-a dat Gealică doză mare. Băă, nu e ameţită. Eşti tu nebună. Şi ajungem în poiana unde trebuia eliberată. Dau ei o tură în jurul cuştii. Bă, e trează şi furioasă, praf ne face, insistam eu. Nu, nu, zice omul, mai dă-i o doză, Gealică. Şi vine ălalalt, jaaap, îi înfige încă o doză de tranchilizant. Bella dă ochii peste cap, mormăie ceva, se lasă moale. Gata, zice ursologul, ridic piedica. Ursoaica dă să iasă, se clatină. Se prăbuşeşte pe grătarul cuştii. Ei rîd. Eu mă sui în maşină. Ăia o împung cu un băţ. Fiara se ridică, se mai clatină un pic, merge ca un beţiv, aşa, şerpuit, cu capul bălăngănindu-se hilar, ăia rîd, rîd ca proştii, se apropie să facă poze. Şi deodată se scuturã şi face un salt uriaş, îl prinde pe Gealică de pulpana hainei. Cade. Ăştia fug îngroziţi, pornesc maşinile. Ursoaica se dezmeticeşte iar şi fuge paralel cu maşina. Băi, e ca în coşmarurile mele, jur, ţip la ăla, ţi-am zis, ţi-am zis!

Era sîmbătă sau duminică. Mi-a sunat telefonul: e unul omorît de urs, în pădure. Îl sun pe ăla micu', cameramanul. Hai şi tu, e unul omorît sau rănit de urs, naiba ştie, n-am înţeles bine. Telefonul sună iar: sunt mai mulţi. Ne repezim cu disperare. Patru ambulanţe; abia încăpeau. Sînge, vaiete, perfuzii. Era moşul ăla eviscerat, legat la cap cu o cîrpă, să oprească sîngerarea. Îi număram: erau vreo nouă răniţi. Unul povestea că se repezise ursu' ăla la ei, erau la grătar, i-a urmărit pînă acolo, uite, în spatele meu, îmi arată cu mîna. Şi procesez. Şi înţeleg. Şi urlu iar: băăăăi, e ursul aici. Şi nu mă bagă nimeni în seamă. Şi apoi îi văd pe toţi îngroziţi şi mă întorc şi văd ursul la cîţiva metri. Îi sticleau

ochii injectați şi avea o privire de îți îngheța micul dejun în stomac. Şi bale, balele alea care îi curgeau din gură. Ne uitam hipnotizați. Am ajuns dintr-un salt la maşină. M-am ascuns sub banchetă, am blocat uşile. Cu un singur ochi urmăream ce se întîmplă afară. Cameramanii, medicii, reporterii şi asistenții fugeau ca potîrnichile, care încotro. Fugeau de parcă aveau turboinjecție. Ambulanțele porniseră sirenele şi accelerau. Era ca într-un film, numai că nu era film. Ăla micu' se împiedicase de unul cu o bicicletă, o luase în altă direcție decît maşina. Şi ursul era pe urmele lui, îl luase țintă. Eu plîngeam, ghemuită sub banchetă. Şi atunci, şoferul primei ambulanțe a tras de volan stînga şi a dat drumul sirenelor. Ursul şi-a schimbat traiectoria, a alergat după ambulanță, a zgîriat-o furibund. Cameramanul a reuşit să fugă.

Acum, întrebarea e: eu să mai alerg tot pe acolo? M-aş duce să mă dau cu placa în Bîlea, dar mi-e că e prea mic gradul de risc de avalanşă, parcă nu are rost.

ÎN NICIUN CAZ

Ninge pe fiecare nervură spitalizată. Nufărul din zona pelvină se încăpățînează să înflorească pe zăpadă. Frigul îi prieşte. Rezerva asta are privelişte. Doi brazi albi, un zid vechi, cîteva case frumoase pe un deal aşişderea alb. Şi căderi mătăsoase şi lichide de zăpadă. Fiecare ac care s-a înfipt cu voluptate în tine, fiecare curgere oțelită pe venele răcite. O foaie striată de varză pe ganglionii dureroşi şi, of, toate înțepăturile alea de parcă un stol de albine întărîtate s-ar fi năpustit asupra unei singure bucăți mici şi netede de muşchi fesier.

Dar nuferii nu dor et mon nom n'est pas Chloé.

Văd nori aurii şi roz de lumină cum se aleargă pe cerul leşios, aşa cum stau întinsă pe patul de spital. Miroase a medicamente – the smell of hospitals in winter –, iar mirosul înțepător se amestecă cu altele, mai dulcegi, de trandafiri şi lalele multicolore. Uite, la tine a venit primăvara, remarcă asistenta bătrînă cu mînă uşoară, fix în timp ce îmi înfige a treia injecție în curul ciuruit. Nu scot niciun sunet, nu zic nimic. Le las să îşi facă mendrele cu mine, în venă, în muşchi, unde vor ele. Ascult doar cum fluidul rece se împinge în mine, îmbrățişîndu-se cu plasma fierbinte ca într-un tango. În rezervă cu mine, o gravidă care lucrează în vînzări vorbeşte continuu la telefon. Răzbat pînă la mine cuvinte străine şi sterile – agenți, coordonatori principali, target. Dacă ar trebui să le folosesc într-un text, nu aş şti.

S-au întunecat acum norii, sunt cenuşii ca plumbul. Pe drumul vechi, combinezonul roşu se luptă cu nămeții. Dacă aş fi şi eu, am fi ca în *Accidentul* lui Mihail Sebastian. Recunoaşte, e cel puțin ironic să fi nins cel mai mult de pe planetă, mai mult decît oricînd de cînd mă dau, iar eu să fiu

prinsă în salonul ăsta alb, lîngă o gravidă care vinde, culmea, carduri de să-nă-ta-te şi crede că branulă se pronunţă cu g, granulă, care e alt cuvînt, şi mezamim care ar putea fi unul, dar nu e, deşi ştie toate necuvintele alea ca target şi zonal. Şi, of, ţi-am mai zis, problema cuvintelor e că nu ştii prin ce guri au mai umblat pînă să ţi se aşeze pe limbă şi cine le-a alterat sensul şi gustul. Oamenii nu înţeleg cît de importante sunt cuvintele, ce universuri infinite ascunde fiecare vorbă aşezată unde trebuie, le scuipă indiferent din gură, le pocesc, le sugrumă, le tarează, şi mie îmi vine să le iau pe toate, să le mîngîi şi să le oblojesc, să le pun atele, să le fac puţină consiliere psihologică, să uite. Uite, mezamim ar avea nevoie chiar de mai mult decît atît, de o operaţie mai grea, poate. Cum să nu vezi cît de frumoase sunt cuvintele, cîte curcubee ascund sau cîte lacrimi? Să nu le ţii în palme-căuş ca pe nişte păsări minunate şi exotice, să nu le înşiri ca pe nişte pietre de jad şi chihlimbar şi lapislazuli, nu e aşa ce cuvînt frumos şi albastru cu nuanţe adînci ca ochii tăi, l-a-p-i-s-l-a-z-u-l-i, şi nu ştii dacă e mai frumoasă vorba sau piatra. Sau ochii?

Pe cerul negru de-acum a rămas o singură dîră alburie şi mată, ca desenată cu creta. Combinezonul roşu a coborît pe curbe de nivel pînă jos, în oraş, a trecut pe sub geamul care ascunde o siluetă brună proiectată pe un perete alb, în-niciun-caz-în-pijamale. În niciun caz.

CU-CU

Aşa cum stau întinsă pe coasta asta abruptă şi mă loveşte soarele drept în meclă, simt că m-am imaterializat. Că nu mai am corp deloc. Iarba creşte direct prin mine, de parcă mi s-ar fi descărnat trupul. Năstureii, astea sunt florile alea mici şi albe care îmi plac mie aşa de mult, năstureii ăştia cresc prin plămîni, printre coaste, ies prin piept. Stau pieziş, gata să mă prăvălesc, că dealul ăsta asupra căruia ne-am repezit ca nişte ulii beţi, dealul ăsta e povîrnit rău. Am ochii închişi. Uite aşa cred că te simţi atunci cînd mori şi te îngroapă într-un loc frumos. Să nu uit să le zic să mă îngroape pe un deal din ăsta. Să cînte cucul şi mierlele şi prin mine să crească iarbă înaltă şi flori de mai. Şi nu mă întristează deloc gîndul ăsta, deşi poate că în mod normal ar trebui să te deprime un pic gîndul că zaci aşa mort şi afară cîntă păsărelele şi arde soarele şi tu eşti cu viermii. Dar nu pe mine. Ştiu cîteva cimitire aşa de frumoase, pe dealuri, cu brazi. Numai să nu mă îngroape la oraş, într-un cimitir uniformizat, nu aş suporta aşa ceva, să îmi petrec veşnicia între betoane, nu eu, jur.

Cucul ăsta cîntă continuu. Acum tre' să plecăm, o să ne strîngem handrabele şi o luăm din loc, adio linişte şi cuc şi plimbări pe deal şi lectură şi umblat prin Dumbravă şi prin oraşul vechi. Aşa, că ziceam de cuc. Şi eu mă simt un fel de cuciţă, numai că io nu îmi las puii să îi crească alte păsări şi tot tacîmul. Şi nici nu e aşa nasol, dacă stai să te gîndeşti un pic, adică e mai puţin ipocrit măcar, mai puţin fals. Mai bine singur cuc la propriu decît să o ard ca restul. Să fiu nevasta unuia care vine acasă plictisit de mine şi de copiii noştri răsfăţaţi, şi eu să ştiu asta, dar să mă prefac că nu ştiu, şi la masă seara să îl întreb cum a fost ziua ta şi să nu ascult ce răspunde fiindcă nu mă interesează cu adevărat, l-am întrebat numai aşa, din obişnuinţă, şi el să se gîndească

la femeia pe care o iubeşte de fapt, dar să turuie despre serviciu şi patron, în timp ce în cap downloadează imagini cu cealaltă şi niciunul dintre noi să nu vrem să fim acolo, dar să fim totuşi, fără să avem o explicație clară a motivelor care ne determină să facem asta. Sau explicația să fie că e mai bine pentru copii aşa, adică, vezi, Doamne, copiii nu se prind că noi nu mai avem nicio treabă şi ne iritățm unul pe altul prin simpla prezență şi suntem nefericiți şi blazați şi nu trăim, dar existăm, şi nu dau doi bani pe noi şi pe circul nostru ieftin şi în niciun caz nu e mai bine pentru ei, şi noi ştim şi asta, dar ne prefacem că nu o ştim, că e mult mai comod aşa, şi avem oricum peste treizeci de ani, patruzeci, ce să mai schimbi acum?

O gărgăriță mică se tot chinuie să se urce pe firul ăsta de iarbă şi cade mereu şi o ia de la capăt, dar pe la mijlocul firului cade iar, şi asta chiar mă întristează, ca toate lucrurile în fața cărora mă simt nevolnică. Şi mă gîndesc că şi cu gîza asta sisifică semăn un pic, sunt o grădină zoologică, ce mai, hai că m-am înveselit, mă şi văd transformîndu-mă ca în clipul lu' Maicăl în tot felu' de animale, ce proastă sunt, jur, cîteodată sunt atît de proastă şi îmi fac nişte filme aşa de fucked up în cap. Ca ăla cu înmormîntarea mea, dar asta e altă poveste, tre' să strîng acu', să ne cărăm acasă.

FATA CARE PLÎNGE

Spitalul nouă. Secția schizofrenici.

Scîncetul fetei trece dincolo de pereții albi, la fel ca obrajii ei subțiri. Scheunatul slab şi perpetuu reverberează, pătrunde geamurile, gratiile groase, se pierde în coroanele copacilor de afară. Stă întinsă pe pat, cu fața în sus. Cîrlionții aurii, aproape angelici, uzi pe alocuri, zac răsfiraţi pe pernă. Sora i-a schimbat-o de o oră, dar petele de lacrimi se lărgesc. Scheaună, şi lacrimile îi curg pe tîmple în jos, pe bumbacul cu miros de clor al feței de pernă. Îşi ține pupilele decolorate fixate în gol.

Nu priveşte la nimic. Nu aşteaptă nimic. Mai are o oră pînă la injecție. E de şase luni aici. Cînd au adus-o, avea ochii albastru intens. Acum sunt spălăciți, decoloraţi, şterşi. Plînge continuu, în somn, în timp ce mănîncă nimicul pe care îl mănîncă, în timp ce o injectează, la WC, la consultație, în timpul vizitelor scurte. Se uită în gol şi plînge. Nimeni nu i-a auzit vocea. Doar scîncetul interminabil, sfîşietor. După o tură pe secția ei, asistentele îl aud în cap ore întregi, e ca un miros greu pe care îl simți şi după ce l-ai îndepărtat temeinic.

Noaptea e cel mai greu. Plînsetul se aude pe coridor, îi ține treji pe cei din saloanele de alături. Sora vine şi îi schimbă cămaşa, perna, cearşaful.

Lîngă noptieră, are o sticlă care e mereu plină cu apă. Bea apă, să îşi alimenteze glandele lacrimale, şi plînge.

Infirmierele ar putea jura că pernele ei se albăstresc.

O SLUJBĂ CA ORICARE ALTA

De două zile, mă plimb cu barca prin sufrageriile oamenilor.

Şi prin dormitoare. La propriu. Ăia vîslesc. Panoramăm stînga, iaca, vîrful unui copac, fă dreapta aici, luntraşule, că ne agăţăm cu fundul bărcii de poartă. Un cîine rămas fără stăpîn înoată disperat, apa vine şi îl înghite puţin, îi aruncăm vîsla, ajunge pe o movilă, se scutură, tuşeşte, se aruncă iar în vîltoare. Melci morţi plutesc. Pot să jur că aşa arată şi Styxul.

În faţa mea, în barcă, vîsleşte un sătean mucalit rău. De trei zile nu a dormit. A pus neîntrerupt saci de nisip, să supraînalţe digul, că are casa lîngă. Dacă apa rupe digul, ne plimbăm cu barca şi prin bucătăria lui. A tras o duşcă de răchie şi praf s-a făcut, nedormit şi obosit cum e. Pămînt de flori. Nu, nu seamănă cu Charon, doar cu gondolierii din Veneţia. Domniţă, îmi zice, grea meserie ai. Io am numa' doi ficiori, oacheşi aşa, ca matale. Taaare mi-ar plăcea aşa o noră. Nu te supăra amu, că zic aşa. Oar sunt prost, oar mă fac! Rîdem. În jurul nostru e dezlănţuit iadul. Noi rîdem. Rîdem, ce să facem? Ca să nu plîngem.

Nu pe aicia, Ioane, că e prea iute apa, să nu ne ia şi pe noi. Apele sunt tulburi şi învîltorate. Un stîlp, un vîrf de stîlp electric stă să se prăbuşească. Îl ocolim. Acolo, pă movila aia, unde vezi mata coperişurile alea, stă trei familii, trei generaţii, îmi explică. Nu vrea, dom'le, să se evacueze. Am fost de tri ori şi nu se lasă duşi. Zice că dacă or rezistat la potopu' din '70, nu or muri acuma. Oameni proşti.

Luntrea alunecă lin, printre vîrfuri de pomi, căpiţe. Se încurcă în fîn. Brazde întregi plutesc de-a valma. O păpuşă cu un ochi scos. Un ţol colorat. Mai încolo, dintr-o semănătoare se vede numai tabla cabinei.

Căruța ne hurducăie. Apa e pînă la prag, caii înaintează greu, ne împroaşcă cu mîl. Sus, mai la deal, o țață bătrînă stă cu mîinile în şolduri. Cum e la tine, mamaie, țipă un soldat, ai nevoie de ajutor? Baba dă a lehamite din mînă. Pă mine, maicăă... numa' hăl cu coarne să mă mai ajute. O trimis Mniezo potopul. Că prea s-o stricat lumea, maică. Atîta curvăsăraie, cine o mai auzit în alte timpuri? De aia ne bate Mniezo. Şi scutură iar, a sastiseală, din capul înfăşurat zdravăn în batic negru. Are ceva în ochi, nu ştiu cum. O sfîrşeală, dar nu resemnată. Nu. E mai mult o oțeleală, aşa, de te trece cu friguri. De pe capră, căruțaşul smuceşte frîul. Caii muşcă zăbala, şi căruța se smuceşte din osie. În jur, numai apă. Nesfîrşită şi rea.

EFECTE PERVERSE

Întotdeauna vine cînd îl aşteptăi mai puțin. Cînd eşti sigură că nu o să mai apară, că doar i-ai arătat tu ultima oară.

Eşti la volan. Eşti în direct. Eşti la piață. Eşti pe alee, în pădure, alergi. Eşti pe canapea. Eşti la masă, cu ai tăi. Eşti pe stradă. Eşti în unul dintre zecile de locuri familiare. Nu în avion, unde nu te-ar mira să apară. Nu noaptea, în parcarea de sub pădure. Nu singură într-un oraş necunoscut, în cartierul cel mai rău famat. Nu singură cu doi copii în casă, cînd începe cutremurul.

Nu te previne. Nu aruncă buzduganul cale de două poştii înainte, să te anunțe. Se instalează brusc, neaşteptat, cu o violență care te destabilizează. Mai întîi e căldura insuportabilă care îți cuprinde viscerele şi îți înmoaie genunchii. Ai senzația că o să leşini, dar nu leşini. Ar fi prea simplu să scapi doar cu atît. Apoi, nu mai vezi literele pe prompter. Păi, bine, coaie, acu'? Aşa ne-am înțeles? Nu puteai să mai aştepți zece minute, să ies din direct? Şi drept răspuns te umple cu un val de căldură în cap. Şi te sperii. Rău. Inima o ia ranza. Tahicardie: 150 puls. Tensiune 8. Auzi în cască: ce e cu tine? Oprim? Îți auzim inima ca prin stetoscop. Băi, eu cred că leşin. Sau mor. Fiți pe fază.

Alergi. Nimeni pe alee. Apoi, cineva începe să plimbe copacii în jurul tău. Păsările tac. Nu e eroare în matrix. 20987584 de gînduri îți trec prin cap cu viteza TGV-ului, deraiază şi sucombă. Unde sunt oamenii cu care te întîlneşti de obicei? Bătrîna cu mulți cîini care te salută dimineața? Cine a golit priveliştea? Mierlele, cintezoii? Nu, că nu are cum, e ca în filmul ăla în care dispar toți şi rămîne Champs-Élysées gol. Ameţeşti şi te laşi în genunchi. Încerci să îți aminteşti tehnica aia de respirație, cum era? Inspiri, ții, respiri, ții. Încă o dată. Haide. Te ridici. Aştepți să treacă, să

poți păși. Iar mintea, mintea croşetează spaime care te copleşesc. Spaime fără obiect, senzații exacerbate care te paralizează. Gura ți se încleştează. Tremuri spasmodic şi incontrolabil. Ai vrea să mori, dar nu mori.

Anxietatea nu e frică.

Eşti pe drum. Copiii în spate. În maşină se aude tare Jet: are u gonna be my girl. Fetele cîntă. În față, o maşină cu numere de Italia, de exemplu. Merge şerpuind. Contrasens, sens, contrasens, sens. Wait, cut, cut! Nimeni nu conduce aşa. Iar plimbă cineva peisajul? Şoseaua? BMW-ul? Ceva nu e în regulă cu scena asta, eroare în matrix. Iaaar? Cîte erori are şi matricea asta? Alo, reparați matrixu', vă rog eu, sunt cu copiii în maşină. Încetineşti, deschizi geamul, încerci să furi o gură de aer, poate îl păcăleşti. Plouă. Bigudiurile, care nu au simțit nimic: mama, închide geamul ăla, e frig. Respiri tot mai greu, nu mai vezi drumul. Tragi pe dreapta. Ieşi în ploaie. Respiri, ții, inspiri, ții. Urci înapoi la volan.

Atacul de panică nu e atunci cînd conştientizezi că ți-e frică. Nu e nici cînd simți panică fiindcă eşti într-o situație limită. E mătuşa enervantă picată în vizită, neanunțată, care îți anulează brusc orice plan. E mai mult. E moartea mătuşii enervante, venite în vizită şi care face infarct la masă. Na belea.

Două luni am ajuns la urgențe tremurînd, vomînd. Perfuzii, calmante. Diagnostic necunoscut. Analize. Sînge. Urină. Stomac. Helicobacter pylori. Ficat. Sindrom Gilbert. Rinichi. Ecografe. Sînge. Domnişoară, analizele sunt perfecte, nu e nimic în neregulă cu dumneavoastră, clinic. Nu, zău. Mizam şi eu pe tine să fii de gaşcă. Să îmi găseşti o bacterie, un virus, orice. Să îmi prescrii un tratament, să mă fac bine. Şi acum ce facem, doctore? Operația a fost un succes, pacientul e mort. Nu ştiu, nu mă interesează, mie să-mi găsiți ce am! Nu aveți nimic, domnişoară. Păi şi

internările de urgență? Voma, tremuratul, tensiunea? Ridicau, pe rînd, din umeri. O fi toxiinfecții. O dată pe săptămînă?! Ia să nu mai mănînc eu de la gunoi... Nuuu, că aveți dreptate, am şi obiceiul ăsta prost să mănînc de pe jos...

Apoi, de ziua mea, acum nişte ani, s-a instalat. Nu unul, ci o cascadă. Primul, la muncă, cu o violență extraordinară. Apoi, încă vreo patru, la volan. M-am dus la psihiatra mea, cunoscută cu ocazia unei preafrumoase depresii. A zîmbit. Iubito, faci atacuri de panică de manual. Pastile. Somn. Anxiar sub limbă, de trei ori pe zi. Somn. Somn.

Viața curge normal. Aproape normal. Singură. Dimineața, sună ceasul, trezeşti copiii, îi duci la şcoală. Treci pe interzis, că te grăbeşti. Vii înapoi. Alergi juma' de oră. Pui rufe la spălat. Strîngi. Faci de mîncare. Faci cumpărături, tîrîi plasele grele. Oră la psiholog. Repede, să iei bigudiul de la şcoală. Îi dai de mîncare. Pleci la muncă. Te opreşti să plăteşti cablul şi netul. Muncă. La zece, te întorci. Copiii te iau de nouă. Le dai iar de mîncare. Îi culci. Eşti frîntă, dar nu poți adormi. Te zvîrcoleşti singură în patul tău rece, de parcă cineva ar fi aruncat o mînă de şerpi între aşternuturi. Faci socoteli. Timpul pentru copii. Şcoala. Temele. Serviciul. Banii. Apare mînuța care scrie singură în capul tău texte pe care uneori le transcrii, din memorie. Adormi cumva. Vin coşmarurile. Te trezeşti. O iei de la început.

Şi apoi vine el, atacul. Şi trebuie să reiei tot, de la capăt. Dar nimic nu mai e la fel. Te temi să nu reapară, iar teama îl aduce înapoi. Munceşti, conduci, vorbeşti la telefon, te machiezi, faci duş, scrii, citeşti, dar într-un colț de cortex apasă continuu groaza că vine iar. Iar groaza îl aduce. Eşti într-un loop. Continuu. Fără încetare. Nu ai cum să scapi. E catch 22. No win situation.

Şi într-o zi îți aduni tot curajul, generat şi el tot de spaimă. Îl priveşti în ochi şi îi zici: coaie, ştiu cine eşti, că m-am interesat. Acum ştiu de tine. Că mimezi orice ce boală vrei tu şi îmi faci rău. Dar sunt mai şmecheră ca tine fiindcă ştiu că eşti doar mimetic şi că nu mă poți omorî, chiar dacă o arzi de ca şi cum ai putea. Dă-i drumul de aici, nu auzi că ştiu de tine?! Se lasă dus cu greu. Dar se duce. Pleacă. Tu respiri uşurată. Te duci în oglindă, te feliciți. L-am pus pe fugă. Gata, nu mai vine.

Atacul de panică e un interlop din ăla de cere taxă de protecție. Fiindcă ştii ce rău îți face, plăteşti. Îi dai avans pe doi ani. Îi zici, ia d-aici, să nu te mai văd o vreme. Uite şi bonus. Şi stai liniştit, că doar ai plătit. Şi nu trece anul, că apare, cînd tu erai cel mai relaxat. Şi îți umple uşa şi creierul: ce, credeai că ai scăpat aşa de uşor?

PEDALAREA DIN ZORI

Plouă tare pe acoperiş, cu zgomot de tablă picurată. Bigudiurile dorm, prăvălite în paturile lor, în camera curată a pensiunii. Plouă tare, ca vara. Deschid geamul. Inspir adînc aerul umed şi proaspăt. Dealurile dorm tăcute, iarba şi-a deschis porii, să bea apa care curge din cer. O rîmă îşi tîrăşte alene inelele pe pavajul umed şi alunecos.

Toată seara am fost absentă, de cînd am ajuns. Prietenii noştri, proprietarii, amabili, s-au învîrtit în jurul meu fără rost. Am fumat indiferentă o singură ţigară. Am mîncat ceva uşor. Nu am putut conversa, dar m-am prefăcut abil că ascult. În tot timpul ăsta, mintea mea s-a jucat cu acelaşi concept. A derulat înainte şi înapoi atacul de panică avut în drum încoace. Şi cel de cu o seară înainte, de la muncă. Le-a desfăcut bucăţi. E obişnuită cu ele, are sculele necesare.

De ce îţi e ţie cel mai tare frică?, m-a întrebat terapeuta într-o zi. Mai întîi m-am gîndit la copii. Să nu li se întîmple copiilor ceva... Aş înnebuni, practic. Apoi, m-am gîndit la urşi, la coşmarurile mele de noapte şi de zi. Apoi, la avalanşă. Ea zîmbea. Deci... de moarte ţi-e frică? Da, dar nu de a mea. A zîmbit iar. Ştii, mi-a zis, în facultate ne-au făcut un exerciţiu. Profesorul de psihoterapie ne-a pus să ne gîndim la cea mai dragă persoană nouă şi să ne imaginăm că o pierdem. Toţi am căzut în aceeaşi capcană. Am notat pe foaia pe care ne-o dăduse: mama, tata, iubitul, soţul, sora, copilul... Cine ce avea. El a trecut, a luat foile, le-a privit şi apoi ne-a zis... Niciunul dintre voi nu s-a gîndit că cea mai dragă fiinţă vouă sunteţi chiar voi înşivă. Să te pierzi pe tine e lucrul cel mai cumplit.

Mă gîndesc azi că a avut dreptate. Şi azi ştiu de ce îmi e cel mai teamă: să nu mă pierd pe mine.

Atacurile de panică sunt chimie. Descărcări puternice de adrenalină şi noradrenalină, de-a-mpulea. Organismul reacţionează de ca şi cum te-ai afla într-un mare pericol, deşi te afli în una dintre cele mai banale situaţii de viaţă posibile. Dacă ar fi doar chimie, cele 35,7 grame de venlafaxină, în fiecare seară, ar trebui să rezolve problema. Inhibitorii de adrenalină, anxioliticul. Şi atunci?

***

Îmi beau cea mai bună caffe latte de la noi din lume pe terasă. Nu mai plouă, mă mîngîie un soare timid pe creştet, pe păr, pe braţe. Mă urc pe bicicletă şi pedalez. Pedalez de parcă aş avea o destinaţie. Iar destinaţia ai fi tu. Aşteptîndumă zîmbind, zîmbetul ăla. Duchenne, bineînţeles. Pedalez, şi vîntul îmi şfichiuie obrajii. Tare mi-i şfichiuie, tare pedalez. Urc dealul verde crud şi îmi inund retina cu verde de pe jos, albastru de pe sus. Pedalez şi nu mă gîndesc la nimic. Pomi, case, pensiuni se succed, tîc, tîc, de parcă aş sta cu nasul lipit de geamul unei maşini. Ah, bicicleta mea e cea mai şmecheră decapotabilă! Simt tensiune în pulpe şi trag şi mai tare. Plămînii mei sunt zăpăciţi de aerul tare, au leşinat, şi-au revenit, vor leşina iar. Pedalez şi zîmbesc. Pedalez. Calculez că sunt la vreo 5-6 kilometri de pensiune, poate ar trebui să mă întorc, dar braţele şi picioarele nu mă ascultă. Sunt iar puştoaică, călare pe bîta mea, prin păduri. Fug de tata, de lume, de mine. Mă afund în aerul înmugurit şi îmi golesc mintea de gînduri. Pedalele care îmi ating tălpile sunt conectate direct la sistemul meu nervos central. Îmi oblig mintea să conştientizeze că trebuie să mă ajute să respir. Să pompeze sînge în aorte. Să îl împingă apoi în vene, să distribuie oxigen neuronilor. Să metabolizeze cafeaua băută mai devreme. Să dea comenzi picioarelor să pedaleze.

Sunt obosită, dar nu mă opresc. De cînd mă ştiu, mă ocup cu forţarea limitelor personale. Pedalez neîncetat. Uite,

iarba nu va mai fi niciodată atît de verde. Mugurii copacilor nu vor mai avea niciodată mărimea asta. Iubirea mea pentru tine nu va mai avea intensitatea asta niciodată. Va fi mereu altfel. Totul. Eu. Pedalez şi expir. Pedalez şi inspir. Mă dematerializez.

VREMEA CASTANILOR ÎN FLOARE

(Cînd eram mai tînără, obişnuiam să gîndesc în versuri. Era vremea cînd mai dădeam pe la cenaclurile literare. Asta a fost mai demult. Acum îmi povestesc mie lucruri, la mine în cap, ca şi cum aş vorbi cu altcineva. O fi o formă de schizofrenie. Habar n-am. Acum mi-am povestit despre mine cînd eram mică. Bucăţile alea pe care mi le pot povesti mie ca şi cum aş fi altcineva. Nu spovedanie. Doar poveste.)

Copilăria mea – cea de care îmi place să îmi amintesc – înseamnă verile lungi şi prăfoase petrecute la scăldat, în lacurile de care abundă vecinătăţile, sau în copaci. Aşa cum relevam şi aldat', eu şi veşnicia lui Blaga ne-am născut, din fericire, la sat. Nu ştiu cum ar fi arătat astăzi sistemul meu de valori sau fizicul meu dacă mi-aş fi petrecut vacanţele de vară între betoane, în spatele blocului, bătînd mingea pe maidan cu băieţii, în loc să mă întrec cu ei înotînd voiniceşte de la un capăt la altul al lacului doişpe sau la căţăratul în cei mai ai dracu' copaci. Şi azi, cînd văd un copac ofertant, îl măsor cu ochii fetiţei-băiat, gata să mă iau la trîntă cu trunchiul scorburos. Abia la a doua sinapsă îmi amintesc că nu mai am agilitatea de atunci şi mă potolesc cu regret. În faţa porţii vecinei mele, terminase de crescut, în vremea în care eu abia începeam, un castan plin de minunate promisiuni. Era atît de înalt, încît coroana i se unea între firele de înaltă tensiune, drept care fiecare căţărare avea potenţial fatal pentru puştoaica rebelă căreia îi plăcea să îşi petreacă viaţa în copaci, ascunzîndu-se de toţi şi mai ales de ea însăşi. Primăvara, stăteam lipită de una dintre crengile de sus, curbate şi late, ca un leagăn primitive, şi miroseam cu nesaţ florile-lumînări albe, fără să mă gîndesc la nimic. Vara, puteam să fac modele din frunzele cu striaţii, continuu, repetitiv, iar toamna

desfăceam, cu zgomot, castanele țepoase şi coapte, ca să le dau drumul de sus apoi, pe pămîntul reavăn, ascultîndu-le zgomotul înfundat.

Mai era prunul din spatele grădinii, unde mă uitam pe mine cu cîte o carte în mînă, în frunziş, pînă amorțeam şi deveneam imobilă, de aproape cădeam, ca un fruct inconştient şi prea copt. Şi stejarul de la capătul satului, vizavi de crucea unde era răstignit un Iisus scorojit, decolorat şi trist. Băieții meşteriseră un fel de căsuță de frunze şi fîn, între crengi, un culcuş numai bun de ascunzătoare pentru o fetiță cu urme proaspete de bătaie pe crupă. Puteai să te juleşti cățărîndu-te în el şi camuflai vînătăile cu urme mai noi, de coajă aspră, dar infinit mai bine intenționată. Şi pe vremea aia îmi plăceau mai mult băieții decît fetele. Numai structura mea internă era total alta. Nu era nimic carnal în ceea ce ştiam eu. Iubirile, în mintea mea nepervertită, trebuie că erau ingenue şi cu gust de harbuz, ca în *La Medeleni*. Cînd te priveau, în ochii băieților erai doar tovarăşa de joacă, de alergat şi cățărat şi înot şi florifetesaubăieți şi deavațiascunselea noaptea. Eram atît de inocentă şi inconştientă, încît în după-amiezele toride în care proaspăt-împroprietăriții-cu-pămînt părinți mă duceau tîrîş la prăşit şi la fîn, la brazde – avînd un puternic simț estetic de mică – rămîneam doar în slip, în semn de protest, dar şi ca să nu mă bronzez cu urme. Habar nu aveam ce mass damages poate determina o lolită bronzată cocs, uşor aplecată asupra sapei sau furcii, răsucindu-se şi opintindu-se să construiască o căpiță strîmbă, dar minunat mirositoare. Spiritul meu contemplativ şi deloc practic mă împiedica să îi observ pe vecinii de brazdă care asudau şi se înroşeau şi se chinuiau. Îmi venea natural să cred că de vină sunt soarele arzător şi munca întreprinsă. Mama mai avea cîte o izbucnire: nu mai sta aşa dezgolită, că mă faci de rîs în tot satul, pe care o contracaram rîzînd sfidător şi

amenințînd că nu mai fac nimic dacă nu mă lasă în pace. Ani buni după, cînd am înțeles efectul devastator al unui sîn pîrguit, abandonat inocent vederii, m-am îngrozit. Rămîn, în schimb, profund datoare brazdelor şi prăşitului, înotului şi cățăratului care au modificat esențial şi definitiv fizicul meu.

În clasa întîi, m-am îndrăgostit fără speranță de vecinul de vizavi şi colegul meu de clasă. Primul amor a lăsat urme adînci, drept în bărbie, sub forma unei cicatrice de un centimetru jumate de care nu voi scăpa niciodată. Mă legănam între bănci, ținîndu-mă numa' în mîinile cu care puteam pune un băiat mai mare oricînd la scandărberg, fără vreo mare opinteală. Şi el, prost ca toți băieții, şi-a exprimat afecțiunea pocnindu-mă peste mînă. Am căzut lată, pe podeaua de ciment, unde m-a şi găsit ulterior, leşinată într-o baltă de sînge şi cu bărbia spartă, mama-învățătoare. Eu am rămas cu o cicatrice vizibilă pe bărbie, el cu una pe interior, ambele pe viață. Uneori mă gîndesc că plătesc şi acum suferințele tînărului acela, pricinuite de exuberanța şi inocența unei vîrste şi unor timpuri atît de confuze. Uneori, nopțile, cînd jucam v-ați ascunsa pînă adormeam prin ascunzători, ne nimeream în acelaşi loc. Era un zid zgrunțuros, pe o uliță întunecoasă ce dădea în cîmp. Îmi amintesc perfect, la baza lui creşteau violete şi lîngă, sălcii. Era locul meu preferat de ascuns. L-am revăzut de curînd şi m-am mirat cît de mic îmi pare acum, nu aş mai fi avut lor să mă ascund după el. Venea în fugă şi se lipea, lîngă mine, de peretele rece. Nu aveam mai mult de doişpe-treişpe ani. Gîfîiam amîndoi, de la fugă şi emoția de a ne afla atît de aproape unul de altul. Niciunul nu avea curajul să zică sau facă nimic. Deşi aveam cel puțin o duzină de scenarii croşetate în nopțile de insomnii, despre ce aveam să îi mărturisesc dacă ne vom întîmpla atît de aproape şi de singuri. Aflată înăuntrul întîmplării, rămîneam la fel de nemişcată ca o paraplegică. Ca să mă urăsc şi pedepsesc

apoi pînă la următoarea întîlnire la ascunziş, care decurgea, în mod firesc, la fel. L-am chinuit înfiorător pe tînăr, fără să vreau, fără să ştiu. Cum toate cunoştinţele mele despre sexualitate se reduceau la mîncatul unui măr dat de vrăjitoare şi rămasul grea, i-am făcut rău ani de-a rîndul cu cruzimea pe care numai o nimfetă inconştientă o poate avea înscrisă în pielea proaspătă, cu miros de iarbă. Pe la paişpe ani eu, şaişpe el, după ce arseserăm etapa comunicării, petreceam ore în şir pe banca vecinei, fără vedere la geamul părinţilor, unde ne sărutam neîntrerupt, pînă se făcea dimineaţă. Azi mi se pare o cruzime fără margini, un cinism absurd şi înfiorător vizavi de toată rasa bărbătească. Mă iubea atît de profund încît atunci cînd m-a lovit din greşeală – lucru pe care îl decretasem de neiertat – a vrut să îşi taie mîna vinovată cu un topor şi a petrecut cîteva nopţi aşteptînd un semn de iertare sub geamul meu, unde îl pîndeam de după perdeaua de Paşcani. Vacanţa dintre a opta şi a noua a fost ultima petrecută împreună. Ultimele scalde în lacul doişpe, ultimele sărutări şi strîngeri în braţe. Mă emancipasem şi, deşi era frumos şi bun ca un colţ de pîine proaspătă, l-am părăsit fără regrete, căci nu mai făcea faţă distracţiei. Nu vorbea engleză, nu citea şi avea să devină un „biet” şofer de tir. S-a însurat mai tîrziu cu o domnişoară dintr-un sat vecin. Înainte de nuntă, a venit la mine şi m-a cerut de nevastă, pentru ultima oară. Mi-a zis că nu a încetat niciodată să mă iubească. Ştiam asta. O ştiu şi acum. Nu are curajul să mă privească nici astăzi în ochi atunci cînd mă vede. Mie, în schimb, îmi zornăie surd şi afon o coardă internă, a regretul unui rău pricinuit inconştient şi nemeritat cuiva atît de blînd şi bun.

Azi, lacul doişpe a fost secat şi a devenit proprietate privată, păzită cu cîini. Vecina a tăiat din rădăcini castanul, iar ai mei au masacrat prunul şi cireşul din curte. În grădina imensă, cresc acum doar meri şi vişini tineri, în care

nu te poți cățăra. Ulița întunecoasă va deveni stradă principală către cartierul de vile în construcție. Nimfeta băiețoasă s-a transformat încet şi dureros în Xena şi practică doar sporturi extreme care o julesc exclusiv pe interior. Numai pe Iisusul din capul satului l-au repictat. E nou-nouț, strălucitor, dar la fel de trist. De gît îi atîrnă o coroniță de flori de plastic, lăsată de vreo babă habotnică. Țața Maria, poate.

LINIŞTI

Toaca sună mărunt, mărunt. Întotdeauna la fără zece, călugărul cu barbă arămie, fratele Traian, ia din uşa bisericii toaca cea mică şi o bate mărunţel. Sunetul ei răsună dogit în curtea mănăstirii, chemîndu-i pe călugări la vecernie. Soarele cade pieziş peste turla bisericii şi o lumină cernută se strecoară pe uşa deschisă şi prin ferestre. Tot fratele Traian ajunge primul şi la strană şi începe cîntarea care se aşază peste lumina filtrată, peste sfinţii încruntaţi, pictaţi pe pereţi, peste muşcatele din pridvoare, înşurubîndu-se uşurel, pe nesimţite, în tot aerul. Ieromonahul Dimitrie se închină ca să poată pătrunde în altar – e atît de înalt, încît trebuie să se aplece în tot locul. Are părul lung, prins la spate, şi ochi blajini. E prea tînăr. Toţi sunt. Bate cîteva mătănii, sărută icoanele cu buzele care nu vor atinge nicio piele alta decît a mîinii stareţului şi închide după el uşa altarului. În urma lui vin ceilalţi: zece bărbaţi ca brazii, niciunul mai bătrîn de 30 de ani. Au bărbi moi şi parfumate şi păr lung, ondulat. Se aşază în absidă, în jurul cărţilor sfinte, şi îşi încep cîntările, pe trei voci, toate de înger.

Stau înfrigurată, adunată într-o strană de lemn, strivită de sfinţenia lor. Suntem singure, noi trei, privitoare, profane, mici. Îmi strîng şi mai tare eşarfa pe cap. Nu vreau să îi tulbur. Sfînta din mine creşte acum, sufocă tîrfa, o ceartă, o biciuieşte, o pedepseşte. Îşi cere în locul şi împotriva ei iertare. O interzice şi o sublimează.

Afară plouă iar, cu stropi mari pe treptele de marmură pătate de petale roşii de muşcate. După slujbă, fratele Traian o să ude, tăcut ca o umbră, ghiveci cu ghiveci, în toate pridvoarele. Va ieşi iar soarele şi va mirosi a sulfină şi mentă şi sînziene ude.

OPERAŢIA

Chirurgul îşi spăla mîinile îndelung, cu obstinaţie, şi se uita la chipul din oglindă, acoperit de masca de protecţie. Era o femeie încă tînără, cu ochi frumoşi, aproape la fel de verzi ca masca. Mîinile îi tremurau uşor, iar ochii îi erau împăienjeniţi de lacrimi. Se temea. Nu avusese asemenea emoţii nici atunci cînd deschisese primul om. Avea îndoieli acum că era bine că decisese să-l opereze ea. Poate că ar fi trebuit să îl ducă altundeva. Se ştia precisă. Nu pierduse niciun pacient. Niciodată. Şi făcuse sute de intervenţii. Dar poate pe el nu ar fi trebuit să îl opereze ea. A închis apa, şi-a montat mănuşile. S-a mai privit o dată fix în oglindă, apoi a intrat în sală.

Boala l-a lovit fulgerător. Fusese sănătos dintotdeauna, nu se văitase niciodată de nimic. Era fericit. Avea o căsnicie plină de iubire, un copil de opt ani plin de viaţă, un serviciu bun, făcea sport. Cînd nevastă-sa putea să îşi ia liber, plecau prin lume să colinde. Apoi, s-a trezit cu o tumoră care creştea cu repeziciune, de a băgat în sperieţi toţi medicii. Nevastă-sa, chirurg la cel mai bun spital din zonă, era cea mai îngrijorată dintre toţi. Încerca să se păstreze calmă, să nu îl alarmeze, dar el o simţea şi se temea. Pentru ei se temea, nevasta şi copilul lui, nu pentru viaţa sau moartea lui. Rămăsese orfan de tînăr, nu îl speriau nici una, nici alta. Se întreba însă, fără încetare, de la aflarea diagnosticului, ce s-ar alege de ei dacă el s-ar duce. Cum s-ar descurca, dacă ea ar mai putea să îşi refacă viaţa, dacă ar şti să fie bine în lipsa lui. Cînd ea a decis să îl opereze de urgenţă, a simţit cum i se strecoară în şira spinării un şarpe de gheaţă care nu l-a mai părăsit decît în sală, cînd a simţit lichidul rece al perfuziei cu anestezic alergîndu-i în vene. A căutat-o cu privirea, înainte să i se închidă ochii, dar nu era

acolo. A alunecat în somn adînc, rapid, cu gîndul la ce îi spusese ea, înainte să fie adus în sală: nu te teme, nu am pierdut niciodată niciun pacient, nu o să încep tocmai cu tine.

Cînd a ieşit din sală, după cinci ore, tremura din tot corpul. La ieşire, nu o aştepta, ca de obicei, niciun aparținător al pacientului operat, căruia să îi spună că intervenția a fost grea, dar a decurs bine, că următoarele ore sunt cruciale, să aibă răbdare şi încredere. Erau doar mama şi copilul ei, cărora urma să le spună că, pentru prima dată în cariera ei, pierduse un pacient. Pe soțul ei.

O ALERGARE

Umblam aşa, prin aerul desfrunzit şi neobişnuit de cald, pe stradă în sus, spre capul satului, spre Şoşpătak. Aşa îmi vine, să mă ridic de la mesele astea festive, să o iau unde văd cu ochii, în zare. Mama-mare ştie. Îmi zice şi acum: unde te duci, pe cîmp, nu? Aşa faci de cîte ori vii, umbli de nebună pe cîmpuri. Aşa fac, mamă-mare, umblu de nebună pe cîmpuri. Mama-mare are aproape 90 de ani şi ochii albiți, abia mai zăreşte cu ei, dar mă simte cu mintea trează încă.

Păşesc pe asfaltul cald şi indiferent, prin văzduhul galben, şi tu păşeşti lîngă mine. Strîns. Eu merg în față, fără să te privesc, tu ții şi mai aproape. Îmi vorbeşti, deşi aş vrea să îmi taci. Mă atingi, deşi aş vrea să îmi mergi pe lîngă. Aşa a fost mereu cu noi, nu-i de mirare că nu mai e. Tu nu mă înțelegi, mă opresc şi îți spun, nu ştii să mă iubeşti pe mine toată. Şi lacrimile îmi brăzdează obrajii şi tu te miri oare de ce plîng şi iar întrebi şi eu iar tac şi croşetez gînduri ce vor deveni texte, iar tu nu te poți opri din întrebat, dar nici eu din tăcut.

Şi umblu mai departe, cu îndărătnicie, cu lacrimile toate pe față. Tu umbli după mine, umbli după mine, umbli după mine. Eu fac dreapta, pe potecă, tu umbli după mine. Sunt verzi cîmpurile, pămînturile reavene de parcă n-ar fi toamna la un capăt. Un cer albastru, nesfîrşit, peste noi. Trei dîre de nori cirrus şi tufe de măceşe coapte, cu fructe mici şi roşii, perfecte. Mă uit printr-o ramură de măceş la dealuri şi la cer. Uite, aici am copilărit eu. Pe dealurile astea. În livezile astea fără pomi acum. Din valea asta am cules măcriş şi sîngele-voinicului. Mă aplec şi rup o brînduşă violetă. O strîng între degete. Ți-aş fi cules-o eu, zici. E otrăvitoare, răspund maliții os şi mă aplec după o păpădie înflorită, de parcă ar fi primăvară totuşi. Şi stau

încremenită, aşa, între dealurile verzi cu iarbă udă, lîngă cîteva tufe de măceşe, strivind între degete două flori. Nu aud ce îmi spui, mi-ascult doar gîndul împletind mai departe.

Şi cum stau şi fixez zarea, o căprioară ţîşneşte hăituită de-un cîine, ca pe un ecran. O aud cum respiră, îi simt inima galopînd gata să crape de parcă ar fi inima mea. Aleargă tare, disperat, cu salturi, iar cîinele aleargă în urma ei. Ea fuge, el fuge. Dar nu ţine pasul, încetineşte, renunţă. Se întoarce, în timp ce căprioara tresaltă mai departe, pe cîmpuri, pînă dispare. Vezi, îţi spun, oricît ar alerga-o, căprioara tot scapă.

Tot scapă.

ISTVAN

Istvan era un băiat negricios, cu buze mari şi rîs răutăcios. Era oaia neagră a străzii, exemplul negativ pe care ni-l dădeau mamele, fiecăruia dintre noi, acasă. Eram vreo zece-unşpe, de aceiaşi ani, şi Istvan. El era corcitură de ungur – ca şi mine, de altfel. Bunică-sa ieşea la poartă, îşi punea o mînă în brîu şi pe ailaltă căuş şi urla cît o ţineau bojocii, pe stradă în jos: Istvan, heeeeeei! Istvan, heeeeeei, ghere hozo! El îi răspundea, româneşte, tare, să audă, că nu vine. Încet, o înjura în ungureşte, spre hazul şi invidia noastră, care nu aveam curaj să ne suduim genitorii. Într-un final, i se făcea foame şi se prelingea pe ziduri, în curte. Bunică-sa îl pedepsea şi îl încuia în beci, nemîncat, cu mîţele şi şobolanii. Istvan stătea acolo şi plîngea. Nu putea împinge uşile grele de fier ale beciului, care se deschideau numai din afară. Îi era frică lui Istvan de întuneric şi de zgomotele care se auzeau în beci şi ţipa la femeia rea şi unguroiacă să îl scoată de acolo. A doua zi, ne spunea că nu îi fusese teamă pe bune, că jucase teatru să o impresioneze pe mă-sa-mare, dar noi ştiam cu toţii că îi fusese frică adevărată. Seara, venea tac-su de la birt, beat lemn, îl scotea de acolo şi îl bătea cu biciul cu care mîna caii. Îl bătea în curte, blestemîndu-l în ungureşte. Auzeam de la mine din curte ţipetele şi sudalmele alea cumplite. Îl bătea pînă obosea. A doua zi, Istvan era vărgat de dungi vineţii pe tot corpul şi umbla mai atent decît de obicei.

Tac-su era un ungur fioros, cu mustaţă. Mereu pe capra căruţei, şfichiuind caii. Ai lui Istvan aveau şi şaretă, o şaretă verde cu care plecau uneori, frumos îmbrăcaţi, acolo unde merg ungurii cînd se îmbracă frumos, cu haine verzi, de postav. Din cauza bunică-sii, toţi îi spuneam Istvan hei.

Istvan hei era singurul copil din sat care înjura de mama focului. Şi care fuma. Care făcea tot ce nouă,

celorlaţi, ne era interzis. Acasă, cînd eram prinşi că am făcut ceva rău, dădeam vina pe Istvan. Istvan m-a învăţat. De la Istvan am auzit. Istvan a făcut, Istvan. Istvan m-a pus. Totdeauna Istvan.

Stăteam sub castanul din faţa porţii vecinei. O mînă de puşti. Istvan hei a zis, trăgînd cu sete din ţigară, că el ştie cum se fac copiii, că i-a povestit frati-su. Şi că ar trebui să ne arătăm puţele, să vedem că nu sunt la fel fetiţele şi băieţii. Nu era mai mare decît cu un an sau doi decît noi, dar îl învăţase fra-su. Încă nu crescuserăm destul ca să vedem diferenţele. Eram trei fete între băieţi, toate trei cu părul retezat scurt, cu trupuri nervoase şi slabe, neînmugurite încă. Eu am zis prima că îmi dau jos chiloţii, dacă şi-i dă şi Costel. Costel era de la oraş, venea numai în vacanţă şi era blond şi avea pielea albă, nu arsă de soare ca a noastră. Eram toate înamorate de el, desigur, bălai şi de la oraş cum era. Şi-a dat jos chiloţii. Avea două biluţe mici, puţin zbîrcite, şi o puţulică roz, ca o codiţă de căţel. Noi holbam ochii, de ne ieşiseră din cap. Uite, a zis, ce pot să fac. Şi a scos din una dintre biluţele de piele ceva rotund şi tare şi galben, ca un gălbenuş fiert. Ni l-a dat să-l atingem. Arăta exact ca un gălbenuş fiert tare. L-am trecut toţi prin mîini, l-am pipăit, l-am mirosit, apoi i l-am dat înapoi lui Costel, să şi-l pună în teaca aia mică de piele adunată care îi atîrna în faţă, acolo unde eu nu aveam nimic.

Apoi a venit rîndul meu. Mi-am dat jos chiloţii pentru exact o secundă, apoi mi i-am tras la loc. Dar nu am văzut, au protestat ceilalţi. Şi ce, am zis că mi-i dau jos, mi i-am dat. Şi am fugit. Imaginea codiţei mici şi a biluţelor zbîrcite, ca nişte ouşoare, din care Costel a putut scoate gălbenuşul acela uşor înverzit mi-a rămas în minte, sîcîitor, cîteva zile. Apoi am uitat de asta.

Istvan folosea mereu verbul *a fute*. Ne povestea seara, cînd ne răspîndeam ca potîrnichile pe stradă, în jos, să nu

ne cheme în casă, că ta-su o fute pe maică-sa. Se urcă pe ea şi dă din cur. Îi bagă chestia aia pe care o au băieţii, codiţa, în gaura aia pe unde fac pipi fetele. Tot Istvan ne-a spulberat şi miturile despre făcutul copiilor. Copiii se fac atunci cînd te fuţi, nu îi aduce nicio barză, sunteţi nişte copchii proşti, ne zisese. Nu eram la şcoală, încă, niciunul dintre noi, şi am rămas cu gura căscată de uimire. Şi nici moşul nu există, e mama şi tata.

Tata creştea iepuri şi în fiecare după-masă luam un coş mare, de răchită împletită, să adun trifoi din canal. Erau iepurii lui tata şi m-ar fi omorît în bătaie dacă nu găsea trifoi proaspăt cînd venea de la muncă. Şi Istvan avea iepuri. Canalul era locul nostru preferat de joacă de pe cîmpul din spatele casei. Locul de taină, unde ne ascundeam de cei mari să facem prostii. Acolo fuma şi Istvan, să nu îl vadă ta-su şi să îl biciuiască iar. Istvan pîndea pe uliţa mică şi, cînd mă vedea tîrînd coşul mare după mine, apărea de niciunde. Venea şmechereşte prin canal, să adune şi el iarbă, pasămite. Se aşeza serios pe coşul plin, după ce terminam. Miroseam a trifoi, aveam mîinile şi genunchii înverziţi. Hai să ne futem, zicea Istvan. Acceptam fără entuziasm. Ne dădeam cu multă seriozitate chiloţii jos. Întinde-te pe spate şi desfă picioarele, îmi zicea. Îl ascultam cu aerul că facem ceva foarte important. Se aşeza deasupra mea şi îşi freca bucăţica de piele flască de pubisul micuţ, necrescut. O lua cu mîna şi căuta în zadar un loc unde să o vîre. Dădea din cur, aşa cum îl văzuse pe ta-su, dar nu se întîmpla nicio minune care să unească puţele. Nu pot să o bag, nu merge, zicea înciudat şi se uita neputincios la codiţa care îi atîrna în faţă. Se îmbrăca obidit, ofticat că nu am reuşit să ne futem.

O VIAŢĂ CA O INJECŢIE CU XILINĂ

Fiecare cădere în gol te aduce mai jos cu o treaptă decît ai fost ultima dată. Aia, cînd credeai că acolo e capătul, că nu există mai rău, mai dureros, mai teribil de atît. În cădere, aduni cu tine păianjenii trecutului. Te trezeşti în fundul fundului, cu toate fantomele vieţii tale. Şi trebuie să le faci faţă. Durerea de azi nu e nouă. E doar mai ascuţită. Îţi aminteşte, ca un miros, de o altă durere, de alte promisiuni neţinute, de alte je t'aime moi non plus.

Mulţi ani te-ai uitat la lume printr-o deschizătură mică, ca o fereastră de pod. În prima parte, de departe, în ultima, chiar din spatele geamului. Nimic nu ajungea la tine. Ai simţit totul ca prin vată: estompat, vag, amorţit. O viaţă ca o injecţie cu xilină. Într-o zi, cineva a început să arunce cu pietricele în fereastră. În loc să pleci de acolo, ai stat să te uiţi, convinsă că pietricelele alea nu vor reuşi să spargă geamul gros, cu cinci camere, pe care îl ridicaseşi între tine şi lume. Nu te-ai gîndit că nu dimensiunea pietrei contează, ci stăruinţa şi durata.

Cînd ultimul ciob al ferestrei s-a spart, ai căzut din podul tău cu viteza cu care se lasă uliul peste pradă. Ai ajuns acolo unde te-ai temut cel mai tare că o să ajungi. În hăul adînc şi îngust din care pare că nu mai poţi ieşi niciodată complet, fără ajutor. Iar tu nu ai avut ajutoare. Te-ai tîrît. Ca o rîmă. Fireşte, ţi-a luat veşnicii, dar ai răzbit pînă aproape de aer, cum ai făcut-o şi altă dată.

Aşa sunt eu. Îmi port abisul ca pe un accesoriu ţicnit.

ALIVE
(POVESTEA UNUI TATUAJ DE CINCI LITERE PE MÎNA DREAPTĂ)

Sigur că m-a durut, toate tatuajele dor. Dar durerea purifică. Mici scrijelituri sub piele, mirosul de tuş în dermă, bîzîitul regulat al aparatului, pişcătura. Sunt întîmplări prinse în alea cinci litere, ale mele, mie, reflexiv şi subiectiv. Aproape incredibil şi cu totul neverosimil, ca un titlu de tabloid din zilele noastre.

Nu ai să crezi, ai să rămîi prost, click aici să vezi.

Mirarea că (mai) sunt. Puteam muri de cel puțin două ori. Puteam înnebuni de un număr infinit de ori. Poate că sunt puțin nemuritoare. Să fiu la a treia viață şi sunt la cea mai bună dintre ele.

Recunoscătoare că sunt. Cea mai vie dintre posibilitățile mele.

Toate astea.

Şi pentru că mi se pare sexy.

apa.

Vama Veche, vara lui 1999.

Furtună teribilă pe mare, cum vezi numai în filmele alea în care eşuează vase pe insule pustii şi scapă ori unul singur, de regulă Tom Hanks, ori doi şi se fut de sperie peştii pe care ulterior îi şi mănîncă de vii, că e făcut de Guy Ritchie.

Stăteam în maşini şi ne uitam cum zburau corturile de-a lungul falezei, ca nişte pungi de hîrtie duse de vînt.

A doua zi, de dimineață, am recuperat ce am mai găsit şi ne-am mutat în Techirghiol, la vila prietenului T. Eram prea rupți de lume ca să aflăm că pe preteveu Cătălin Radu Tănase face live-uri de pe litoral, unde, citez din memorie,

mai bine de 30 de tineri s-au înecat din cauza valurilor şi curentului în mai puțin de o săptămînă.

Plaja Azur, pe vremea aia, pustie. Valuri de doi metri la țărm. Noi, netreji. Eu, incitată de valurile imense, că la mine la țară lacurile nu făceau spume la mal. Eram nu doar inconştientă, ci şi foarte proastă, după cum voi releva în cele ce urmează.

Eram vreo opt pe plajă. Trei dintre noi intrăm voiniceşte, iraționaliceşte, inconştientaliceşte în valuri. Ne bălăcim o vreme, în voie, ca nişte copii scăpați la băltoacă. Băltoaca bolborosea nervos. Unul dintre cei doi se juca cu o placă mică de surf, din acelea pe care le folosesc salvamarii. Hi, hi, valul, malul. Rîdem. De pe plajă, ceilalți ne fac cu mîna. În inconştiența noastră, ni se pare că nu înaintăm deloc către larg, că nu ne lasă valurile.

T. zice: io am obosit, ies. Du-te, fraiere, nu ştii ce pierzi. Dă a se duce. Numai dă, că nu se duce de-adevăratelea.

Zice: am pus-o. Nu mai putem ieşi.

Noi, ăştilalți doi, rîdem. Cum căcat să nu mai putem ieşi, prostu' familiei? De aia ai făcut polo, fraiere, să nu mai poți ieşi? Îți arătăm noi cum se iese. Ian priveşte aici, la tatăl tău şi la mama ta. Dăm din mîini cu elan. Ne învîrtim brațele, ne împingem de cur şi picioare înainte. Ne strofocăm, ne agităm, ne pierdem respirația tot încercînd. Nu ne clintim un milimetru către țărm. În schimb, curentul ne poartă în sens invers, metri după metri. Prietenii noştri de pe țărm se fac tot mai mici. Cu o mînă le facem semne disperate, cu cealaltă izbutim să ne menținem la suprafață. Ăia cred că ne jucăm şi ne flutură mîinile lor, neocupate cu supraviețuitul, înapoi, veseli. Sunt mîndri de curajul nostru. Uite, bă, ce mişto se distrează ăia în apă.

Suntem foarte departe. Mai departe decît atunci cînd mă jucam eu de-a enervatu' cu salvamarii în 2 Mai. Deja prietenii noştri sunt nişte puncte mici, pe orizontul unde noi

nu cred că mai ajungem să punem picioru'. Am văzut o dată un film, da' sunt prea speriată să îmi amintesc care, cînd unii cad în mare dintr-un avion şi marea e neagră şi furioasă, ca apa dintr-o căldare pe care o cară un copil, izbind-o de picioare.

O să mor înecată, o să mă umflu, şi peştişorii carnivori o să îmi roadă extremităţile, ca pe Discovery Channel. Cînd o să mă scoată apa la mal, într-un final, o să fiu vînătă, fără urechi, fără nas, complet inestetică şi mai ales extraordinar de moartă. Fiică-mea o să aibă doi părinţi decedaţi, în loc de unul. Repede, să zic o rugăciune. Nu ştiu niciuna, cap-coadă.

În mijlocul mării unde ne-a tîrît curentul, valurile nu mai vin dinspre larg către mal, ci de peste tot către toate direcţiile. Sunt ca un chibrit. Nu, că ălea plutesc, eu sunt jumate din timp sub apă. Băieţii m-au legat de plăcuţă. Sunt inertă şi obosită. Nu mai pot lupta. Mă gîndesc serios să capitulez. Să mă resemnez. Măcar să mor mai repede.

Suntem de cîte ore în apă? Trei, patru, cinci? O să se însereze curînd. Cînd cîte un val mai al dracu' mă ridică pe creastă, dedesubt se cască un hău negru, de ape înspăimîntătoare, concentrice, abisale. Undeva, departe, la capătul iadului de ape, zăresc vag linia ţărmului.

Băieţii hotărăsc că sunt prea tineri să moară aşa, prosteşte. Fac sfat la apă şi decid că avem o singură şansă. Să pîndim valurile care vin din spate şi să ne aruncăm odată cu ele spre mal. Că poate ne aruncă mai departe decît ne trage înapoi curentul. Că poate reuşim să cîştigăm cîţiva centimetri. Şi dacă punem centimetru cu centimetru cu centimetru... Eu nu cred deloc în planul lor. Şi sunt epuizată fizic. Nu mai am putere nici să mă ţin deasupra plăcuţei. Şi cred că m-am şi resemnat. Pînă şi cu faptul că o să fiu un cadavru inestetic.

E ca în filmele proaste americane cu hepiend, numa' că al nostru nu se întrevede. Hepiendu. Băieții îmi servesc replica aia: haide, ştim că poți. Dacă nu aş fi în mijlocul mării, tîrîtă de curent în larg, fără speranțe şi perspective de a-mi derula mai departe firul vieții, m-aş căca pe mine de rîs. Numai că nu îmi vine să rîd. Chiar. Mă sforțez şi îmi aduc palma la nivelul ochilor. Care dracu' e linia vieții? Ce ramificație odioasă în palma mea. Linia vieții se desparte în două linii mai mici. Una scurtă, una lungă. Mi-e clar acum. Sunt exact aici, la capătul liniei scurte. Mai am maximum cîteva minute de trăit.

Inexplicabil pentru mine, strategia băieților funcționează. Totul e pe slow 50%, dar funcționează. Reuşim să înaintăm. Greu, dar cîştigăm puțină distanță. Afară, soarele apune oranj, iar noi ne luptăm cu clocotul valurilor. Fiecare metru furat curentului ne aduce vlagă şi speranță. Acum, că vedem că se poate, nu ne mai simțim sfîrşiți. Nu ne pasă nici dacă o să dureze pînă dimineață. Începem să credem că vom ieşi.

Cîteva ore mai tîrziu, se întîmplă. Incredibil, dar ni se întîmplă. E aproape zece seara. S-a întunecat. Pe plajă, ceilalți cinci plîng şi îşi frîng mîinile cu disperare. Au alergat pe la salvamarii din Eforie care le-au zis că ei nu se riscă să intre în marea aia din cauza unor tîmpiți care merită să moară. Ăştia eram noi. Tîmpiții. Aveau dreptate salvamarii. Abia se mai curăță lumea de nişte nefericiți, să supraviețuiască cei puternici, tîmpiții să moară înainte să apuce să procreeze. Numai că, greşeality, eu procreasem deja. Aşa că, fără ajutor de la salvamari, au stat şi au privit neputincioşi lupta noastră.

Noi suntem aproape. Aproape. Tot mai aproape. Cînd valul se retrage, ating cu vîrful piciorului nisipul de pe jos şi mă umple o bucurie dementă. Încă două mişcări de brațe, şi sunt acolo. Gata, am ambele picioare pe pămînt. Plîng

convulsiv. Dar marea nu m-a slăbit încă din strînsoare şi îmi trimite un ultim val, care mă culcă la pămînt, cu faţa în nisip. Şi nu mă mai pot ridica. Fizic nu mai am atîta putere. Cei de pe mal aleargă, mă trag de acolo, pe plajă.

Nu vorbim unii cu alţii. Ei nu ne ceartă, noi nu ne disculpăm. Nu le spunem nimic. Ne uităm doar, cu conştienţa morţii în priviri, unii la alţii. Nu e nimic de zis. Suntem blocaţi, dar oricum orice vorbă zisă ar fi redundantă. Ei simt, noi ştim. Părăsim plaja Azur şi o luăm spre Techirghiol, muţi şi epuizaţi. Încăpem greu în maşini. Eram opt. Suntem unşpe. Ei cinci, noi trei şi moartea fiecăruia dintre noi, încleştată ca o nevastă nesigură şi isterică.

zăpada. eight years later.

Plecasem atît de fericită la Bîlea în dimineaţa aia. Niciodată nu m-am gîndit: era 18 noiembrie, ziua lui, a răposatului. Era să mor de ziua lui, tot aşa cum era să mai mor o dată, demult, în ape, în ziua în care a murit bunicul lui, protectorul nostru. Atunci m-am gîndit că am fost, eu şi bătrînul, în braţele morţii pentru cîteva ore. El s-a dus, eu am rămas.

Ninsese şi trăgeam pe nas aerul ăla rece, fulgii, aşa cum se întîmpla la fiecare primă zăpadă. Aveam status, proasta de mine, de trei zile, pe messenger: ningă, zăpada ne-ngroape! Fără să ştiu că avea să mă îngroape. Uite că pasiunile pot ucide. La propriu.

Era zăpadă mare în Bîlea. Afînată. O mare de zăpadă mare, peste tot locul. Baby-liftul nu funcţiona. Vîntul bătea în rafale, îmi şfichiuia obrajii, mă tîra de colo pînă colo. 20 de minute de urcat anevoios, 30 de secunde de coborîre pe placă, în viteză. După două ture, am renunţat. Şi ni se făcuse şi foame. Poze. Pe placă, la masă, în zăpadă, cu faţa îngheţată şi fericită. Un flash: pozele alea ar fi rămas mărturia orelor de dinaintea tragediei.

Apoi, omul a zis să rămînem la cabană. Eu voiam să cobor. Morţiş voiam. A propus să coborîm pe placă. I-am zis: ştiu că o să regret asta şi o să te urăsc toată viaţa. Cît timp mîncaserăm, placa prinsese chiciură pe talpă. Nu aluneca. Never happened before. Pentru o singură secundă, mi-a trecut fulgerător prin cap că nu există coincidenţe şi că poate nu ar fi bine să îmi dau drumul. Mi-a trecut la fel de repede. Ah, cum uitasem o altă coborîre de coşmar, pe valea Bîlii. Prea de mult, prea într-o altă viaţă.

Vrrruuuuum, am aluncat de-a dreptul, mult în jos. Zăpada era minunată, o bucată de alunecare perfectă. Mai mişto ca fututul. Trilioane, catralioane de endorfine. Nu ai cum şti dacă nu ai încercat niciodată. Un platou lung, apoi marginea unui horn. Ăsta stă expectativ-îngrijorat şi măsoară panta abruptă. Se cheamă Vîlcelul mortului, dar am să aflu asta abia de la ştiri. Vîlcelul e plin de zăpadă: la capătul lui, Transfăgărăşanul. Pare simplu. În stînga şi dreapta, stîncă nemiloasă. Cobor pe margine, cu el după mine. Suntem la mijlocul vîlcelului, pe panta lui exterioară. Îmi dau drumul pe centrul lui şi frînez cu cantul, să amortizez panta. Zăpada mă ţine, sunt uşoară. Îi zisesem să aştepte să mă vadă jos şi apoi să plece. Dar el porneşte imediat. Execută aceeaşi mişcare. Fatală. Într-o singură fracţiune de secundă, zăpada începe să fugă sub greutatea noastră. Zăpadă în plăci, sanchi. Mă uit la om, îi văd privirea îngrozită. Amîndoi înţelegem deodată. Plutim puţin deasupra avalanşei care se adună sub noi ca un fuior. În faţă, un stîlp gros, de piatră, din Trasfăgărăşan. Mă văd zdrobită de el cu toată viteza pe care o are de acum căderea. Închid ochii, un gînd se frînge la mijloc, retezat. Stîlpul a dispărut, e doar zăpadă şi un gol nesfîrşit, de prăbuşire în alb.

Mă trezesc uimită că mă trezesc. Suspectîndu-mă că nu m-am trezit, de fapt. Sau nu pe lumea asta, oricum.

Secunda în care înțeleg că sunt prinsă sub o avalanşă, strivită de zăpadă grea din toate părțile, e lungă şi dureros de lucidă. Sinapse rapide: îmi evaluez şansele, îmi trec prin cap toate filmele şi documentarele văzute vreodată, toate ghidurile de supraviețuire. Intru aproape instantaneu într-o panică absolută, fără capete, ca un ocean în care mă afund rapid, de parcă aş avea pietre legate de picioare. Nu pot mişca niciun membru. M-aş zbate să scap din îmbrățişarea mortală a zăpezii, dar strînsoarea mă sufocă, mă paralizează. E capcana. Articulat. Încep să țip. Sau poate încep să cred că țip. Şi în timp ce mă zbat neputincios, înțeleg că nu fac decît să consum puținul aer pe care îl am, în mormîntul alb unde sunt îngropată de vie. Imagini derulate rapid: Uma, în Kill Bill, bulgării de pămînt peste sicriu, un bărbat înghețat pe K2, fețele copiilor. Mă gîndesc, stupid, ce aş face dacă mi-ar suna telefonul, în geacă. Că e o chestiune de secunde să mori sau să trăieşti. Că ăla zace şi el sub un alt morman de zăpadă, zbătîndu-se inutil şi patetic. Că ne vor găsi abia mîine. Înghețați. Copiii. Cea mare, orfană de amîndoi părinții. Şi e vina mea. A mea. Acum o să mi se termine aerul. O să mor sufocată. S-u-f-o-c-a-t-ă. Şi nu e o figură de stil. Nu e metaforă, nu e parabolă, nimic. Respir tot mai greu. Undeva, deasupra, zăpada e uşor luminată. Acolo e aerul. Acolo e afară, dar eu nu pot ajunge. Aşa cum am văzut pe Discovery, nu ştiu în ce poziție sunt. Dacă sus e jos sau invers. Avalanşa e ca o centrifugă, ziceau. Să muriți voi, nu eu. Şi panica mă inundă iar şi încep să izbesc cu capul, disperat, cu groaza că alea sunt ultimele decizii şi că trebuie să fac ceva, să fac ceva... Ceva!

Apoi, se face cald. Şi întuneric blînd, calm, ca o plapumă imensă. Nu mă mai gîndesc la nimic. Nu îmi mai e frică. Nu văd tunele, nici lumină orbitoare, nici viața derulîndu-mi-se pe fast rewind. Un gînd mi se prelinge

încet, sare lent, ca un cadru pe slow, din dendrită-n dendrită: nu e aşa de rău să mori cum credeam... Uite, e aproape frumos şi aproape straniu şi nimic nu doare şi nu mai am trup şi mor. Uite, mor. Mor?!

Tîrziu, cineva scurmă în zăpadă. Aud de departe, înfundat, o rîcîială ca prin cîlți, un zgomot difuz, care ajunge la mine odată cu primii stropi de aer curat. De acolo de unde vine lumina. Deci am murit. Nu are cine. E o viziune sau poate un înger. Iar eu am murit.

El zice că eram foarte agitată cînd m-a găsit. Eu mă simt liniştită. Îl întreb: am murit? El sapă în zăpadă, desfigurat de panică, transfigurat. Îmi reiau funcțiile, încet. El sapă neîntrerupt, să mă elibereze. Primul gînd: care sunt şansele ca toate condițiile să se fi întrunit pentru ca eu să fiu vie şi întreagă? Zero. Să nu am nimic rupt. Să îl fi aruncat pe el sub un tunel, ca să se poată elibera. Să îmi fi rămas doi centimetri de placă afară, ca să mă poată găsi. Să sape în locul corect şi să ajungă la mine înainte să mă fi asfixiat complet. Băi, zero. Şi mă cutremur: deci sunt moartă totuşi?

Sunăm salvamontul, deşi suntem amîndoi teferi. Nu ştiu de ce îl sunăm. Ce aştept. Să vină să mă ia şi să mă ducă pe brațe pînă jos. Să mă facă să mă simt în siguranță. Nu vreau decît să ajung undeva safe. Safe. E atîta drum pînă jos. Atîta zăpadă rece şi albă.

Salvamontiştii vin greu. Tremur necontenit. Cînd apare primul, înțeleg că nu o să mă poarte nimeni pe brațe. Că va dura ore lungi şi înghețate pînă voi ajunge jos. Salvamontistul mă obligă să îmi pun placa în picioarele amorțite. Mi-e foarte frică. Mi-e cel mai frică din lumea asta. Şi nu înțeleg ce mi s-a întîmplat. Aş vrea doar să mă prăbuşesc la pămînt şi să plîng pînă se desprimăvărează.

Afară s-a întunecat şi e mai frig decît în curul unui ren uitat în noaptea boreală. Niciodată un drum nu mi s-a părut

atît de lung. Înaintăm greu. Tremur. Mi-e frică. Uite luminile de la cabană. Ba nu. Nu, sunt alte lumini... Le ştiu de undeva, mi-au ars retina într-o altă posibilitate de-a mea. Sunt camere de filmat. În seara asta, sunt eu o ştire.

Luni – 19 noiembrie, 2007

Doi tineri, surprinşi de o avalanşă în munții Făgăraş.

Cei doi tineri, un băiat şi o fată, plecaseră pe schiuri de la Bîlea Lac şi încercau să ajungă la Bîlea Cascadă. După numai cîteva minute de coborîre, la peste 1500 de metri altitudine, au fost surprinşi de avalanşă într-o zonă extrem de periculoasă din munții Făgăraş. Salvamontiştii de la Bîlea Lac au pornit imediat în căutarea lor şi i-au coborît în siguranță la cabană. Pentru weekend fusese anunțat risc de avalanşă de gradul trei în tot masivul Făgăraş. Cu toate acestea, traseele au fost pline de turişti dornici să încerce prima zăpadă. În zilele următoare, vîntul va continua să bată cu putere în zonele montane, iar meteorologii anunță temperaturi scăzute pentru această perioadă.

PÎNĂ CÎND MOARTEA NE VA DESPĂRȚI

Aveam 16 ani cînd l-am cunoscut şi era cel mai mişto tip de la noi din liceu. Venise din Germania, asculta muzici deştepte şi îi bubuia capul de inteligent şi cool ce era. Voia să se facă regizor. De la el am aflat, toată gaşca, despre Tarantino şi Jarmusch şi Von Trier şi Wenders şi Kusturica şi Greenaway. La noi acasă, în anul de dinainte de accident, se făceau cinemateci de artă, unde casetele noastre video rulau continuu pînă învățaserăm zeci de replici din *Underground*, de exemplu, pe de rost, în original. Sigur, el studiase în Capitală, era mai cu moț decît noi toți. Era pe vremea de dinaintea internetului, cînd mă suna prin centrală la un telefon al unui vecin şi, printre suspine, se mai auzea la răstimpuri regulate vocea metalică şi iritantă a centralistei, alooo, aloo, Satu-noul, vorbiți? Bine!

17 iulie ‘98. Mai puțin de o lună pînă la data la care stabiliserăm să ne cununăm, împotriva voinței părinților lui, care mă urau de cînd mă adusese prima dată acasă şi de care mă ascunsese ani în şir. Locuiam la ai mei, căci bunicul lui, care ne iubea, ne dăduse nouă casa lui să ne mutăm şi ne mutaserăm mai aproape cît dura renovarea.

Azi îmi spun că aşa trebuia să fie.

Aşadar, urma să ne căsătorim peste trei săptămîni. Peste zece zile, fiica noastră împlinea un an. Se împlineau şapte de cînd îl iubeam, şi el ar fi împlinit 24. Au trecut 15 ani de atunci. Viața mea în cifre goale şi „împliniri”.

A doua zi, trebuia să plecăm la mare. Mi-a trimis vorbă că ajunge tîrziu acasă, să nu îl aştept. M-am culcat. Mi-am luat romerganul – aveam o alergie de două zile, pe tot corpul. Am adormit instantaneu, efectul siropului. La miezul nopții, tata m-a întrebat dacă nu vreau să mergem după el. Am zis că nu, că va veni cînd va termina ce avea de făcut.

Nu am avut nicio premoniție. Nici măcar un gînd, aşa cum eşti sigur că ai avea înainte.

La şase dimineața, a sunat ceasul, să îl trezească. L-am oprit. Locul de lîngă mine era gol. Cred că m-am înfuriat puțin: nenorocitul, bețivul, nu a venit acasă! Am adormit la loc. Trebuie că se făcuse opt cînd am auzit tînguiala. Am ieşit, buimacă. Nici atunci nu am bănuit nimic. În holul de la intrarea în casă, o babă, mama, bunica. Mi-au zis că a avut accident. Mi l-am imaginat înjurînd gros, lîngă maşina stricată care trebuia să ne ducă la mare a doua zi. I-am zis mamei că mă duc acolo. A încercat să mă oprească. N-a reuşit.

Ne-am urcat în maşina lui tata. Ştiau cu toții, nimeni nu a zis nimic. M-au lăsat să ajung acolo, să văd cu ochii mei. Pe drum, mama a încercat să mă „pregătească": trebuie să te aştepți la orice, poate fi şi mort. Îmi amintesc. Eram pe locul din dreapta spate, mă uitam pe geam la plopii care se succedau, tîc, tîc, tîc. Am încercat să fac un efort, să îmi imaginez viața fără el, cu el mort. Nu am putut. M-am scuturat de imaginea rea.

Apoi, am văzut maşina, proptită în copacul ăla. Tata a oprit, am alergat către maşină.

El era la volan, cu capul căzut, ca într-un gest de neputință. Ta-su, lîngă. M-am apropiat încet. Omul îmbătrînise brusc, iar chipul lui era stană de piatră, privirea golită de orice scînteie de viață. Atunci am ştiut. Am bîiguit: nu a murit, nu? Nu, a răspuns. Am fugit către maşină. Din partea asta, cum alergam, părea că acum îşi lăsase capul pe volan.

Wait... Cut, cut, cut, cut!!! This is a fucking joke, right?!

Seara, pe uşă a intrat prietena mea de atunci, moartă şi ea pentru mine astăzi. Mi-a zis că ceva se schimbase iremediabil în privirea mea şi că niciodată, nici în anii din urmă, acel ceva nu a mai dispărut.

A stat cu mine zi şi noapte pînă totul s-a terminat. Circul de înmormîntare pus în scenă de ai lui. Am cules împreună mentă proaspătă din grădină şi i-am pus-o în sicriu, să nu mai miroasă atît de tare. M-a ţinut cînd am leşinat, prima dată cînd l-am văzut întins în coşciug. A suportat încleştările mele în braţele ei de cîte ori cîte o babă intra în camera mortului şi începea să bocească în gura mare. M-a mîngîiat şi m-a ţinut în braţe, a plîns cu mine.

Înmormîntarea mi-o amintesc vag. Era mijloc de iulie, soare arzător. Îl scoseseră în curte, sub nucul unde băuse cu prietenii toată primăvara şi începutul de vară. Curtea era plină, peste 500 de oameni. Mă uitam năucită la ei, la popii de la capul lui. Mă gîndeam doar că toţi au venit, îl plîng puţin, apoi se întorc acasă, la vieţile lor care se vor relua fiecare de unde le lăsaseră. Numai eu nu. Cîţiva viermi îi ieşeau din orbită, coborau spre nas. Viermi pe faţa lui. Viermi. Mort, nu semăna cu el. Se zdrobise într-un asemenea hal, încît întreagă osatura îi era deformată şi era foarte greu de recunoscut. Numai mîinile, mîinile erau ale lui. Îi priveam mîinile, apoi din nou faţa înverzită de căldură, iar mîinile. Slujba nu se mai termina, un popă bolborosea ceva că ar fi murit fiindcă nu mergea la biserică, lumînările se înmuiaseră în soare, mă ţineam de prietena mea, aproape de leşin.

Apoi, au închis sicriul, au bătut cuiele, poc, poc, poc. Nu aveam să îl mai văd niciodată. Tot drumul, lung, preţ de trei străzi, pînă la groapă, m-am ţinut de lemnul rece al coşciugului lui, să nu mă prăbuşesc. Apoi, am auzit bulgării de pămînt cum cădeau cu un zgomot sec peste el.

Dragoş ar fi trebuit înmormîntat cu Tom Waits şi The Doors.

În loc de asta, pe mormînt i-au pus o cruce kitschoasă de marmură neagră şi l-au pecetluit cu lespezi grele, de beton. După înmormîntare, ai lui m-au chemat şi mi-au zis

că vor trece să ia toate lucrurile lui de la mine. Şi să îmi văd de viață, cu copilul, să nu aştept nimic de la ei. Nici nu aşteptam. De altfel, nu ne-au ajutat cu nimic, niciodată. Pe fiica noastră au cerut să o vadă abia după ce a împlinit cinci ani. Deşi mă împotriveam în mine organic, am dus-o, cu dinții strepeziți de silă şi oroare. La început, s-a dus pe la ei de două ori pe an. Deja se născuse soră-sa şi îi plăcea să meargă în vila luxoasă şi să fie răsfățată cu lucruri şi atenție. Imediat ce a crescut, nu a mai vrut să meargă acolo. Nici măcar ca să primească lucruri pe care eu nu aveam bani să i le iau. Mama, ăştia nici nu ştiu cînd e ziua mea, nu vezi ce prefăcuți sunt? Nu mă mai duce acolo. Nu am mai dus-o.

Pe umăr, Dragoş avea un tribal, tatuat în anii de Bucureşti. Mă îmboldise şi pe mine să-mi fac unul. Mersi, dar nu, mersi, îi zisesem, de ce mi-aş face rău singură? Printre pozele în care căutam febril după înmormîntare am găsit-o pe una în care se vedea binişor tatuajul. O să mă tatuez cu spinul lui Dragoş, i-am spus mamei. A zis că o să mă renege, că numai puşcăriaşii au tatuaje. Că ce o să zică lumea, satul. Să nu cumva să faci una ca asta. M-am dus cu poza la tizul şi prietenul lui, artist tatuator. Fă-mi spinul ăsta pe omoplat. De trei ori mi l-a bătut, dar nu am simțit, anesteziată de durere cum eram. Mamei nu i-am spus, l-am ascuns ani în şir.

Ce nu ştii nu îți face rău. Am purtat haine care să-l ascundă, iar, în cele din urmă, cînd l-a văzut, s-a prefăcut că nu e acolo. Nu am vorbit niciodată despre el.

După moarte, l-am sanctificat. Mi-am umplut camera de mii de poze cu el, i-am ascultat muzica, purtat hainele, crescut copilul, respectat prietenii, cinstit memoria. Cîteva săptămîni după ce a murit, nu am putut dormi singură. Camera, patul pe care le împărțiserăm ultimele luni mă înspăimîntau. Îi simțeam prezența, dar nu era protectoare.

Simțeam că s-a transformat în ceva care îmi scapă, ceva despre care nu ştiam nimic.

Prietenii lui au dispărut. Şi ai mei. Am rămas singură, cu copilul meu, cufundată în gînduri despre moarte şi într-o dorință atroce de a mă vindeca de durerea care mă paraliza. Doi ani nu mi-i amintesc decît în imagini blurate. Gheruța care mă sufoca nu pleca din coşul pieptului, realitatea nu se modifica. Iar peste toate, imaginea lui se mărea, se lăbărța, prindea dimensiuni apocalipitice. Şi era Iisus şi Jim Morrison şi Elvis Presley şi Che Guevara şi Edgar Allan Poe. Visam că o să mor văduva lui, că nu o să mai fiu a nimănui, niciodată. M-am înfierat cu tatuajul lui ca să fie clar că aparțin cuiva, în felul în care sunt înfierate vitele de către proprietar. Umbra lui s-a întins peste tot, ca o aripă neagră. Ani în şir nu am fost eu, am fost femeia lui, văduva lui, fantoma lui. A lui, nu a mea.

Femeia de azi cu spate înflorit s-ar duce la femeiuşca aia înspăimîntător de slabă, cheală, cu arsură proaspătă pe omoplatul drept şi de lacrimi pe obraji, chircită în pat şi i-ar spune că o să treacă durerea aia năprasnică. Că nu o să o omoare, ci o s-o facă mai puternică. Că va uita, deşi va mai ustura, la răstimpuri. Că din spinul ei uscat va înflori un copac multicolor, ale cărui rădăcini vor fi adînc de tot înfipte. Că într-o zi coşmarul pe care îl trăieşte acum se va simți ca o altă existență, foarte îndepărtată. Că chipul lui Dragoş se va estompa odată cu dorul şi doar cu efort îşi va mai putea aminti cum arată, iar cînd se va întîmpla asta, va fi citit suficient despre mecanismele creierului ca să nu se mai simtă vinovată. Că va mai iubi şi va mai sîngera, dar uite, 15 ani mai tîrziu, va fi femeia asta, încă tînără şi extraordinar de vie. Că va mai zăcea încovrigată, plîngînd deznădăjduit, şi în alte dăți, din cauza altor bărbați, vii, dar, într-un fel, mai morți decît el, dar se va ridica de fiecare dată pentru a se prăbuşi din nou. Că va plînge şi de fericire,

infinit mai puțin, dar va plînge. Cu lacrimi mari şi sărate, de rotundul bucuriei şi preaplinul de a se şti iubită. Că va dormi mai mult singură, dar atunci cînd nu, vor fi nopți intense, fără gustul sălciu al obişnuinței şi indiferenței. Că va greşi față de copiii ei, căci puiului de la capătul patului unde zace ca un sac de oase obosite i se va mai alătura încă unul, dar pînă la urmă va face o treabă bună. Că va fi foarte mult mamă, dar nu mai puțin femeie. Că va fi uneori cumplit de greu, dar în niciun caz imposibil, însă nu va face compromisuri față de principiile pe care nu le are încă, niciodată. Că va citi de o mie de ori mai multe cărți decît pînă acum, că va vedea de o sută de ori mai multe filme şi va asculta infinit mai multă muzică, dar asta nu o va face să se simtă mai deşteaptă, cum crede acum. Că va stîrni pasiuni uriaşe, ură şi invidie, că va fi desființată uneori, călcată în picioare alteori, vînată, urmărită, rănită, uitată, mințită, înşelată, hăituită, lăsată pe-afară, dar şi mîngîiată, iubită neverosimil, ajutată, consolată. Că peste ani va învăța să se cunoască şi să se iubească, imperfectă cum se va găsi. Că va înțelege şi se va înțelege. Va accepta şi se va accepta. Va ierta şi se va ierta. Că va mai dansa, uneori la volan, alteori pe stradă sau în magazine, că va cînta în gura mare, fără oprelişti şi teama de ridicol. Că va rîde în hohote iar. Că va lua hotărîri de neacceptat acum, cum ar fi aceea să nu plece niciodată la Bucureşti să se căpătuiască, ca toți ceilalți, sau să nu mai mănînce carne. Că spinul care-i împunge omoplatul va deveni, uşor, un copac minunat colorat ce va înflori odată cu femeia din ea, iar culorile vor îmbrățişa cicatricile, înăuntru şi-afară, iar suprapunerea nu le va şterge, dar le va înfrumuseța nespus, căci ea, femeia de atunci, va fi suma lor, a cicatricilor, dar şi a culorilor. I-ar spune că nici peste cinşpe ani nu va fi vreo mare scriitoare, ci doar o amărîtă de jurnalistă lipsită de orgolii care mîzgăleşte într-un spațiu pe care ea nici nu şi-l poate

imagina acum, cînd oamenii scriu doar pe hîrtie. Că se va băga în pat tot singură, dar foarte împăcată şi senină, căci îşi va fi ucis toţi demonii, rînd pe rînd. Că va avea puterea să rînjească în faţa fiecărui dezastru, drept în faţă, cu toţi dinţii, cu inima la vedere, cu nebunia pe care ţi-o dau încercările neomeneşti de a rămîne în viaţă şi dreaptă. Şi dreaptă.

Şi că tatuajul ăla nu a fost niciodată despre el, ci despre ea.

Despre mine.

MARIA MAGDALENA 2.0

Mi-am dat seama. Poa' să se pună împotriva mea toate piezele rele, toate farmecele şi anatemele, că am om. Pe Dumnezeul meu. Cum mă iubeşte El nu există!

Aşa, să îți zic.

Vasăzică mă iubeşte. Ştii cum, nu? Ca pe copilul Lui. Şi eu, proasta, țăranca, vita, credeam că e complet neatent la mine. Şi cînd îşi aminteşte, mi-o dă în gură, aşa, preventiv. Şi ce L-am mai hulit. Şi negat. I-am zis, băi, Dumnezeul meu, nu ai obosit? Nu îți ajunge? Focusează-te puțin mai încolo, panoramează şi tu un pic, poate are nevoie de un miracol domnul din stînga, ca să cîştige la loto, poate doamna din dreapta e bolnavă şi trebuie s-o vindeci... Blasfemie!, a scrîşnit printre dinți, dar io, mai proastă ca o bordură, nu am înțeles ce a vrut să zică autorul. Şi i-am urlat continuu, ani de-a rîndul. Băi, Dumnezeul meu, mi l-ai omorît pe ăla de-l iubeam io cel mai tare de la noi din țară, lasă-mă naibii acum, ce mai vrei? Fără să ştiu ce zic, de fapt. Şi săream pe El să îl sufoc, cum am văzut eu pe Animal Planet că sare leoaica pe botul bivolului pînă îl asfixiază, aşa mare cum e. Dar El nu e bivol şi nici eu leoaică. Sunt între Taur şi Gemeni. Şi tot luptîndu-mă io aşa, să îi mai iau aerul, să îl mai determin să se uite în altă parte, m-am luat cu sufocatul şi am omis să văd că Ăla avea altă treabă cu mine. Şi că moartea răposatului, pe care i-am urlat-o atît, a fost poate unul dintre cele mai bune lucruri pe care mi le-a propus, aşa, existențial vorbind. Şi cum eram eu ocupată cu scuipatul de adevăruri crude cînd nu creşteam copii şi iubeam fatalist, am neglijat şi cîtă grijă a avut de mine întotdeauna şi cît m-a iubit. Cum m-a făcut El nemuritoare şi m-a scos dintre valuri. Şi apoi de sub zăpadă, cînd mă împăcasem că aia e, o să mor sub avalanşă, sufocată eu ca bivolul de pe Animal Planet. Şi cînd

se făcuse cald şi întuneric, l-a trimis pe ăla pe care tot El îl pusese să mă ducă acolo, să mă scoată de sub zăpădă, înainte cu puțin să fie prea tîrziu. Şi cînd am ieşit, am zis bogdaproste, dar cu juma de gură, aşa, că m-am enervat pe ăia că m-au făcut ştire şi am neglijat iar că sunt vie. Şi mi-a îngăduit să cresc singură doi copii şi s-a îngrijit să am mereu tot ce trebuie, fără să îmi calc sufletul în picioare. Şi mi l-a dat pe T. ca să aibă de ce să mi-l ia, să îmi arate că dacă mă scăpa din mînă şi mă lăsa de capul meu ajungeam şi eu una acră şi tristă, tîrînd prin lume după mine cinci copii din trei căsnicii ale lui plus doi ai mei, aşteptîndu-l să aterizeze acasă de la amante. Şi apoi mi l-a dat pe bărbatul nesăbuit, ca să îmi reamintesc senzația aia leşinătoare că iubesc şi sunt iubită pe bune. Ocazie cu care am ridicat şi eu ochii din aroganța şi neştiința mea şi i-am zis, mersi, Coaie, te-ai revanşat în sfîrşit şi Tu, chiar mă întrebam cît mai ai de gînd să o arzi tartor cu mine. Poate de aia mi l-a şi luat, că prea mi s-a părut că îl merit pe ăla şi toată fericirea aferentă. Şi în loc să înțeleg cam cîtă treabă a avut El cu mine şi să îmi asum odată iubirea pe care mi-o poartă, eu am blasfemiat iar şi mi s-a părut că e meritul meu cumva, că uite cît am suferit şi ce suflet ciobit am, normal că o să apară unul cu superglue-ul în buzunarul din spate, să îl facă la loc. Şi apoi mi-a dat cel mai important lucru – capacitatea de mă uita prin ceilalți ca prin nişte geamuri spălate, să le văd direct în cap şi în intenții. Şi a simțit continuu, mai bine decît mine, cam ce ar trebui să fac eu cu existența asta. M-a lăsat de capul meu, cînd a văzut că nu mă pot opri din scris, dar că nici nu îmi asum că asta e treaba mea în viață. Şi-a rîs de mine de cîte ori am venit tristă şi cu sentimentul că sunt o ratată bună de nimic pe lume de la vreo lansare de carte care niciodată nu era a mea. Şi apoi şi-a zis ia să îi arăt eu proastei că poate, că ştiu de visul ei şi nu îmi bat joc. Şi jap, mi-a umplut bătătura, de

m-am trezit citită de mii de oameni şi cu iminența lansărilor şi chiar mai mult decît atît, de încă mă uit spre cer şi îi bat obrazul, păi, bine, Moşule, aşa, deodată?

Aşa, şi acu că mi-am dat seama, ce fac cu ea? Nu cu seama, cu epifania. Am stabilit că Dumnezeul meu e cel mai mare fan al meu. Că mă iubeşte. Şi nici nu o să mă părăsească, nimic. Aşa... şi? Păi, nu am avut dreptate eu să îmi pun status Maria Magdalena 2.0? Am avut, dar nici nu am ştiut cîtă, că aşa pățesc mereu, mă luminez numai după ce se-nserează.

Îți spun sincer, greu de dus epifania asta. Mă cam... copleşeşte, aşa. Mă încurcă oleacă. Că io nu sunt obişnuită cu modelul ăsta de dăruire. Trăiam liniştită în negarea mea şi apoi am împins sinapsa. Acum le-am zis ielelor, demonilor, piezelor rele, ursitoarelor, vrăjitoarelor, *vade retro*, să le fie clar, că la mine nu mai au cum. Că am Om. Fiul Omului.

SĂNDEL

Săndel fusese un băiat timid şi sperios. De-a dreptul laş, dacă stăm să ne gîndim la frica ce-l paraliza de cîteva ori pe zi, din cele mai neînsemnate cauze, cum ar fi spus părinţii lui. Sărmanii oameni nu ştiau de ce Săndel era un băieţel atît de fricos, ei nu îl bătuseră niciodată, nu îl ameninţaseră cu bau-bau şi alte sperietori de copii. După ce a făcut cinci ani, Săndel a învăţat să îşi exploateze frica, în care a găsit sursa unui curaj nebunesc şi nebănuit. Cînd Săndel a venit prima oară acasă plin de sînge după ce spărsese buza unui vecin de bloc, tăticul lui l-a felicitat. I-a zis: bravo, mototolule, să nu te prind că îmi vii vreodată bătut acasă, că te omor cu mîna mea! Din ziua aceea, Săndel a venit tot mai des acasă cu pumnii şi genunchii zdreliţi în bătăi.

Familia lui se mutase din Ardeal în orăşelul acela din nordul Moldovei, iar Săndel nu ştia sigur dacă el era moldovean sau ardelean. Pe stradă, în faţa blocului, copiii îl strigau ardeleanule, iar la bunici, ceilalţi copii îl batjocoreau ţipînd după el moldoveanule! Lui tac-su i-a devenit clar că plodul Săndel devenise moldovean sadea cînd într-o zi, cînd a venit acasă, l-a găsit pe băiat cocoţat pe gard, cu pumnii strînşi, urlînd la un copil mai mare: ti omor, uăi, ti omor! L-a chemat în casă, i-a ars două palme (primele din viaţa lui) peste bot şi i-a spus că dacă îl mai prinde zicînd uăi îl calcă în picioare. Dar accentul, care se lipise strîns de el, nu a mai putut fi înlăturat niciodată, spre disperarea bieţilor oameni.

Familia lui Săndel se trăgea, pe de o parte, dintr-o familie veche de evrei ce sfîrşiseră la Auschwitz; numai bunică-su scăpase. Bunică-su cel bun, căci, de partea mamei, Săndel avea un bunic rău ca iadul. Bunicul cel bun rămăsese în oraşul din Ardeal, iar nepotul mergea des acolo,

să îi asculte poveştile. Bunicul nu vorbea niciodată despre lagărul de unde scăpase cu viaţă, dar rămăsese cu un rictus atunci cînd se supăra sau enerva. Bunicul ăsta bun îl iubea mult pe Săndel, îi dădea cărţi pe care să le citească, în timp ce bunica îi făcea prăjituri şi compot. Îi plăcea lui Săndel la bunicii din partea tatei.

Bunicul cel rău nu îl iubea pe Săndel. Nu iubea pe nimeni. Era o fiară bunicul ăsta; supravieţuise şi el războiului, dar într-un fel mult mai primitiv. Aşa că se sălbăticise şi el. Cînd se apropia nepotu-su de el, îl scuipa în faţă şi îl ameninţa cu bătaia. Pe mumă-sa lui Săndel şi pe bunică-sa, nevastă-sa adică, le bătuse cu sălbăticie. Pe fie-sa a încetat să o mai bată cînd gineri-su, tăticul lui Săndel, i s-a pus în faţă şi i-a zis că îl omoară dacă mai ridică o dată mîna asupra ei. Pe nevastă-sa însă... Săndel îşi amintea cînd veneau în vizită la ei, iar bunicul, după ce bea două pahare de răchie, o smulgea pe bunica de la masă şi o ducea în balcon, unde o siluia, după perdea, în semivăzul şi auzul celor din casă. Biata femeie gemea tăcut, în timp ce animalul o viola, iar în casă nimeni nu avea curaj să intervină. O singură dată, tatăl lui Săndel i-a spus că dacă mai face asta, nu îl mai primeşte, dar bătrînul a rîs sinistru şi a zis că nici nu o să mai vină, dacă e pe aşa, e nevasta lui, să nu se bage nimeni unde nu îi fierbe oala. Apoi, a plecat, tîrînd-o pe biata femeie după el.

Cînd a mai crescut, Săndel a devenit smardoi. Cum simţea cel mai mic pericol, se activa în el o agresivitate oarbă care îl făcea capabil să răstoarne o crîşmă cu curul în sus şi să pună pe fugă găşti mari. I se dusese buhul în toată zona, cei mai slabi de înger se temeau de el, iar orgolioşii îl provocau la bătăi care sfîrşeau deseori în duba de poliţie. Nimeni dintre adversarii lui nu ar fi bănuit că Săndel era laş

şi că tocmai lipsa curajului îi dădea forța nebunească să se împotrivească oricui. Devenise bănuitor şi paranoic.

Îi plăceau curvele. Prostituatele îl plăceau şi ele, chiar dacă nu era nici pe departe la fel de bine dotat precum majoritatea clienților lor obişnuiți. Vedeau în el un suflet fugărit, aidoma lor, le plăcea căutătura lui speriată, sub sprîncenele dese, privire de om hăituit şi însingurat. În nopțile în care îl împresura anxietatea, se cuibărea în trupurile lor precum o făcuse cîndva în lichidul amniotic al mă-sii.

De la femei i s-a tras. Mai întîi a avut o aventură cu nevasta proprietarului barului unde îşi făcea veacul. Muiere înfiptă, oțărîtă. Apoi, nu s-a lăsat şi i-a regulat şi amanta omului. Asta era cam leşinată şi cam curviştină. Se vedea cu amîndouă, fără să ştie una de cealaltă, iar seara bea cu omul lor, cot la cot, în crîşma lui. Şi numai deodată se învolburară lucrurile şi într-o singură oră lucrătura lui a ieşit la iveală. Crîşmarul a chemat nişte băieți pătrați, să-l învețe minte. A pus drug de fier la uşă. L-au încolțit. S-a bătut Săndel cu vreo opt, ca o fiară. S-a apărat, a dat pumni, dar n-a avut nicio ieşire. L-au zdrobit. Zăcea în nesimțire pe duşumeaua barului, însîngerată, iar ăia veneau pe rînd şi îi mai dădeau cîte un picior. Se auzea doar un zgomot surd, de carne burduşită. Apoi, crîşmarul şi-a chemat femeile. Pe amîndouă. A scos pistolul şi s-a jucat un pic cu el. Femeile plîngeau, înnebunite. Cu o mînă s-a desfăcut la şliț, şi-a scos ştromeleagul. A dat ordin băieților să-l întoarcă pe Săndel. Şi s-a pişat, îndelung, pe toată fața lui desfigurată. S-a încheiat la prohab, în timp ce femeile hohoteau, disperate. Le-a cîrpit cîte un dos de palmă fiecăreia, apoi s-a dus să se culce.

BALCICUL MEU

Cînd o pătrund, Bulgaria îmi pare părăsită şi părăginită, dar cu un farmec desuet, precum cel al unei femei trecute bine de a treia tinereţe, dar cu urmele frumuseţii apuse încă stăruindu-i pe chip. Senzaţia mi se accentuează cînd intru în Balcic, un melanj de clădiri de piatră, superbe, vechi, şi ruine noi, blocuri sau hoteluri abandonate la roşu, verdeaţă şi apă. Vegetaţia creşte la întîmplare, peste tot, acaparează grădini, clădiri, curţi, se iţeşte neobrăzată, atotstăpînitoare. Îmi place aşa sălbatică, neîmblînzită, îmi plac scările neîngrijite, pietruite, care coboară prin boltele verzi înspre mare, mă simt prinsă într-un labirint minunat mirositor şi colorat, o Ariadnă senină, fără grija minotaurului, cu nările înfiorate de miros amar de ştiută floare de castan, amestecat cu odor dulce de floare de liliac şi de boz.

Peste toate stă un cer greu, apăsător, coborît pînă la genunchii oraşului pe care l-a iubit atît regina Maria. Nu-i văd dealurile, învelite în ceaţă, nu zăresc linia unde marea se dă cerului, totul e difuz, contururile, vagi, corpurile solide se contopesc pînă devin fluide, se îmbrăţişează într-un gri perlat, se diluează şi îmi confuzează retina hulpavă şi neiniţiată. Hotelul în care stăm are un corp vechi şi imund, aproape abandonat, în a cărui recepţie tronează o bulgăroaică grasă şi veselă, cu gambe puternice, dezgolite, şi un corp nou, imposibil de decent în comparaţie cu celălalt. Fereastra mea dă înspre mare, dar nu şi înspre ochii tăi. Mă plimb de-a lungul falezei înnegurate, mă aşez pe stînci, îmi privesc marea în ochii apoşi şi tăcuţi. Niciun val nu o clinteşte, pare că stă în expectativă, nemişcată, imensă, măreaţă, superioară. Nu o ating, o privesc doar, o respir, mi-o asum. Numai la malul ei privirea mi se odihneşte. Numai ea e suficient de vastă, de întinsă şi îngăduitoare să îmi lase

sufletul şi privirea să zburde, să nu le îngrădească, numai la picioarele ei sidefate mă simt liberă, deşi îngenucheată de frumusețea ei şi dependența mea. Oh, dacă ai şti cum o iubesc! Cum mi se aşază în creier şi suflet clipocitul ei calm, dar şi vaietul ei sfîşietor, neliniştitor. Cît îmi seamănă, amăgitoare şi totuşi atît de statornică, mereu acolo, în acelaşi loc şi totuşi alta. Cum mă săgetează tînguielile păsărilor ei, mugetul adîncurilor neştiute, zgomotul spart al valurilor în stînci. O iubesc cu dor de ondină, ca şi cum ea ar fi fost casa mea şi din ea mă trag, nu din pămînt, nu!, din apă. Fiecare plecare de lîngă ea e o smulgere. Doare.

O sorb cu nesaț, în suflet o sorb, de cîte ori mi se-ntîmplă-n retină. O sorb şi îi zîmbesc. Le zîmbesc şi florilor din grădina castelului, miresmelor şi culorilor. Grădina e altfel decît mi-o imaginam, mai pietroasă, mai calculată, poate, prea plină de lume, prea umblată. Mi-o imaginez pe regină călcînd-o la pas mic, oprindu-se în umbrare, dezmierdîndu-i cîte o petală, netezindu-i cu mîna vreo cută de apă, cu doar pescăruşii țipători tovarăşi. O dezmierd şi eu din priviri, o calc şi eu în converşi, îi miros florile, îmi îngrop obrazul în bujori parfumați de-ți iau mințile şi ochii în ciorchini liliachii de-ți fură vederea, îmi proptesc spatele de vase de lut, mă arunc fără discernămînt în iarba verde, rîzînd. Degust vin, mă (re)îndrăgostesc, plec cu trei sticle. Rîzînd încă.

Soarele se încăpățînează să se țină în dosul cerului sumbru. Eu îl desfid, el mă ignoră. Profit de lipsa şi nepăsarea-i şi dorm, dorm precum sacii cei grei de cartofi, dorm somn dulce de-amiază, somn şi mai dulce de dimineață, dorm tot somnul pe care nu l-am dormit în ultima lună, somn gras şi puturos, dar binefăcător. Simt cum mi se ridică pîcla de pe creier, îmi simt neuronii făcînd gimnastică, înviorați, revigorați. Le dau din cînd în cînd cîte un şut în curul satisfăcut, să nu se învețe cu binele, că n-

avem, e penurie. Mă resemnez cu lipsa soarelui, dar mai întîi mă plîng cui stă să mă asculte cît de frig e şi cum m-au minţit iar meteorologii, că uite mi-am pus numai haine subţiri în bagaj şi pe faleză suflă vîjgăul, iar eu nu am decît un caftan mai gros, toantă şi obosită şi grăbită şi în silă cum am împachetat la plecare. În schimb posed, desigur, sandale şi costum de baie. Şi abia ce termin lamentaţiile, ne aşezăm pe o terasă cu flori şi păsări tărcate pe care scrie bine aţi venit scumpi prieteni romîni, îmi bag nasul, sastisită, într-o carte şi jmaf, de unde-neunde, mă orbeşte o rază de soare. O prind şi o dojenesc, pe unde-mi umbli, fufă, cum ne-a fost vorba nouă? Dar ea alunecă şi fuge să risipească norii şi îmi trînteşte cer albastru şi nori cirrus deasupra, de stau şi mă minunez precum viţelul la poarta nouă. Şi nu mă mai dau dusă din cald şi bine, scot haină după haină, zîmbet după zîmbet. Şi după vreo două ore de senin, îmi fac socoteală să mă-ntind colo, pe bucata ceea de nisip, la soare, dar nu aşa înfofolită, Doamne fereşte, ci gătită înadins pentru plajă. Şi iute mă dau peste cap de trei ori şi mă preschimb în fufetă văratică, dar norocul nu-mi stă pe loc, ci fuge, şi cu el tot soarele, de mă lasă fustată şi sandalată pe singurul petic de plajă din Balcic, cu ochii în nor negru de furtună, nor nimbostratus, şi suspin şi îmi iau fustele şi le urc înapoi pe scări de piatră năpădite de iarbă, cu obidă de aspidă.

Dar nu las norul să îmi întunece bucuria decît puţin, iar cu soarele mă voi mai întîlni iar, pe drum înapoi. Şi la cafea, într-o Vamă ticsită, mahmură, dar cu o mare turcoaz şi vibrantă, furioasă şi rece, dar atît de frumoasă încît îmi răneşte inima iar, zdrenţe mi-o face cînd o privesc pentru ultima oară de această dată, căci mă voi tot întoarce la ea pînă îmi va fi să îi rămîn, să-i caut în cap cînd e obosită, să-i fac un ceai cînd are guturai, să-i sărut gleznele lichide şi oţelite, să-i iau limba de spumă în gura-mi amară, să o frămînt şi să o ascult pînă cînd îmi va fi vremea să mă duc,

iar cînd o să mă duc tot în ea să mă duc, nu în pămînt, nu!, în apă. Căci fiecare plecare de lîngă ea e o smulgere. Doare.

VIOLETA

Am cunoscut-o la mare. Era fiica gazdei noastre din Constanța, mai mare decît mine cu nişte ani, suficienți cît să facă diferența dintre o copiliță şi o domnişoară aproape majoră. Avea păr lung şi ondulat şi îi jucau ochii în cap ca luminile farului. Seara, cînd ajungeam înapoi de la plajă, fuma şi chicotea cu băieții la intrarea în scara blocului. Eu o observam de la balconul mume-sii, pitulată după o floare mare. Se dădea cu ruj şi avea piept şi vorbe impertinente. Îmi plăcea grozav atunci de ea. Îmi imaginam că îi voi semăna cînd voi fi mare, că o să-mi crească şi mie părul, retezat scurt de foarfeca boantă a mătuşă-mii, valuri pe umeri şi țîțele şi că voi purta fuste scurte cu care voi aduna în juru-mi băieții, roată, aşa cum făcea ea. O admiram fățiş şi vocal, în pofida maică-mii care strîmba din nas de cîte ori o vedea. Îmi spusese clar că e o fată puțin cam stricată, neruşinată şi aşa şi pe dincolo, ce mai tura-vura, un model total nepotrivit pentru două fetițe cuminți cum eram noi, eu şi cu soră-mea, nu care cumva să ne prindă că stăm după curul ei.

Apoi, la plecare, mumă-sa i-a zis mume-sii lu' sor-mea că o trimite vreo săptămînă la noi, la munte. Iar ea nu a ştiut cum să o refuze. Aşa că, într-o zi, la scurtă vreme după ce am ajuns acasă, rutina şi liniştea satului au fost tulburate de apariția ei, ca o violetă, la noi la poartă, cu nimic în afara unui bagaj de mînă şi a unui surîs insolent. Mama s-a cam înnegrit, dar a primit-o, că doar nu era s-o lase la poartă. Dreptu-i că nici nu a crezut că o să se țină de cuvînt şi că vine. Acu' îşi făcea griji, că dacă nu o se poarte cum trebuie, că ce-o să zică lumea, c-o fi, c-o-mpărți. Violetei nu-i păsa de grijile maică-mii. S-a rujat şi a ieşit pe ulița mare, să fumeze o țigară şi să cunoască locurile. Noi, cîrd de copii, după ea. Babele o măsurau şi îşi scuipau în

sîn, ptiu, dar sulimenită şi sumeasă mai e maică, a cui o fi?, bărbaţii o sorbeau, iar băieţii îşi frecau mîinile bucuroşi de pleaşca ce le căzuse pe cap, pe neaşteptate. S-au adunat, roată, în jurul ei, toţi flăcăii de pe stradă. I-a măsurat pe fiecare, de sus în jos şi înapoi, de jos în sus, a stins ţigara cu vîrful pantofului şi a făcut stînga-mprejur. Ce arogantă, ce aere de Constanţa, o tîrîtură, o rapandulă oarecare, s-a auzit în urma ei. Unul dintre băieţi a ridicat chiştocul ce purta urma buzelor ei roşii şi l-a ascuns în buzunar.

În vecini, locuia drăguţul meu, Adrian, fiul cel mare al vecinului hîtru care mă învăţa să sparg toate ouăle roşii de Paşte, să arunc cu apă iarna pe trotuar, să alunece oamenii, şi cîte şi mai cîte. Era mare şi chipeş; îmi promisese că mă ia de nevastă cînd mai cresc. Eu îl rugasem pe el să nu mai crească, să se oprească puţin, să mă aştepte să îl ajung din urmă, să ne potrivim mai bine. Drăguţul meu mă lua pe umeri şi se juca cu mine, mă învîrtea de mîini pînă ameţeam şi aproape picam de pe picioare. Credeam că mă iubeşte şi nu bănuiam că avea să mă trădeze cu prima fufă descinsă de pe litoral.

Violeta l-a reperat imediat în curtea vecină şi a vrut să îl cunoască. M-a tîrît cu forţa. Eu simţisem pericolul, încă de cînd mă întrebase cine e băiatul ăla drăguţ şi rîsese zgomotos cînd i-am spus că e gagicul meu. Adrian s-a fîstîcit tot, a invitat-o în casă. Pe mine m-au lăsat pe trepte şi mi-au închis uşa în nas. Am stat o vreme acolo, cum stătea Biju, cîinele nostru, la uşă, aşteptîndu-l pe tata. Apoi, m-am dus acasă. Mama m-a luat la rost, unde e Violeta, de ce am lăsat-o singură. I-am spus că e în siguranţă şi am fugit să plîng în pod că drăguţul meu nu mi-a dat voie în casă. Am plîns şi m-am gîndit la o strategie. Aveam să nu o mai scap din ochi pe Violeta, căci cine ştie de ce mai era în stare.

A doua zi, s-a furişat din casă înainte să termin eu masa, dar de acum ştiam unde merge hoaţa, aşa că m-am

dus întins la vecini. I-am găsit în curte, în vie, pupîndu-se. M-a săgetat în inima de opt ani, mai să leşin, nu alta. Aş fi vrut să o iau de părul ăla care nu îmi mai plăcea deloc, păr de curviştină, cum a zis mama-mare. M-am dus şi i-am zis mamei că Violeta se pupă cu Adrian în vie. Mama şi-a făcut o cruce mare şi a zis că ştia ea că e cam destrăbălată, Doamne, ce năpastă, acuma să vezi că se întoarce gravidă la mă-sa, la Constanţa, vai de mine şi de mine, du-te şi stai acolo, nu-i scăpa din ochi, ia-o şi pe soră-ta. Am luat-o şi m-am întors în vecini, abătută. Nu-mi venea a crede că iubitul meu m-a tradus în aşa hal, cînd aveam o înţelegere clară, de căsătorie. Nu mai erau în vie. Am intrat în casa de sus, fără să bat la uşă, cu soră-mea iţindu-se şi ea dinapoia mea. I-am văzut doar părul Violetei, ieşind de sub pătura sub care se foia cineva. Am stat în uşă şi am strigat. Mai întîi pe el, apoi pe ea. Am auzit chicoteli înfundate, dar nimeni nu a răspuns. M-am gîndit că se sufocă acolo, sub pătură, aşa că m-am dus şi am tras-o deodată. Sub ea, Violeta, despuiată, chiţăia ţinîndu-se în braţe cu iubitul meu. Am dat un ţipăt şi am fugit la mama.

În dimineaţa următoare, Violeta a plecat, intempestiv, la Constanţa, după ce mama îi telefonase maică-sii să îi spună că nu îşi asumă răspunderea pentru bagaboanta de fie-sa. Mama s-a închinat şi a răsuflat uşurată. Eu m-am uitat după ea, cum mergea fîţîindu-se pe tocuri printre pietre, către autobuz. La poarta vecină, Adrian îi făcea semne disperate, iar băieţii din sat rîdeau şi comentau. Ea nu se uita nici în stînga, nici în dreapta, nici în spate. Din ziua în care a plecat Violeta, nu l-am mai iubit pe Adrian.

MIROSUL SPITALELOR PRIMĂVARA

Plouă tare, cu zgomot de darabană, pe tabla acoperişului spitalului. Am geamurile rezervei larg deschise înspre aerul proaspăt şi umed şi înspre doi zarzări înfloriți. Doar că acum e noapte, nu văd zarzării şi nici peticul ăla de cer care se zăreşte ziua din patul cu comandă digitală. Nici norii trecînd indiferenți – doar eu nu mai sunt indiferentă la ei şi niciodată nu mă voi mai uita către cer ca o profană, nici măcar de pe un pat de spital. Aud doar ploaia cum plînge la fereastră amarnic, cu hohote şi clăbuci, ca un copil necăjit. Pe mîna stîngă, branula cu capac albastru şi tivită cu leucoplast alb cu găurele o pot confunda cu o bijuterie-colaj contrastantă, aşa cum îmi îmbracă încheietura bronzată şi nervoasă. În vezică, bacteria cu tulburări de comportament s-a zbătut sălbatic o vreme, acum s-a resemnat şi îşi asteaptă placid sfîrşitul. Sper.

Mă gîndesc la Rimbaud şi la sfîrşitul lui. Apoi, influențată grav de ultimele lecturi şi întîmplări, la cruzime în numele libertății, la cuvinte, desacralizare, exploatare şi logos. Îți citesc la telefon trei fraze din Sabato în timp ce tu le dai cozonac unor tineri ce pleacă în Bîlea să schieze. Dau să îți zic ceva despre maica Tereza, dar (actele ratate la control!) rostesc Maria Tereza. Tributară timpurilor moderne şi tehnologiei, fac însemnări în Blackberry versuri de Baudelaire. Ascult apoi Placebo şi cînt singură în salon it's hard to reconcile what I've become with the wounded child hiding deep inside. Fix în secunda asta albă şi aseptică ştiu indubitabil, buză cu revelația, că mă irosesc şi că, vorba lui Kundera, viața e în altă parte. Dar nu e prea tîrziu, pot schimba sensul, poate un kilometru mai încolo mă aşteaptă un U turn în timp ce eu mă învîrt prosteşte şi redundant într-un giratoriu cu lalele. În suflet şi minte îmi zboară cu aripi frînte şi aproape albe fraze neterminate, maculate. Pe

măsuța dezinfectată cu mîna mea compulsivă, telefonul bipăie. Mă întorc la lecturile mele.

RESET

— Ți-am pomenit vreodată de reset? m-a întrebat.

Am scuturat din cap cu putere. Nu îmi pomenise. Mi-a zîmbit. Are un zîmbet blînd şi ochi foarte vii.

— Asta e ceva ce poți face. Să umbli la setări. Ştii, cînd nu am avut ce mînca, am avut două alegeri, două setări. Să mă necăjesc şi întristez că nu am ce mînca sau să nu. Şi am ales să... nu. Şi am cules fructe rămase în copac pe lîngă combinatul chimic. Rămăseseră neculese de oameni de teama cancerului. Mie nu mi-o fost teamă. Doar am umblat la setări. Şi eram vesel cînd mîncam un măr cu coajă de ciment pe el. Fiindcă ştiam că pomii ăia îs numai ai mei. Din toamnă pînă iarna tîrziu aveam ce mînca. Cînd mai făceam un ban, puneam de-o mămăligă care mă ținea o săptămînă. Măceşele de pe dealuri le puneam la fermentat şi îmi trăgeam şi cîte o băutură cu gaz, răcoritoare. Iar altă dată mergeam la pescuit. De foame, am prins într-o dimineață unşpe guvizi. După sfaturile pescarilor, doar patru ar fi fost buni de mîncat. Io i-am mîncat pe toți. Toți buni! Am mai mîncat şi momeala rămasă. Carne de scoici negre! Sărac, sărac, dar mă răsfățam cu scoici. Într-o zi, nu am avut bani să cumpăr nici măcar un kil de mălai, aşa că m-am dus la piață să cumpăr 650 de grame. Țăranul m-o întrebat de ce 650? I-am spus că are nevasta o rețetă de prăjitură cu mălai şi are nevoie doar de 650 de grame. S-o uitat la mine şi m-o întrebat: sigur? Uite, îți dau un kil. Că şi-o face şi nevasta pomană cu mine. A fost singura dată cînd mi s-o dat de pomană. Am acceptat pentru ineditul situației. Era prin anii ‘90. Primul meu an de Constanța. Ajunsesem acolo să îmi iau viața de la zero, cu bani în buzunar mai puțini decît o noapte la hotelul Dobrogea. Şi am rămas acolo opt ani. Am părăsit-o după anii ăia scîrbit. Mi-au rămas doar dragostea de mare şi amintirea replicii Mariei din *Maria şi Marea* a lui

Tudoran, care, întrebată fiind dacă se mai întoarce vreodată la mare, a zis: niciodată! Nici nu m-am uitat pe geamul compartimentului cînd am trecut pe lîngă mare. La plecare, aveam cu un dolar mai mic salariul decît la angajarea la marele liberal al Romîniei şi marele afacerist. Dar, despre morți, numai de bine. Apoi, m-or găsit nişte americani şi mi-or oferit să fac acelaşi lucru, dar pe un salariu de zece ori mai mare. Prinț şi cerşetor într-un ritm înnebunitor. Peste un an, aveam bursă la Şcoala de Fluide de Foraj în Houston, Texas, maşină la scară, hotel, mîncare plătită, 2000 de dolari în mînă şi 25 de dolari pe zi bursă. În şapte ani, am lucrat pentru cele mai tari firme din lume în domeniul ăsta.

Şi nu am făcut decît să umblu la nişte setări atunci şi să aleg cînd am avut ocazia. Acum mă trezesc în deşert la +55 de grade, nu am apă, pot fi luat oricînd ostatic, înghit zilnic furtuni de nisip, dar în fiecare dimineață mă invidiez şi îmi spun: ce fain de mine! Înc-o zi mişto de petrecut în paradis!

ALB

Ningea cu fulgi mari şi rotunzi cît moneda de un euro din tot cerul. Unul mi se aşezase pe nas şi se topea încet de tot, iar eu nu puteam să îl dau jos de acolo. Eram în direct şi trebuia să zic mai departe de ca şi cum pe nasul meu nu stătea tolănit un nasture alb. Apoi a mai venit unul, pe şuviţa bătută de vîntul aspru, încă unul pe buza de sus. Cameramanii rîdeau, uite-o, e ca un om de zăpadă. Cînd m-au scos din direct, am privit în sus şi m-am temut că toţi fulgii ăia uriaşi care creşteau fără oprire se vor uni în curînd, şi din cer va coborî unul singur, alb şi de dimensiuni catastrofale, care atunci cînd va cădea va acoperi totul cu o vată deasă şi suculentă, ca o ceaţă impenetrabilă, densă şi difuză. Şi nu voi mai ajunge niciodată acasă, căci nu voi mai găsi drumul.

Pe cîmpul alb de-acum, în poligon, soldaţii culegeau resturi umane. Carpiene, metacarpiene, falange, tarsiene, metatarsiene.

Vertijul ăsta lăptos semăna cu altul, de sus, din Postăvarul. Băusem cu prietena mea la cabană pînă se înnoptase peste munte. Stinseseră luminile pe pîrtii, telescaunul se oprise. Eram ca în *Accidentul*, numai noi şi zăpezile şi sobele calde din cabană. Aveam stomacul fierbinte de la vinul fiert şi capul şi picioarele uşoare. Ne-am legat plăcile de picioare şi ne-am dat drumul în noapte. Nu am simţit ceaţa decît mult mai jos, undeva, nu ştim unde. O ceaţă închegată ca o gelatină, care ni se ridica pînă la mijloc, ne acoperea complet picioarele şi se risipea spre umeri. Deveniserăm imponderale şi ameţeam. Amîndouă. Ne verificam senzaţiile cu groază disimulată în umor. Ne-am panicat realmente abia atunci cînd ne-am dat seama că nu ştim în ce parte alunecăm. Un vertij complicat, fără capăt, fără direcţie. Alunecam în jos, ne îndreptam spre pădure

sau spre prăpastie, nu am fi putut spune. Poate nici măcar nu alunecam, poate că ceața ne muşcase din picioare şi ele se vaporizaseră ca nişte fusuri de vată şi lumină străvezie. Şi ameţeam, ameţeam, noaptea albă se învîrtea în noi şi cu noi ca o centrifugă cu 13.000 de rotații pe minut.

În sicrie blindate, bucăți de soldați mărşăluiau către lumina albă. Nu se auzea niciun bocet, doar viforul şuierînd deasupra poligonului însîngerat.

O FAPTĂ BUNĂ

În urmă cu opt ani, m-am înamorat de Grecia. Bine, mint. Cu nouă, cînd un bărbat de care eram nespus de îndrăgostită a fugit cu mine pînă acolo, mi-a relevat-o scurt şi m-a lăsat cu ochii în soarele mediteraneean. Un an mai tîrziu, am decis să plec singură, la îndemnul terapeutei mele, să o regăsesc şi să mă regăsesc. Mi-au reuşit impecabil ambele intenţii, credeam, deşi acum, cînd recitesc ce scriam atunci, îmi vine să mă iau singură în braţe, într-atît de vulnerabilă îmi pare femeiuşca ce a scris cuvintele alea stîngace. Era înainte de Paşte, în Braşov era frig şi gri, fuseseră inundaţii mari în toată ţara, eram obosită şi tînjeam după soare. Afară nu înmugurise niciun copac. Am căutat febril şi am găsit locul ăla, în nordul Greciei, în Sithonia, m-am urcat într-un tren şi am plecat. Am găsit o Eladă cu 28 de grade, mare călîie şi pini înfloriţi. Cînd am ajuns la hotel, am descoperit că, deşi era extrasezon, iar pachetele de Paşte începeau la cîteva zile după plecarea mea, locul gemea de studenţi macedoneni de la un colegiu din Skopje, care veniseră în vacanţă, nu aveam să locuiesc într-un loc mai degrabă pustiu, cum fantazasem. Din fericire, hotelul avea două aripi, una cu vile minuscule, unde eram cazată şi eu, şi o alta formată din clădiri masive, unde erau cazaţi cei 200 de juni macedoneni. Îmi amintesc senzaţia pe care am avut-o cînd, după drumul epuizant, m-am aşezat la masă, la taverna de la piscină, şi m-am trezit înconjurată de cîteva zeci de masculi revoltător de tineri, unii dintre ei numai buni de dezbrăcat şi pus pe copertele revistelor glossy pentru femei, aşa de arătoşi. Şi eu care mă dusesem să fiu singură. Dumnezeu e un tip tare haios.

Desigur, eram privită ca o făptură stranie. Eram o femeie singură cuc, mereu cu cărţile în mînă şi firul căştilor atîrnînd din urechi, cel mai adesea transpusă sau tristă,

într-un loc în care oamenii mergeau să se iubească sau să petreacă. Simțeam privirea celorlalți alunecînd deasupra mea cu mirare sau compătimire, simțeam nedumerirea care venea din neînțelegerea unui fapt de necrezut pentru ei, dar care mie îmi părea atît de simplu, ăla că eu mă dusesem să fiu cu mine şi atît.

Apoi, într-o seară, am făcut o faptă bună de care o să îmi amintesc cu amuzament şi duioşie mereu.

În fiecare zi ieşeam de minimum două ori să îmi sun fetițele, aflate în vacanță la mama, de la un telefon public de lîngă hotel. Telefonul avea o hibă pe care o dibuisem din prima zi. În seara aia, unul dintre studenții macedoneni, cel mai urîțel şi mai tălîmb dintre toți cei pe care îi remarcasem cu coada ochiului cînd treceam printre ei, se chinuia să sune şi nu reuşea cu niciun chip. Eu aşteptam. Mă uitam la el, îl studiam, era mare şi greoi, fără să fi fost gras cu adevărat, statura lui avea ceva din indelicatețea unui animal masiv, un urs poate, însă chipul îi era imberb, copilăros, privirea speriată, fugărită. Mă uitam la el şi mi-l imaginam luat în derîdere de masculii feroce de care mă tot lovisem prin hotel, îmi era cumva evident că e printre prostovanii din an şi, cu atitudinea lui umilă, aşa avea să termine universitatea. Chinul lui m-a trezit din reverie, m-am înduplecat şi i-am arătat cum să telefoneze. Nu s-a lăsat dus însă înapoi, ci a aşteptat să sun şi eu şi să mă conducă. Erau cîțiva paşi de făcut, pe aleea cu chiparoşi. M-a întrebat dacă am venit cu părinții, iar eu am rîs cu cochetărie şi i-am spus că tocmai mi-am sunat copiii. Vorbea o engleză precară, însă am înțeles cînd mi-a zis că fac mişto de el şi că replica asta cu copiii e o strategie ca să nu fiu agățată. Apoi mi-a spus că el şi colegii lui vin des prin partea de hotel unde sunt cazată ca să se uite la mine şi că ei cred că sunt cea mai mişto femeie din hotel. Nu îmi amintesc dacă mi s-a inflamat egoul atunci sau doar mai tîrziu, cînd am văzut cu

ochii mei cele aproape o sută de studente macedonence, colegele lor, unele frumoase de picau, dar, deh, cioara de pe gard e mereu mai apetisantă decît vrăbiuța din palmă. Şi, deşi îmi păruse bălălău, m-a întrebat pe neaşteptate, cu un curaj halucinant, dacă nu vreau să ies cu el la un pahar în seara următoare. Mi-a trecut fulgerător prin minte că îl pot refuza strivitor, dar mi-am închipuit ce feţe şi-ar fi compus colegii lui centauri, dacă era adevărat măcar jumătate din ce îmi spusese, să îl vadă la masă cu străina singură la care se holbau. Te fac om, mi-am zis, băiete, am rîs scurt şi am acceptat. A făcut ochii mari, m-a mai întrebat o dată dacă vorbesc serios, eu l-am asigurat că nu glumesc, am stabilit să ne vedem la opt la barul hotelului şi a plecat chiuind.

A doua zi, citeam la o masă de lîngă piscină, cînd a venit să se reasigure că nu îmi rîd de el sau poate doar să le demonstreze tipilor din clica lui că nu îi minţise. Seara, m-am îmbrăcat vaporos, m-am rujat cu roşu carmin, dacă e bal, bal să fie, şi am coborît la barul hotelului. Aşa cum ştiam că va fi, locul era înţesat de junii macedoneni care veniseră să vază cu ochii din capul lor dacă prostănacul anului însuşi chiar avea randevu cu străina misterioasă şi singură. El, sărmanul, mă aştepta emoţionat, cu o floare, bineînţeles, aşa cum face orice gentleman desăvîrşit la întîlnirea cu femeia visurilor lui şi ale altor cîteva zeci de tipi din gaşcă. Eu mă abţineam cu greu să nu rîd, dar el era teribil de timorat şi încurcat în toţi cei 19 ani ai lui, ceea ce făcea ca engleza lui, şi aşa inconsistentă şi şubrezică, să pîrîie şi să cedeze şi mai tare sub presiunea privirilor admirative ale fîrtaţilor lui. Am conversat cu greu, vreme de o oră şi ceva, despre ţările noastre, despre copiii mei, a căror existenţă am probat-o cu fotografii, despre şcoala lui şi despre cît de minunată sunt eu, bineînţeles, care acaparasem complet atenţia unui întreg colegiu din Skopje, însă doar lui şi numai lui i-o dăruisem pe a mea. Cînd am

început să dau semne că mă plictisesc, iar conversația chinuită începuse să lîncezească, m-a invitat să îi cunosc profesorii, cărora le vorbise despre mine, bien sûr, şi restul colegilor care nu încăpuseră în bar să se holbeze la noi, însă îşi mai iţeau capetele şi rîsetele pe la uşi. Am decis să îmi joc rolul pînă la capăt, să nu întrerup binefacerea brusc, era evident că voia să mă plimbe ca pe un trofeu pe sub nasul absolut tuturor colegilor, aşa că m-am lăsat dusă prin toate cotloanele aripii unde erau cazați şi care fusese vandalizată binişor. Lipseau geamuri, iar cioburile rînjeau periculos de sub luciul apei din piscină, două statui îşi dezveleau cu grație cioturile marmoreene, după ce le fuseseră smulse brațele, şi pînă şi palmierii aveau mai puține frunze, iar cele pe care le consideraseră în plus pluteau în derivă, ca să le țină companie bucăților de geam de pe fundul albastru al bazinului. Băuseră şi ei puțin în cîteva seri, mi-a explicat, bravînd, apoi mi-a făcut un tur complet de universitate, în rîsete, aplauze şi chiuituri. În cele din urmă, i-am spus că sunt obosită şi o să mă retrag, dar nu s-a lăsat, s-a oferit să mă conducă pînă la cameră. Am crezut că îi zăresc o sclipire aşa şi pe dincolo în ochi, drept urmare i-am spus, cît de gingaş am putut, să nu îşi ia nasul la purtare cu mine. Că o să mă ducă pînă în partea mea de hotel, o să îi spun noapte bună, iar el o să se întoarcă frumuşel la tovarăşii lui de spart geamuri şi statui, cu un statut nou-nouț şi neciobit de gagiu fatal şi dezirabil care dă pe spate femeile singure şi misterioase prin hoteluri şi pentru care tagma muierească nu mai poate avea secrete inavuabile de acum. M-a condus şovăielnic şi m-am temut ca îndrăzneala cu care mă invitase să nu recidiveze, însă s-a comportat ireproşabil, mi-a sărutat mîna şi a aşteptat să intru în vilă, politicos. Rîzînd, mi l-am imaginat ascuns prin vreun boschet de chiparoşi, două-trei ceasuri, pentru ca apoi să se întoarcă, triumfător, în aripa lui devastată, iar gîndul ăsta hilar m-a binedispus,

simțeam că făcusem o faptă bună pentru copilandrul ăla, că avea să fie privit altfel de fete şi de camarazii lui, că într-o zi, în bildungsromanul lui, voi fi fost un personaj important, deşi fulgurant, că pentru el excursia aceea în Grecia va fi fost una inițiatică, iar toate astea le va privi detaşat şi cu siguranța tipului mişto care va termina să fie la celălalt capăt al tinereții lui care acum începe.

În ultimele două zile pe care le-am petrecut acolo, înainte de plecare, a venit în fiecare dimineață la măsuța mea de la piscină, unde îmi beam cafeaua cu lapte şi citeam, şi parcă şi felul în care păşea era diferit cînd se întorcea la a lui, pe care acum o împărțea cu cei mai şmecheri tipi din colegiu, care-l primiseră în rîndurile lor.

O DUPĂ-MASĂ CU VENEA

Cînd ziua rusească s-a terminat, mi-am luat cartea rusească şi am scos-o la soare. Stătea lîngă *Maestrul şi Margareta* şi cartea mea în librărie, în prima zi în care m-am întîlnit cu ea, cu cartea mea, pe raft. Mihail mi-a zis că e una dintre cele mai bune din lume, iar eu am fost bucuroasă să am asemenea vecinătate şi am cumpărat-o pe loc, să mă conving că e aşa. Şi este.

Îmi plac zilele pe care mi le ţin pentru mine; sunt rare şi preţioase. M-am trezit învelită în soare, mi-am băut cafeaua pe terasă şi apoi am ieşit singură, cu cartea mea rusească, să mă bucur de ziua limpede.

Am mai zis-o: eu stau unde alţii îşi fac vacanţele, dar azi oraşul ăsta e prea turistic. Mă aşez în piaţă, pe o bancă mai ferită, singură, şi contemplu. Prea mulţi turişti, îmi vine să le strig de la obraz să plece din oraşul meu. Să îşi ia fufele cu ochelari-muscă, pantaloni care ţipă pe ele şi poşete atîrnate de antebraţ şi să se care. Şi tricourile mulate pe burţi. Şi iphonurile şi Uggurile îmblănite, că sunt 25 de grade afară, o să li se coacă picioarele şi o să pută. Şi părul platinat, întins perfect cu placa, şi bronzul vomitiv de solar şi unghiile şi buzele false, pe jumătate dezumflate. Dar nu le spun nimic, mă sperie lumea asta pestriţă şi neobişnuită. Îmi deschid cartea şi mă afund în beţivul meu metafizic.

Citesc netulburată mai bine de două ore, cînd pe bancă se trîntesc pe neaşteptate două doamne trecute. Au păr grizonant, aproape alb, prins sus cu clame-fluture, şi sunt îmbrăcate îngrijit, ca de biserică. În jurul gîturilor puhave au eşarfe de lycra albe a căror simplă vedere mă face să mă înfior. Sunt aşa de multe haine îngrozitor de urîte pe lume, iar azi toţi oamenii se încăpăţînează să le poarte sub ochii mei. Ce s-a întîmplat cu simplitatea? De ce toată lumea se îmbracă atît de zgomotos urît?

Cele două vorbesc tare, iar gălăgia lor mă smulge din lectură şi mă aruncă într-un tablou la fel de suprarealist ca ultimele pagini citite. I-a plecat bărbatul de cinci luni, melițează cea din margine. De cinci luni nu ştie nimic de el. Nebuna aia de fie-sa, Andreea, s-a dus şi aia la naşparliul ăla al ei, ea trebuia să se mute şi cînd s-a văzut singură a căzut într-un leşin mare şi a început să vadă numai şobolani prin casă. Nu e prima dată cînd vede şobolani, a mai văzut ea şi cînd au dat-o afară de la muncă şi atunci l-a chemat pe Titi să caute şobolanii din casă şi a găsit Titi unul în bucătărie şi ea l-a pus într-o pungă să îi arate lu bărbatu-su că nu e nebună. Zice că a căutat cartea de rugăciuni de la mine, dar i-o aruncase Andreea, cînd a plecat la naşparliu. Eu ascult interzisă, apoi scot încet carnețelul din geantă şi încep să notez ce aud, conştiincioasă, dar cu gura căscată pe interior. Trebuie să țin minte asta. Cu coada ochiului mă uit la ele, la cît de normale şi cumsecade par, cu părul lor argintiu prins în coc cu clemă-fluture. Cea care foloseşte des cuvîntul naşparliu se opreşte din melițat. Cealaltă scoate un smartphone, ediție mai ieftină, şi începe să butoneze. Uite ce poze îşi pune asta pe Facebook, exclamă, iar eu aproape că scap carnețelul din mînă. Naşparlia cîntă, iar melodia îmi pare vag cunoscută şi mă încordez să o recunosc. Nu are cum, îmi spun, cîntă o brad frumos. E clar, m-am zărghit, sunt într-o buclă absurdă, nu am cum să mă aflu în lunea Paştelui pe o bancă din fața bisericii din piață, iar două babe smintite să aibă pe bune discuția asta, iar apoi să cînte o brad frumos. I don't have how. Şi în timp ce încerc să mă dezmeticesc şi să calculez unde aş putea să plec de pe banca aia, cea cu telefonul se smulge complet neaşteptat şi o ia la fugă, iar naşparlia după ea.

Rîd singură pe bancă, cu Erofeev pe genunchi. Rîd şi mă gîndesc că e lumea plină de melițe, unele mai nebune,

altele mai sănătoase, aparent. Oamenii nu pot pur şi simplu să îşi vadă de treaba lor, au mereu treabă cu alții, cu naşparliii. Oricine ai fi, undeva pe o bancă, la o masă, într-un dormitor sau poate chiar în hol, în picioare, cineva vorbeşte despre tine chiar în momentul ăsta. Şi în următorul. Te toacă mărunt, îi povesteşte altcuiva ce ştie sau ce crede că ştie despre tine. Îşi dă cu părerea despre ce faci şi cum ar trebui să faci. Te căinează. Te judecă. Sunt poate oameni pe care nu i-ai văzut de ani întregi, dar ei nu te-au uitat, nu. Viața ta e permanent motiv de dezbatere şi discuție. E normal să fie aşa, le deturnează atenția de la propria viață.

Rîd şi îl iau pe Venicika de-o aripă alcoolizată şi îl mut mai la soare. În jurul meu, stolurile de turişti se pregătesc să îşi ia zborul. Cînd vor decola, vor întuneca văzduhul. Eu mă sui înapoi în trenul rusesc cu destinația Petuşki.

Fireşte, toți cred că sunt om rău. Dimineața, după beție, şi eu am aceeaşi părere. Însă nu poți avea încredere în părerea unui om care nu a apucat să se dreagă. (...) Dar fie, sunt un om rău. În general, bag şi eu de seamă: dacă un om se simte mizerabil dimineața, iar seara e plin de planuri, visări şi eforturi, e foarte rău omul acela. Dacă dimineața îi e rău şi seara îi e bine – ăsta-i semn sigur că omu-i rău.

Amin.

ZAHĂR-GRIŞ-CAFEA-PESMET

Beau ceai de tei cu miere şi lămîie. Ceai de flori de tei adevărate, nu la plic, culese cu mîna din teiul din faţa porţii alor mei. Teiul ăla în care m-am cocoţat dintotdeauna şi mă aburc şi acum, spre oroarea mamei, şi care se umple de flori ameţitoare în fiecare început de vară. Sunt leşinată după mirosul florilor de tei. Şi valea asta, unde stau acum, se umple toată de miresme, iar asta e una dintre fericirile mele mici, dar mari. Beau ceai de tei, şi ceaiul de tei e madlena mea în seara asta. Scotoceşte nesimţit în buzunarul memoriei involuntare. Şi mă aruncă în camera bunicilor mei.

Pe soba cu lemne şi plită bolboroseşte ceainicul, şi florile de tei sunt roşiatice de la atîta fiert. Mama-mare aruncă flori proaspete peste flori vechi, zice că nu au ce rău să facă. Eu le-am cules. M-am suit în teiul din faţa casei, că mă dau în vînt să mă urc în copaci. Am rupt crenguţe înflorite, cu nasul plin de polen, şi le-am aruncat jos. Tata-mare stă la masă şi unge o pită cu untură. E cald la ei în cameră şi miroase ademenitor a ceai. Lîngă sobă e un dulap mare şi alb, iar sus, pe dulap, nişte recipiente de faianţă pe care scrie ce conţin şi pe care le tot citesc de cînd eram mică, pînă le-am învăţat pe de rost ordinea. Zahăr, Griş, Cafea, Pesmet. La curăţeniile generale le golim, le spălăm şi apoi le umplem din nou, iar cînd mama-mare le aşază greşit, eu mă urc pe taburet şi le pun în ordinea în care îmi pare mie în cap bine şi sonor, ca să le pot citi cu voce tare în mintea mea de cîte ori mă uit pe dulap. Zahăr, Griş, Cafea, Pesmet.

Pe partea cu patul, e o carpetă colorată, ţesută, care acoperă aproape tot peretele. Îmi place carpeta aia, dar şi mai tare îmi place aia din camera bună, unde nu stă nimeni şi e frig mereu. E pluşată şi nouă şi înfăţişează nişte

căprioare adăpîndu-se şi un cerb cu coarne maiestuoase. Am pus-o pe mama-mare să îmi promită că atunci cînd moare o să îmi dea mie carpeta aia, dintre toate nepoatele, că eu sunt cea mai mare. Uneori, mă cert cu vară-mea, că şi ei îi place şi o vrea, dar ei i-am zis să se mulţumească cu cerga miţoasă, albă, carpeta e a mea. În plus, ea are şi o păpuşă Nadia în costum de gimnastică şi cu medalie la gît. Deasupra carpetei cu cerb e o poză înrămată, cu mama-mare mireasă şi tata-mare mire, retuşată de fotograf. Stau ţepeni şi foarte tineri şi mama-mare e tare frumoasă, iar eu cînd ajung acolo nici nu ştiu la ce să mă holbez mai repede, la ei doi sau la carpeta cea superbă care o să fie a mea.

În camera unde dorm bunicii mai e o ladă de lemne vopsită în alb şi acolo îşi lasă bunul seara pantalonii care zornăie de fise de 5 lei şi 3 lei şi 1 leu şi în care mai cotrobăi eu şi sustrag cu îndelung exersată dexteritate cîteva monede cu care îmi cumpăr de la cofetărie prăjituri cu glazură de şerbet roz. Sunt moartă după prăjiturile alea şi nu îmi dau seama dacă tata-mare se prinde că sunt cam hoaţă şi îi fur monedele şi tace complice, că ştie că îmi plac prăjiturile, sau chiar e zăbăuc şi nu ştie ce avere are în buzunarele nădragilor. De zis nu îmi zice nimic, şi eu mă cam fofilez cînd vine vorba de bani la masă.

În ultima vreme, cam de cînd am început eu să merg la şcoală, se cam ceartă. Mama-mare e geloasă foc. Pe tanti Olimpia de unde luăm lapte şi pe Brăneanca. Cum vine de la lapte, începe să îl întrebe dacă a bulit-o pe Limpi. Eu nu înţeleg ce e aia şi mi se pare ciudat că ea îl trimite după lapte şi tot ea îl ceartă de ce s-a dus şi a stat atît. Dacă femeia nu mulsese vaca încă, ce vină avea tata-mare? Mie nu îmi place cînd se ceartă. Eu mă ascund la ei în cameră, fiindcă dincolo e tata. Şi tata nu o suportă pe mama-mare şi nu o să vină să mă caute şi să mă plesnească aici. Şi nici tata-mare nu îl lasă, tata-mare e mare şi cred că pînă şi lui

tata îi e frică de el. Aş vrea să nu se mai certe. Adică să nu îl mai certe mama-mare, că el nu zice nimic, numai rîde, mai taci odată, tu, borească. Iar eu citesc în cap, cu voce tare: Zahăr, Griş, Cafea, Pesmet. Nu îi înțeleg pe oamenii mari. Eu cînd o să fiu mare nu o să îl cert pe soțul meu dacă merge după lapte fiindcă l-am trimis eu. Şi nu o să îmi bat nici copiii.

Cînd ceaiul e fiert, mama-mare îmi pune lămîie şi miere şi îmi dă să iau cu pîine cu untură. Muşc şi sorb, untura nu îmi prea place, mă strîmb şi cer unt în loc. Tata-mare mă suduie hîtru, tu-ți ceara ta de copchil, dacă-ți dau două te lipchiesc de peretele ăla, auzi că nu-i bună untura, borească! Ştiu că zice numai aşa, nu bate niciodată pe nimeni, dar îi plac înjurăturile astea cu ceara şi cristelnița şi crucea şi anafura, că atunci cînd nu zideşte, cîntă la biserică şi adună lumînările, cred de aia îi vine să zică de ceară.

Beau ceai şi zîmbesc amintirilor care au năvălit peste mine, fără să fi aruncat buzduganul înainte. Tata-mare a murit la scurtă vreme după aia, iar pe patul de moarte, cu puțin timp înainte să se ducă, i-a spus boresei că le bulise pe Limpi şi Brăneanca, iar mama-mare a zis că ar fi putut să moară şi fără să îi spună asta. Dar pentru asta tot l-a plîns pînă i s-au decolorat de tot ochii. Au murit şi carpeta şi dulapul alb, cu borcanele de faianță pe care scria Zahăr, Griş, Cafea, Pesmet. Fetița aia trăieşte încă, păpuşă rusească mititică şi pitită în şirul lung de păpuşi ruseşti şi destul de tragice pe care îl ascund ochii mei. Şi teiul din fața casei, de unde adunam flori pentru ceaiul bunicilor.

SCURT TRATAT DESPRE RUŞINEA DE A FACE CACA

Relaţia mea cu intestinele personale a fost una extrem de sensibilă şi vulnerabilă de cînd mă ştiu. M-am trezit de niciunde cu credinţa asta că femeile nu ar trebui să facă treaba mare, că ele sunt prinţese, şi prinţesele, ei, bine, prinţesele nu! Ele, cînd merg la baie, merg să îşi pudreze nasurile, să îşi reîmprospăteze rujul sau maximum, maximum să facă un pişulică drăgălaş, ca un curcubeu, un pîrîiaş de culori şi miresme primăvăratice, un melanj de liliac, zambile şi lăcrămioare. Şi atît. Defecarea nu li se potriveşte structural unor fiinţe atît de gingaşe, nişte suave şi delicate prinţese. Aşa că m-am pomenit cu blocajul ăsta mental: că e ruşine să faci cîh şi nici în ruptul capului nu am reuşit să mi-l mai scot din cap.

Aşa că am trăit disimulînd că eu aş fi prinţesă, nicidecum om. Dar, după cum va vedea cetitorul care se va încumeta să sape mai departe (era să spun în rahat), prejudecăţile, ideile fixe şi obsesiile au un fel personal şi, mai încape vorbă, intim de a se răzbuna.

Aşadar, am ars-o prinţesă toată tinereţea mea. Pînă şi Dumnezeu şi Sfîntul Petru erau plecaţi din localitate cînd îndrăzneam să mă duc eu la toaletă, necum vreun picior de om viu şi apropiat mie să se afle în preajmă pe o rază de cîţiva kilometri. Dacă mă aflam în orice fel de companie şi aveam nevoie să merg la baie pentru treburi complet nevinovate, iar acolo se întîmpla să fiu reţinută mai mult cu o secundă decît timpii normali pentru un pişulică piş piş piş parfumat, mă înroşeam şi înduram ruşini apăsătoare şi grele din cauză că stimata companie ar fi putut să creadă pentru acea secundă că eu, prinţesa, aş fi avut acest ruşinos, dizgraţios şi reprobabil obicei de a face caca. Doamne apără şi păzeşte, eu, care am naturelul atît de

simțitor! Invocam toate cerurile şi genunile să se deschidă şi să mă înghită, numai să nu paţ o ruşine ca aiasta!

Disimulatul prințesimii nedefecătoare s-a dovedit o treabă cumplit de grea şi constipantă. Mai ales atunci cînd te pomeneşti că locuieşti cu El cu e mare în acelaşi spațiu strîmt – o garsonieră de cîțiva metrişori pătraţi, unde weceul e aproape în dormitorul care e şi living. Şi nu ai unde să te ascunzi să faci treaba aia degrada(n)tă pe care o fac şi împărații, zice-se, deşi eu nu cred nici să mă pici cu ceară. Aşa că, dacă nu ai unde, nu faci, mi-am spus, convinsă că eu am pus gaura în kurtos kolacs cu descoperirea asta. Şi nu am făcut. Zile la rînd. Iar cînd nu s-a mai putut altfel, am trimis El-ul în excursii îndepărtate şi numai cînd m-am convins că e plecat peste şapte mări şi şapte ţări am folosit şi eu baia în scopul în care a fost creată de Dumnezeu. (Sau stai, nu Dumnezeu a creat-o, ci omul? Dar pe om cine l-a creat, nu Dumnezeu? Deci dacă Dumnezeu a creat omul şi omul weceul înseamnă că Dumnezeu a creat şi weceul, gata, m-am linişţit, nu sunt aşa de proastă, am avut zece la logică!) Şi apoi aeriseli, emoții, dacă cumva o să se prindă? Dacă o să îi treacă prin căpşorul iubit că muierea cu care îşi împarte existența are asemenea apucături de ocară? Numai gîndul că îşi putea imagina că şi eu folosesc baia în scopuri ruşinoase mă bloca, mă sufoca. Iar cînd a fost nevoie să mă duc totuşi, că nu se mai putea altfel, atunci cînd se afla prin preajmă, ce stratageme! Ce ape curgînde, zgomote acoperitoare, motive dezvinovățitoare de a fi petrecut timp nejustificat de statura mea de prințesă în camera de baie. Încalte să fi fost avocat şi nu aş fi ticluit asemenea defensive!

Îmi amintesc dimineţile din 2 Mai pe la douăjşiceva de ani, cînd ne trezeam mulți şi gălăgioşi din corturi, ne adunam la snackul de pe plajă, beam cafele, iar eu priveam interzisă la prietenii mei deschişi la mintea din capul lor,

care îşi aşezau lînga cana de cafea sulul de hîrtie igienică, iar cînd îi trecea fiorul bine-ştiut, plecau rîzînd la buda turcească de pe deal, supranumită Casa Albă, cu fîşiile de hîrtie fluturînd în urma lor, relaxaţi. Aveau şi o vorbă: hai să facem o dublă sau o triplă, vorbă care desemna activitatea de a şedea turceşte şi schimba glume peste zidul despărţitor în timp ce... ştiţi voi, treaba aia mare şi condamnabilă. Mă uitam mută de umire şi admiraţie la ei, uite, dom'le, ce oameni deschişi, cum îşi asumă toate funcţiile lor vitale, ce proastă, ce inhibată, ce vită încălţată mai sunt, ce subom măcinat de obsesii şi spaime. Şi în timp ce mă blestemam la mine în cap, pe voce joasă, mă mai striga cîte una, nu vii la o dublă, iar eu dădeam ochii peste cap, nu, vai, dragă, eu sunt prinţesă, doar nu insinuezi că m-aş căca precum mujicii!

Joc mi-am bătut de sistemul meu digestiv, nu care cumva să creadă musca despre mine că m-aş deda la activităţi înjositoare şi rău mirositoare. Vai, dar şi cînd şi-a bătut joc el de mine, iubite cetitorule... Terfelită şi batjocorită prinţesă m-am mai aflat, sărăcan de mine! Vai, vai! Ani la rînd, vară după vară, cu pietrele în fiere fără ştirea-mi, am poposit la spitalul de infecţioase, secţia diareicioşi, palidă şi perfuzată, dezghiocată şi deshidradată, dar mai ales, mai ales moartă de ruşinea de a fi păţit aşa o boală de neprinţesă. Iar colegii mă sunau hohotind, prinţeso, fa, venim la tine să îţi aducem un sul de zewa? Iar eu m-aş fi ascuns în gaură de şobolan, nu de şarpe! Moartă aş fi vrut să fiu, dar de o boală demnă, nu de una ruşinoasă, aşa invocam cerurile! Ruga nu mi-a fost ascultată însă, atît Dumnezeu, cît şi Sfîntul Petru se cam plictisiseră să plece tai-tai de cîte ori aveam eu treabă la baie, aşa că am repetat internările, iar după operaţia de colecist mi-am încheiat definitiv socotelile cu viaţa constipantă de prinţesă cu sînge-cerneală.

Karma s-a abătut însă şi asupra colegilor mei care rîseseră de mine, căci nimic nu rămîne nepedepsit, nu v-am spus? Obişnuiam, în vremurile acelea, să ne dezmăţăm la aniversările vreunuia dintre noi în chermeze şi mese pofticioase care variau de la platouri cu brînzeturi, slănină cu ceapă şi roşii pînă la feluri mai elaborate. Fusese rîndul unui coleg să ne ghiftuiască, iar omul, plin de bune intenţii (precum drumul spre iad, fireşte), a gătit o preagustoasă fasole iahnie. Ca turcii ne-am bătut pe delicatesa omului, cîte două porţii, că prea era bună. A doua zi, dimineaţa a venit mai devreme decît de obicei. Aveam transmisiune în direct la ora 7.00, iar eu mă aflam pe tron de pe la 3.00 şi mă codeam să sun şi să anunţ că sunt indisponibilă. În cele din urmă, cînd am văzut că pastilele luate ajutaseră cam moale, mi-am luat inima în premolar şi canin şi am sunat producătorul. Sunt pe budă, nu poci, dar să nu mai spui la nimeni, cum mă repar, apar. Şi apar, nişte ore mai tîrziu, cam deshidratată şi dezabuzată, însă cu un aer de nici fasole nu am mîncat, nici baia nu-mi miroase. Şi cum intru eu dezinvoltă în redacţie cu figura aia de niznai, văd coadă la budă, hîrtii igienice atîrnînd în redacţie, figuri palide, de un galben-şofran, un vai şi-un amar general peste care plutea un iz de cufureală pe care l-am recunoscut imediat. Pasămite iahnia cea delicioasă fusese ţinută la foc mic, să stea caldă, ore în şir, şi se borşise, aşa că toţi cei care gustaserăm din ea căzuserăm bolnavi. Colega mea care îmi ţinuse locul la live păţise acelaşi lucru, iar în vreme ce producătorul număra în cască secundele pînă la intrarea în direct, ea se afla pe wc şi striga nu poooot, iar producătorul îi striga înapoi, haide la cadru acum, leagă pantalonii ăia jos şi dacă îţi vine, îi dai drumul! Şoferul dormise cu capul pe maşina de spălat, în baie, operatorii şi repoterii erau livizi, iar cei care reuşeau să se ţină mai tare, la propriu, rîdeau de ceilalţi şi le dădeau cu hîrtia igienică pe la... nas. Şi eu care

mă temusem că vor rîde de mine că lipsesc de la direct! Singurul care jelea era responsabilul cu iahnia, care era foarte supărat pe sine, deşi noi făceam haz de necaz, dorindu-ne unii altora spîrcîială plăcută.

Peripeţii de acest fel au mai fost, istorii delicăcăcioase. Au fost şi lecturi de documentare din care am aflat cît de necesar şi sănătos e, cu lux de scîrnave amănunte, însă supapa din capul meu tot nu e deschisă decît la jumătate. În continuare cred că iubitul/soţul nu trebuie să aibă acces la astfel de informaţii, iar cînd şi dacă se întîmplă, atingi gradul maxim de intimitate care poate exista între doi oameni.

Gata, doar v-am avertizat că e scurt.

FERICIRE (EDIŢIE DE BUCUREŞTI)

Sunt zile în care eşti fericit pur şi simplu pentru că eşti în viaţă. Prin geamul taxiului galben – în Bucureşti taxiurile sunt toate galbene, în oraşul meu, albe – se perindă pe repede înainte un oraş paradoxal, pe care îl poţi iubi şi detesta la fel de tare în acelaşi timp. Soarele cade pe Academia Militară, stai în trafic de zeci de minute, dacă te-ai da jos şi ai alerga, ai ajunge mai repede, dar asta nu te enervează, nu te face să înjuri, nu te crispează. Pe trotuar, trece cu pas de catwalk o domnişoară blondă, păşeşte ostentativ, are o buclă pe frunte şi căşti în urechi şi pometi vopsiţi foarte roz, ca o păpuşă de porţelan. Un bunic ieşit cu nepotul cu tricicleta întoarce capul mult după ea.

Stai în trafic de alte zeci de minute în şir, afară plouă îngrozitor, Dîmboviţa curge cumva invers decît te-ai aştepta, provincială şi străină şi complet lipsită de orientare cum te afli. În oraşul tău de munte e totul atît de simplu: există în sus sau în jos. Nu ai unde o lua în altă parte. Nici acum nu te enervezi. În stînga, prietena ta fumează, are un aer profund special, blondă şi indiferentă cum trage din ţigară. Parov Stelar acoperă din difuzoare zgomotul străzii, al claxoanelor, al ploii. Uite, ploaia asta ce ciudată e, sunt picături mici şi picături foarte mari. Şi poţi fi fericit doar pentru asta. Nu e nevoie de mai mult.

Te gîndeşti aşa, în treacăt, cît de puţin ai nevoie să trăieşti şi să te bucuri.

Nu aştepţi nimic, deci tot ce vine e bucurie pură, ca o lumină albă care te învăluie ca un halou.

LIPĂIND

Sigur că sunt țărancă, altfel cum mi-ar plăcea atît să lipăi cu picioarele goale pe iarba udă şi pe pămîntul ăsta lutos şi foarte umed care mi se lipeşte tandru de tălpi. Mă împămîntez şi mă ionizez, negativ, bineînțeles, cu senzația aia aproape cretină că fac o chestie bună pentru mine, sănătoasă, ah, ce mă mai dau în vînt să fac chestii sănătoase! Ca urcatul ăsta, de exemplu, pe bucata de munte pînă la schitul din peşteră. Afară plouă uşurel, o ploaie caldă şi continuă, cernută cu sita cea mai mică, şi drumul urcă pieptiş prin aluni şi mentă înfloritã din care îmi culeg din belşug. Îmi umplu buzunarele cu alune, mîinile cu mentă, plămînii cu aer, retina cu imagini şi creierul cu cuvinte.

Cuvintele astea pe care le transcriu acum, de ca şi cum aş fi propria dactilografă. Fac provizii de din toate, aşa sunt eu. Înainte de schit, lîngă nişte căpițe amețitor mirositoare, beau apă de izvor aşa de rece că îmi îngheață limba şi toți dinții în gură. Şi apă iau, tot pentru provizii. Un cîine foarte mare şi foarte mițos, cîinele schitului, latră şi se smuceşte în lanț mai să îl rupă cînd trecem pe lîngă el să ajungem la peşteră. Mi-e frică de animale mari. De urşi mi-e frică. Tot drumul m-am uitat cu un fior de spaimă în stînga şi dreapta potecii. Cînd eram mică, aveam coşmarurile alea repetitive cu urşi, am rămas cu fobia asta care nu a trecut de tot nici după sutele de filmări şi nopți petrecute cu ei prin păduri. Peştera-schit de treisutedeani are un vibe foarte bun. Îmi vine să plîng aproape instantaneu cînd pătrundem înăuntru. În ciuda zecilor de printuri cu icoane pe hîrtie proastă şi plastifiată, lipite vraişte peste tot de bigoți din zilele noastre. Îmi place mai ales spărtura în peretele stîncii pe unde se iţeşte cerul.

Cobor, lip-lip, desculță pe pietre şi iarbă şi lut. Afară plouă, şi eu am picioarele goale şi murdare şi o senzație stranie şi acută că nu vreau să mai port papuci niciodată. Ceva se întîmplă cu mine. Nu mai suport să dorm în pat, în odaie, mă culc în fiecare noapte afară, pe terasă, sub cer. În casă mă sufoc. Îmi trebuie aprig casa aia pe mal de mare, repede, foarte repede. Să mă mut acolo, să umblu desculță toată ziua şi să nu văd țipenie de om de jur împrejur. Nici aici, pe munte, nu m-ar deranja să mă mut, doar că nu suport frigul... Tu spui că sunt asocială, iar eu sunt doar îndrăgostită de lucrurile simple şi naturale. Ca masa asta pe care o luăm pe iarba udă – porumb fiert, roşii, avocado, vinete şi dulceață făcute de mine, cu pîine neagră. Mănînc pe jos, cu picioarele goale, şi plouă tot mai tare, cu stropi calzi, şi e cea mai bună masă pe care am luat-o de foarte multă vreme încoace şi nu mi-e nici măcar frig, deşi afară sunt fix şaişpe grade umede, şi nu mi-e nici teamă că o să răcesc, măcar.

De fapt, îmi place de mor ploaia asta. Ca şi aia care se porneşte pe seară în oraş şi în răpăitul căreia adorm, tot pe terasă, afară, înfofolită bine.

Nu ți-am zis? În casă mă sufoc.

BĂTRÎNUL ŞI ULTIMA

Femeia care vinde pîine e bondoacă şi zîmbitoare. E trecută bine de 50 de ani şi seamănă perfect cu toate femeile trecute de 50 de ani care vînd pîine în oraşul acesta. Cu păr permanent, grăsuță, rozalie şi binevoitoare. Lui Nistor îi face plăcere să o vadă. Îşi potriveşte nevoia de a cumpăra pîine cu turele ei. Vine apăsat, deschide uşa şi rămîne cu privirea țintită în galantar. Ştie pe de rost ce se găseşte acolo. Jos, în vitrină, sunt foietajele, cornurile dulci cu lapte care-i plac atîta şi plăcinta fragedă cu mere. Sus, în spatele vînzătoarei, sunt rafturile cu pîine. E bună tare pîinea de aici, se face în spate, în brutărie, numai cît se vinde azi, niciodată nu prisoseşte. Lui Nistor îi place pîinea cea neagră cu semințe, gustul ei uşor amar de tărîță îi aminteşte de pîinea pe care i-o făcea mumă-sa cînd era mic, la ei în sat. Acum nu mai are toți dinții şi nici păr în cap şi trăieşte singur într-un apartament dintr-un bloc de lîngă pădure, dar tot îi place să molfăie coltucul amărui. Îl alină.

Uneori, cînd ajunge Nistor la magazin, seara, nu mai găseşte pîine neagră. Sau, şi mai rău, o găseşte pe ultima. Vînzătoarea îi ştie năravul şi dă să îl amăgească.

— E ultima, aşa-i?, întreabă el bănuitor

— Ei, ultima, nea Nistore, ți-aş da-o eu mata pe ultima? Mai am în spate, colea, vreo două...

— Adă-le să le văd, atuncea, că nu te crez, face bătrînul, clătinînd din cap neîncrezător.

Femeia dă a se duce în spate, dar se opreşte şi izbucneşte în rîs.

— Nu te pot duce pe mata, nea Nistore, ai dreptate, e ultima, doar nu suntem copii. Dar eu tot nu înțeleg, în ruptul capului, de ce nu vrei să iei ultima pîine! Ce-o avea? Tot ca celelalte-i tocmită.

— Nu îmi trebuie mie dacă e ultima şi pace! Nu îţi spusei că nu îmi trebuie nimic dacă e ăl dindărăpt?! Păste 70 de ani am trăit aşa şi doar nu oi ajunge să cumpăr la bătrîneţe ultima pită. Ptiu, vai şi amar de zilele mele!

— Păi, şi ce faci, bade, rămîi fără demîncare?, îl întreabă mereu vînzătoarea bondoacă şi zîmbitoare.

— Rămîu, că nu oi muri pînă mîne, dar şi să mor şi tot nu o iau pe ha de pe urmă.

Şi face cale-ntoarsă în apartamentul lui de lîngă pădure, flămînd.

Se gîndeşte, în pat, cu maţele chiorăind: aşa l-o învăţat tătîne-su de cînd era mic. Cînd îl povăţuia cum să aleagă picioicile, în pimniţă. Sau să treiere grîul, pe cîmpuri. Să mîie caii şi să mulgă cele oi şi vite. Nistore, ce-i mai oablu ş-acătării vine primaş oară. La urmă rămîne numai ce-i mai urît şi mai prost. Să te fereşti de ce lasă altu' dindărăpt, să nu-ţi trebuiască, tată, că ăla nu-i lucru bun, tu nu eşti om să te mulţămieşti cu ce-o lepădat altu', cu ce nu a place la altu', că ce n-o fost bun pentru altu' nu a hi bun nici pîntru tine. I-o rămas întipărită în minte, aşa, vorba asta a lui tătîne-su şi nu a ieşit niciodată din ea. Lasă, că o fost şi cînd era să-i treacă peste povaţă, era gata-gata să se lase momit, dar s-o ţinut tare şi nu o căzut în ispită. Acum parcă îl trece aşa, din timp în timp, ca o părere de rău, uite, o rămas singur că s-o încăpăţînat să n-o ia pe Ilona, fata cusătoresei, dar nu l-o lăsat inima să treacă peste sfatul lui tătîne-su pe care abia ce îl îngropase. Ilona era ultima fată din sat nemăritată, şi Nistor nu a vrut nici în ruptul capului să se însoare cu ea. Ceva-ceva cusur tot o hi avînd, dacă nu o luase altul înainte.

Ilona era o fetişcană oacheşă, cu cozile-nnodate şi ochi tare zglobii. I se scurgeau ochii după ea lui Nistor, cînd o vedea venind pe uliţă. Batăr dacă nu s-ar fi grăbit ăilalţi ficiori cu însurătoarea, dar una-două s-a trezit că nu mai

avea de unde alege, rămăsese numai Ilona, care nu s-a dus după altul. Iar Nistor nu a mai putut s-o ia după ce a rămas ultima nemăritată. Ce om era el să se aleagă cu ha de pe urmă fată din sat? Cum să trăiască cu ea într-o casă, să ştie că nu i-a trebuit nimurui înainte? Nu, n-a putut să o ia, în ruptul capului! Batăr să fi fost mai slută. Dar era chipeşă Ilona. Lasă că o fi avut alte hibe, prea îi jucau ochii ăia în cap, ce borească ar mai fi ieşit din ea? Aşa se alina şi acum Nistor, cînd îl năpădeau părerile de rău şi parcă îl lua cu junghi în partea stîngă cînd se gîndea că e tot sîngur, tot sîngur. Parcă îi era lehamite, aşa, de sîngurătate. Să fi avut acum şi el un copchil care să îi ție de urît, nişte nepoți, ca tot omul. I-o zis mumă-sa să se ducă în alt sat, să îşi cate altă fată, dar nu îi dădea ghes inima, îi tot aținea drumul Ilonei. Într-o zi, i-o zis tot mumă-sa că o vinit un ungur din celălalt sat şi o cerut-o pe fată, iar cusătoreasa o dat-o după el, ce era să facă, doar nu era să îi rămîie nemăritată că Nistor nu se putea hotărî. Şi dusă o fost Ilona. I-o părut rău şi nu prea. Era ultima de măritat, ălelalte nu se ridicaseră mărişoare încă. După aia a venit colectivizarea şi a plecat la oraş şi s-a făcut muncitor, baremi că la ei o ajuns tîrziu, în anii '60, era deja om în toată firea şi puterea, avea pămînturi şi animale şi toate celea, o lăsat-o pe mumă-sa căzută la pat bolnavă de supărare şi o plecat, ce să facă. Apăi, fetele de la oraş nu i-or plăcut defel, prea erau aşa şi pe dincolo, sulimenite şi izmenite, niciuna nu i-o mers la inimă. Şi decît să o ieie numai să fie luată, mai bine s-a lipsit. S-a învățat şi singur, îşi călca cămeşile dumineca, de mergea la cinematograf, de mîncat, mînca la cantina fabricii, o trecut viața, ce să facă, nici nu mai ştie cum şi nu s-a lipit nimnica de el. Apăi, nici tolomac de tot nu o fost, țiitoare şi-o mai fost găsit, dar c-o hi, c-o-mpărți, nu s-a legat de mai mult de o țîră de tăvăleală. Altfel, toată viața i-o dat ascultare lu tătîne-su şi o umblat tare cu grijă să nu ia el ce nu le-o fost

de folos altora, şi acuma femeia asta de la pîine era gata-gata să-l prostească, ba cu cornul ăl dulce cu lapte, de îi place lui, ba cu pita ha neagră, ‘tu-i resteul ei de muiere, fustă lungă, minte scurtă, că el are să moară şi nu are să ia nimic care îi ultimul! Şi mormîntul l-o fost ales şi grijit şi costumul şi pantofii şi prosoape şi batiste de olandă, pînă şi lumînări din cele bune, de ceară de albine, toate cîte are omul trebuinţă cînd se îngroapă. Şi a lăsat vorbă neamurilor să nu care cumva să ieie ceva ce o rămas la urmă, că nu o avea linişte în groapă şi s-o întoarce în chip de strigoi, că el e Nistor care toată viaţa o ales, nu o cules şi tot aşa are să se ducă şi pe lumea hailaltă!

FONDUE DE BRÎNZĂ PENTRU DOI

Maşina se smuceşte şi derapează fin pe pietriş, în urcuşul abrupt. Aşa e drumul ăsta, povîrnit tare, l-am urcat de atîtea ori, uneori la volan, alteori, aşa ca acum, în dreapta, şi parcă mereu mă miră. Taie în dealuri, se încolăceşte pe ele şerpeşte, iar în lături se iscă mici abisuri care mă ameţesc dacă le privesc de-a dreptul. Cînd intri în sat, eşti în punctul cel mai înalt. Pe dreapta, te ia în primire biserica veche. Casele, rare şi risipite pe culmi, din şindrilă veche. Cîteva clădiri mai noi, o pensiune-două. De jur împrejur, definitive, crestele munţilor îţi confiscă vederea. În faţă Craii, în spate Bucegii. Privirea nu trece de ei, se izbeşte, buimacă şi neputincioasă, ca o muscă de geam.

Drumul e străjuit de garduri de nuiele. Mă uit la o casă mică, pe un vîrf de deal mare. Îi zîmbesc, mi-e dragă cum stă acolo singură. Mă înduioşează. Tu ştii cum mă înduioşează pe mine lucrurile care îmi seamănă. Uite, casa aia singură pe vîrf de deal am decis că îmi seamănă. Îţi spun: aş putea să mă mut într-o casă din asta, să stau departe de tot, nu mi-ar fi deloc complicat. Mă uit înainte şi ştiu exact ce îi spuneam bărbatului nesăbuit în urmă cu patru ani, fix în locul ăsta. Pe drumul ăsta îngust, mărginit de garduri de nuiele. El conducea atent, şi eu îi povesteam. Îi plăcea să mă asculte. Apoi, m-a dus fix în locul unde te duc eu pe tine. Am mîncat fondue de brînză pentru doi şi mie mi s-a lipit de stomac, nu mi-a fost bine, şi totuşi mi-a fost cel mai bine din toată viaţa mea. Am stat la aceeaşi masă, cu aceeaşi faţă de masă cu carouri. Am văzut aceeaşi privelişte pe geam, era tot iarnă. Tot iarnă. Am tăcut şi ne-am privit. Tăceam mult noi. Uneori, doar tăceam. El venea, bărbatul nesăbuit, şi eu mă lipeam de el şi tăceam ore în şir. Cel mai adesea, plîngeam. Nu mai plînge, îmi spunea, nu mai plînge, te rog. Iar eu plîngeam în hohote, lasă-mă să

plîng, că mă sufocă ce simt, nu vezi, vrei să mor? Bine, atunci plîngi, dar numai puțin. Stăteam lipiți unul de altul, strîns, spasmodic, fără să ne spunem nimic, iar eu plîngeam de fericire şi preaplin. Eram atît de absolut fericită şi acordată la fiecare nerv al lui încît şi azi mă mir că nu am plesnit niciodată. N-ai cum să uiți asta. N-ai cum să uiți. Puteai să nu fi simțit niciodată aşa ceva. Eşti norocoasă, te feliciți. Eşti foarte norocoasă. Ai învățat că dragostea e ca în epistola întîi către Corinteni a apostolului Pavel. Nu cade niciodată. Iar dacă dragoste nu am, nimic nu sunt.

Era tot iarnă, iar locurile astea nu s-au schimbat deloc de atunci. Toate sunt la locul lor, biserica, dealurile, casele, oile, munții. Numai noi, nu.

CIMITIRE (1)

Ieşisem să iau aer, că aveam nevoie de aer. Nu îmi mai ajungea aerul. Aşa e mereu, de cîte ori mă duc la ei, de cînd a paralizat tata. Fetele s-au luat după mine, ţup-ţup.

Şi mergeam aşa, toate trei, ţinîndu-ne de mînă, pe uliţă, prin aerul reavăn, către capătul satului. Au demontat Iisusul de pe cruce, ăla scorojit, de cînd eram copilă. Au ridicat în loc unul nou-nouţ, sulimenit, perfect. Pînă şi suferinţa e perfect zugrăvită pe faţa perfectă. Iaca şi case noi, pe maidanele unde ne jucam. Cu gard înalt, de fier, şi cîini de pază, ca la oraş. Mă ia aşa, de la lingurică, un sentiment de Moromete dezrădăcinat. În capul satului, stătea ţiganca Ilona, care vindea cocoşei de zahăr ars. Mergeai cu 1 leu şi luai 3 cocoşei pe care îi lingeai apoi toată ziua, pînă ţi se înroşeau buzele şi limba de la coloranţi. În spatele casei ţigăncii Ilona am simţit eu primul fior. Eram aşa, cam ca fie-mea a mică, asta care s-a desprins şi acum vine după noi îmbufnată şi frumoasă. Şi erau baloţii ăia de paie uriaşi, rotunzi, galbeni pe care săream ca nişte coţofene. Şi era gagicul meu din copilărie. Sărisem şi tot căzusem în cur, eram încălzită şi, deodată, cum se lansase de pe balotul din dreapta mea, paf, a căzut peste mine. Şi apoi a mai sărit unul, că grămada cere vîrf. Şi în învălmăşeala creată am simţit aşa cum mă ia o căldură ascuţită, ca un vîrf de săgeată care s-a înfipt direct între picioare şi mi s-a scurs în genunchi.

Apoi, am avut chef să mă plimb prin cimitir. Am o chestie cu cimitirele. Fie-mea a mare a zis că vine cu mine, aia mică mi-a întors spatele ţîfnoasă şi a dispărut în curte. Cimitirul ăsta e pe un deal, şi cînd eram mică mi se părea imens. Acum mi-a rămas mic. Nici bradul nu e aşa gigantic cum mi-l aminteam. Aici e mormîntul lui tata-mare, cu

fotografia sepia cu mama-mare, care nu a murit, dar are totuşi poză pe cruce. Tata-mare a murit de cancer la colon, cînd eram eu mică. Mă întreabă fie-mea cum era străbunicul. Cum să fie, era aşa, un om zdravăn, cu nasul mare. Zidar şi cantor la biserică. Era om bun. Şi am zîmbit amintirii bărbatului în salopetă de zidar, murdar mereu de mortar, cu obielele lui în cizme de cauciuc şi obraji roşii, de om sănătos şi hîtru.

Apoi, am luat-o, aşa, în spatele cimitirului, unde sunt îngropaţi sinucigaşii, sub nişte cruci fără nume, nişte morminte anonime şi frumoase. Mama, zic, cînd oi muri, aşa să mă îngropaţi şi pe mine, sub o cruce de lemn pe care să nu scrieţi nimic sau poate numai numele. Sau mai bine ardeţi-mă. Da, da, cel mai bine, şi mă puneţi într-un vas de lut, aşa, şi cînd vin musafiri le ziceţi, uite, ea e mama. Sau mai bine luaţi cenuşa şi daţi-i drumul fix aici, pe dealul ăsta, către livadă, în vînt, să mă amestec cu cîmpurile de grîu şi cu merii. Numai să nu mă zidiţi.

Era rupt gardul la cimitirul unguresc. Am tîrît-o pe fie-mea după mine prin spărtură, că mereu mi-am dorit să intru acolo, dar cînd eram copii ne rupeau picioarele unguroaicele dacă ne prindeau. Cimitirul ăla lung, cu stejari, mi-a plăcut de cînd mă ştiu. În spate, pe pajişte, găsim cîteva pietre funerare vechi, pe care nu se mai poate citi ce a fost scris, năpădite de muşchi. Ua, zice fie-mea, ce cool sunt ungurii ăştia.

Apoi, o luăm pe cărare în jos, către livadă. Mama, M. poartă sutien cu bureţi să o placă băieţii şi să ştii că îi iese. Fii atentă, îi zic, ce urmează să îţi spun e foarte important şi se aplică mereu, cît eşti femeie. Băieţii vor sex. Sex. Acum şi peste zece ani. Cînd îţi cere adresa de mail, cînd se oferă să te ajute să îţi duci şevaletul, cînd te înghesuie în autobuz, cînd te întreabă ce notă ai luat la istoria artei, oricînd ţi se adresează, un băiat se gîndeşte la sex. Cu cît eşti mai

frumoasă, cu atît o să vrea mai al dracu' să facă sex cu tine. Nu toți ştiu cum să facă asta, nu toți sunt la fel de siguri pe ei, dar scopul final al tuturor este sexul. Dacă eşti fraieră şi crezi altceva, oricum o să pici în plasă, numai că o să şi suferi. Acum, diferența dintre o fată ca tine şi una ca M., sau dintre o femeie ca mine şi una care e doar frumoasă e aia că, în timp ce se chinuie să ajungă să ți-o tragă, se şi îndrăgostesc, că ai şi verb, pe lîngă cur.

Mergeam aşa, de mînă, eu şi cu fie-mea rămasă pe gînduri, prin aerul reavăn. În jurul nostru, cîmpul transpira.

O ZI PERFECTĂ PENTRU PEŞTII-BANANĂ

În Olanda, e frig. Un frig umed, neobişnuit, pe care nu îl simt totuşi aşa de aprig pe cît am crezut. Am o căciulă groasă, trasă bine pe urechi, mănuşi de lînă şi geacă de schi. Şi şaua rece a bicicletei sub cur. Pedalez şi mă încălzesc, dar mă încălzeşte şi soarele care se ţine încăpăţînat ca un fost soţ după mine. Pe stradă, sunt mai multe biciclete decît maşini şi nu sunt deloc obişnuită cu asta. Cum nu mi se par fireşti nici toate pistele de biciclete perfect amenajate, cu semafoare speciale pentru biciclişti şi marcaje şi benzi. Îmi vine să chiui de bucurie, să îmi sun prietenii bikeri de acasă, să le povestesc că se poate, uite, pipăi şi urlu: este! Opresc pe malul unui iaz, plin de gîşte sălbatice, mari şi grase, ca-n Andersen, şi pescăruşi. Pe malul iazului, un turn de apă magnific, poate cel mai frumos din ţară, cum le place localnicilor să se laude. Mă întîlnesc cu babe şi moşi senini, cu coşurile şi genţile bicicletelor încărcate de cumpărături, dar şi cu mame foarte blonde care cară pe scaunul din faţă al bicicletei un copil mic, iar pe cel din spate unul puţin mai mare.

Străbat aşa tot oraşul, minunîndu-mă de geamurile frontale mari cît peretele, lipsite de perdele şi pudoare, după care îi zăresc pe oameni petrecîndu-şi firesc dimineaţa. Bătrîne în halate albe, cu cîte o cafea în mînă, doamne cu cercei şi coliere, udînd florile pe care le etalează fiecare fereastră, fără excepţie, gospodine trebăluind în bucătării, ştergînd praful. Bătrîni zîmbitori, instalaţi confortabil în fotolii moi, cu faţa la soare. Întotdeauna am fost un pic voyeuristă, m-am aplecat sau m-am ridicat pe vîrfuri, să mă uit în casele oamenilor, îmi plăcea să mă uit pe furiş şi să îmi imaginez cum trăiesc, ce fac sau chiar că acolo stau eu. Aşa că mă holbez cu neruşinare. Totul e pus la punct

înăuntru, de parcă nu ar locui nimeni, geamurile strălucesc de curăţenie, interioarele sunt desăvîrşite, de parcă ar participa la un concurs naţional de amenajări interioare şi ordine. Mă opresc mai ales în faţa celor care au biblioteci mari şi mă uit cu gura căscată. În geam mai apare cîte un moş bonom care îmi zîmbeşte. Niciunul nu pare deranjat că o străină oacheşă, pe bicicletă galbenă şi înfofolită peste măsură, se holbează în casele lor.

Îmi continuu drumul pe lîngă un canal mărginit de iarbă incredibil de verde, presărată cu frunze colorate şi moarte, iar contrastul mă înduioşează. E ca şi cum ar fi toamnă şi primăvară, dar şi iarnă în acelaşi timp, un anotimp straniu şi foarte personal. Mă gîndesc la amocurile mele de sfîrşit de iarnă românească, cînd totul e cenuşiu şi dezolant, iar eu tînjesc după verde, într-un fel foarte organic şi dureros. Aş putea îndura frigul ăsta umed şi pătrunzător, dacă nu m-aş lipsi de verde. În parcul de peste canal, un nud de femeie, sculptat în lemn negru, pare să îmi dea dreptate cu goliciunea lui stinsă.

E noapte, şi eu pedalez iar, prin frig, către centrul oraşului, cu o bucurie interioară complet nouă. Olandezii trăiesc în acvarii, mi-e clar. Chiar toate casele au ferestre uriaşe la stradă, iar plimbările noaptea frizează peep-show-ul. Fără perdele, fără storuri trase, oamenii se plimbă în pijamale, se uită la televizoare, tolăniţi pe canapele, mănîncă, îşi pun măşti faciale, stau la computere, totul la vedere. E ca şi cum fiecare casă are o vitrină, toate seamănă cu nişte magazine frumos decorate, doar că, în interiorul lor, oamenii îşi duc viaţa nestingheriţi, fără să le pese că oricine se poate opri şi uita înăuntru.

Zece minute mai tîrziu, două femei cu păr închis la culoare şi buze roşii intră într-o cîrciumă ticsită cu capete şi bărbi blonde. Olandezii sunt toţi bălai, fără excepţie. Care nu e blond are alte origini, clar. Femeile îşi fac loc printre

privirile albastre şi se aşază la o masă. Bărbile blonde sorb spuma unor beri la fel de blonde, din pahare cu picior. Aşadar, olandezii beau berea din pahare cu picior. În meniu, sunt 35 de feluri de bere, aşa că cel puțin una dintre ele, cea care nu vorbeşte limba lor gîjîită, se mulțumeşte cu vin roşu.

***

Ferestrele clădirilor din centrul Amsterdamului nu mai sunt vitrine către viețile oamenilor. Trebuie să aluneci către periferie, dacă inima îți dă ghes să mai arunci un ochi. Sunt însă vitrine către trupuri dezgolite şi paturi mototolite obscen. Districtul felinarelor roşii se întinde de-a lungul unui canal boem, cu poduri fermecătoare. Pe străduțele înguste, mici luminițe roşii semnalizează locurile unde se vinde plăcerea. Sunt multe. Unele ferestre sunt astupate de perdele groase, tot roşii, semn că fata dinăuntru e prinsă. Într-altele, trupurile goale stau etalate nonşalant, de parcă nu ar fi locuite de suflete. Fetele care le posedă, negrese, estice sau localnice, vorbesc plictisite la telefon sau îşi scutură fără entuziasm nurii, îmbiindu-i pe trecători. Cu 50 de euro, o poți avea o dată pe oricare dintre ele. Cu 2 euro, poți să vezi, la peep show, doi oameni de acelaşi sex sau de sexe diferite acuplîndu-se, live. Refuz oferta şi mă duc să cheltuiesc la muzeul Van Gogh unii dintre cei mai bine cheltuiți 15 euro din viața mea. În fața ultimului tablou pictat de olandezul dement şi fără de ureche, simt un impuls aproape de nestăpînit să ating pînza. Întind degetele, dar privirea arsă şi dojenitoare a unui gardian îmi retează gestul. Culorile tari ale picturilor din ultimul an de viață – favoritele mele, îmi străpung aproape fizic retina, se scaldă în irişi ca într-o baie de lapte. Le închid în mine şi pe astea, în locul în care țin încuiate nemilos clipele-bijuterie. Afară,

aerul miroase tot a iarbă, două fete trag dintr-un joint într-un gang, un negru mă priveşte cu ochi halucinați.

***

În stînga, pe locul de la geam, un călugar îşi face, evlavios, cruce după cruce. Murmură o rugăciune. În față, nişte studente olandeze şi nemțoaice, iar rîndul din dreapta e ocupat complet de cocalari romîni care duhnesc a parfum ieftin şi alcool. Stau pe ultimul rînd din avion, fiindcă am citit că la coada avionului ai şansele cele mai mari să scapi, în caz că se prăbuşeşte. Nu înțeleg în ruptul capului de ce ăia de la business class plătesc bani în plus ca să o mierlească primii, dacă se întîmplă ceva. Eu nu o să merg niciodată cu business, oricîți bani aş avea, decid pe loc. Sigur, pentru că nu am, alegerea e întotdeauna foarte simplă.

Sunt foarte calmă, nu am niciun fior, de fapt mi-e cam somn şi casc în timp ce stewardesele fac instructajul. Gata, avionul se mişcă.

— I was doing all my homeworks...

— Sfințească-se numele Tău, vie împără..

— Ai văzut, frate, ce cur are aia?

Avionul accelerează pe pistă, acoperă zumzetul oamenilor, în mine nu se accelerează şi nu zumzăie nimic. Vrum, se desprinde de pămînt, un gol mic-mic mi se iscă în vintre. Rapid, pădurile coapte de rugină ale Olandei rămîn în ceață, în timp ce aeronava se înfige în nori, cu putere. Două raze de soare mi se înfig mie în retină şi uite-mi plapuma moale de nori care mă lasă absolut de fiecare dată fără răsuflare. Eu, îndrăgostita de nori pe dedesubt şi pe deasupra. Definitiv, de deasupra norii îmi plac cel mai mult. Vălătuci de cîlți albi, văluriți în mici deluşoare vătuite. Iar îmi vine să mă arunc, sunt precisă că m-ar ține. Oare cum

puteau trăi oamenii înainte să ştie cum arată norii din cer în jos?

În spate, stewarzii discută despre nişte interlopi, pe un ton degajat. Călugărul s-a linişţit, se uită şi el pe geam, îl caută pe Doamne Doamne, poate, un Dumnezeu de văzduh albastru şi soare. Cocalarii dorm, prăbuşiţi pe scaune şi măsuţe. Închid ochii şi alunec într-un somn moale ca pătura de spumă de dedesubt. Din mînă îmi alunecă cele nouă povestiri ale lui Salinger.

INVALIDUL

Bărbatul şontîcăie uşor spre plajă. Îşi tîrîie un picior, iar mîna îi atîrnă inertă de-a lungul trupului. Colţul stîng al gurii e complet imobil şi o dîră uşoară de salivă i se scurge pe buză în jos. Se aşază direct pe nisip şi priveşte în larg. Cu mîna dreaptă şi-o potriveşte pe cea bolnavă în poală. E foarte dimineaţă, în golf se întorc bărcile de pescari pline cu hamsii şi guvizi.

Marin păşeşte apăsat pe dig. Se uită mîndru şi sfidător împrejur. Totul e proprietatea lui. Pescarii, cherhanaua, hotelul. A fost să verifice prada pescarilor. E încruntat şi aprig, cu mustaţa neagră întunecîndu-i şi mai tare chipul aspru, smead, de fost smardoi.

***

Era medic rezident cînd se întîmplase totul. Tînăr şi necopt. Avea viitorul înainte, aşa îi spunea taică-su, care îl ajutase să ajungă în Germania, la un spital unde avea să rămînă apoi să profeseze. Îşi aminteşte neclar cum s-a întîmplat. Erau gaşcă mare. Locul arăta altfel atunci. Ajunseseră numai de o zi. Era îndrăgostit fleaşcă de o fată pe care nu o mai văzuse de jumătate de an. Urma să petreacă o săptămînă cu ea, într-un cort iglu, alături de prietenii lor, majoritatea medici rezidenţi şi ei.

În prima seară, fusese linişte. Au rămas în cort, au făcut dragoste îndelung, nu au răspuns chemării celorlalţi tipi care aveau chef să petreacă. Apoi, a doua seară, nu au mai putut scăpa de ei, au ieşit la snackul de pe plajă. Le plăcea să bea, băuseră mult şi în seara aia. Marin şi fraţii lui, groaza staţiunii, spaima turiştilor, localnici, bătăuşi, dăduseră iama pe plajă. Se încăieraseră. Nici nu mai ştie de la ce, de la vreo fată, probabil. S-a trezit în mijlocul hărmălaiei, a dat şi el un pumn, era noapte şi foarte beat,

abia se ținea pe picioare. Toți împărțeau pumni, picioare. S-a găsit deodată față în față cu Marin. Îi sticleau ochii în albastrul nopții precum unei fiare. A simțit că urmează să îl lovească, a văzut pumnul ridicat, rînjetul sălbatic. Apoi, ceva cald şi umed, ca un firicel, prelingîndu-i-se pe tîmplă. S-a trezit două zile mai tîrziu, la spital, la Bucureşti, cu toate firele curgînd din el, conectat la aparatele pe care le ştia atît de bine. Paralizat pe partea stîngă. Fata nu era lîngă el. Doar taică-su şi o asistentă bondoacă. Lovitura lui Marin îl trimisese cu capul în bordură. După trei ani de fizioterapie, învățase să meargă suficient de bine cît să se descurce singur. Fata dispăruse. Nu s-a mai întors în Germania, nu avea rost, nu poți opera cu o singură mînă. A primit pensie de invalid. Nu a depus plîngere la poliție, nu a cerut despăgubiri. Continua să vină pe plaja aia în fiecare an. Singur. Marin îşi construise un mic imperiu acolo. De băieții din gaşca lui nu mai ştia nimic, de niciunul. Pe fată nu o mai văzuse de atunci.

***

Marin vede silueta chircită pe plajă. Înaintează. Întinde mîna stîngă. Invalidul i-o strînge, o scutură, se sprijină de el şi se ridică. Pornesc amîndoi către cherhana, unul şontîc-şontîc, celălalt potrivindu-şi pasul după handicapat.

NU-I NIMIC

Nu-i nimic, nu-i nimic dacă ai plecat şi m-ai lăsat în oraşul ăsta, vezi tu, nu eşti primul bărbat care pleacă şi mă lasă în oraşul ăsta de plumb. De fapt, eşti chiar al doilea, tot aici l-am văzut ultima oară şi pe bărbatul nesăbuit, aşa că nu-i nimic, părăseşte-mă, probabil că voi supraviețui. Ăsta e destinul lui, să fie violet, lacustru şi definitiv. Un oraş final. E puțin rizibil să fiu părăsită de cîte ori calc în el, dar fie, uite, mă las să fiu lăsată, facă-se voia ta.

O să merg mai departe, cu obstinație, mă ştii doar. Mă voi bucura că un om important de cultură va spune despre cartea mea că e pe podium între cărțile de debut citite în ultimii cinci ani. O să mă învelesc în asta, tot aşa cum bărbatul nesăbuit se învelea în minunățiile pe care i le scriam, cîndva. Sau cel puțin exact aşa îmi spunea.

Şi o să fie în continuare vară, chiar dacă va mai ploua, fiindcă nu e moment mai bun să fii părăsit decît la început de vară, e cel mai bun moment, cel mai bun. Şi voi conduce spre casă pe acelaşi drum pe care mă întorceam în ziua aia cînd l-am văzut şi pe el ultima oară, va fi la fel de cald şi greierii la fel de veseli şi inconştienți în iarba-nmiresmată. Nu poți părăsi oricum, nu-i totuna, dacă nu ai şi scenografia perfectă. Îți trebuie cerul ăsta albastru spălat de nori cirrus şi drumul încolăcindu-se pe dealuri şi toate miresmele emanate de cîmpuri şi culorile, mai ales culorile. Iar dacă totul e la locul lui şi vara se începe, trudit, abia atunci poți pleca cu răspundere, abia atunci.

Oh, nu, nu se va opri vara din atît, ştiu deja. Doar eu mă voi opri pe dreapta, pe drumul spre casă, voi plînge puțin între ierburi, dar nu se va auzi de cosaşi şi foşnete, iar dacă nu aude nimeni, e ca şi cum nici nu ai fi plîns, îți spun eu.

Apoi, mă voi urca la loc la volan, cu mîinile mirosind a sînziene şi sulfină, iar fie-mea nu va şti că am plîns sau că am inima polen. Şi o să-mi spună din adîncul seninului: mama, povesteşte-mi despre bărbatul nesăbuit, iar eu voi conduce şi voi spune, voi spune tot, ca unei prietene, voi deşira ochiurile poveştii şi ale sufletului, iar ea va asculta lipită de scaun, iar cînd o voi privi la semafor, ea va avea obrajii uzi şi îmi va spune: mama, cînd o să fiu mare, o să fac un film din povestea asta, e prea frumoasă, mama, o să fac un film din viața ta.

CIMITIRE (2)

Urcăm dealul ăla. A mia oară, probabil. E un deal mic, înflorit, cu o potecă şerpuită prin iarba înaltă. Sus e o poieniță mică, cu un singur brad, bătrîn ca lumea. Şi mai sunt mormintele. În ultimii ani, am fost tot mai rar. Ce să mai caut acolo? Răspunsul nu e în trecut, they say.

Acum, urcăm amîndouă. I-a curs dermatograful şi e ca o fotografie alb-negru. Frumoasă şi tristă. Întotdeauna am crezut că frumusețea e deplină abia atunci cînd înglobează şi emană tristețe. Ea împlineşte peste zece zile treişpe, el a murit de fix doişpe. În altă viață.

Cum urc aşa, mă podideşte un plîns prost, nestăpînit. Dacă m-ar vedea şi m-ar întreba, nu aş şti să îi zic de ce plîng, aşa că îmi înăbuş, adînc, între pleură şi plămîn, suspinul. Mă gîndesc la el, că trebuie că nu a rămas nici praful, acolo, dedesubt, sub pămîntul rău. Altădată, demult, în cealaltă viață, cînd veneam de două ori pe zi la mormînt, împingînd bicicleta pe drumul lung şi greu, mă gîndeam cum se deteriorează. Cum îl mănîncă viermii. Cum se descărnează şi putrezeşte în întunericul lutos, în timp ce noi continuăm să respirăm, să plîngem, să rîdem, să mîncăm, să bem, să facem copii, să creştem copii.

Între lespezile cavoului a crescut un copăcel. Îmi aminteşte de un cîntec pe care îl cîntam cînd eram tare mică şi aveam în curte leagănul ăla mare şi mă legănam tare, tare şi cîntam, cîntam în gura mare cîntecul ăla despre doi copii care se iubesc şi apoi mor şi pe mormîntul de fetiță/a crescut un pui de viță/ pe mormîntul de băiat/a crescut un pui de braaad. Şi nu ştiam că aveam să trăiesc asta direct pe derma proprie. Şi îi aşezăm florile proaspete şi plec la maşină să aduc chibrituri să aprindem candelele şi o las singură, fata de treişpe ani şi tatăl mort de doişpe. Şi cînd

mă întorc, are nasul roşu şi ochii umflaţi şi o iau în braţe şi plîngem amîndouă îmbrăţişate, plîngem în hohote, cum nu am plîns niciodată împreună, mă strînge tare, e mai mare ca mine şi mă strînge şi plînge amar, hohotit, disperat. Lacrimile îmi ard omoplatul, ăla drept, unde am tatuajul lui, cînd m-am înfierat cum se înfierează vitele, ca să ştiu cui aparţin, că sunt femeia lui.

Şi îi urlu în gînd: beţivule, curvarule, trendsetterule, uite, ea e fiica ta, femeiuşca asta frumoasă şi tristă, uşor anorexică, pe care nu am ştiut să o cresc singură la fel cum am fi crescut-o în doi. Şi suferă că nu are tată şi te plînge, uite cum te plînge, şi tu nu meriţi atîtea lacrimi cîte au curs din perechile astea două de ochi de cînd ai murit. Şi uite, e artistă, pictează, aşa cum ai fi vrut tu să poţi cînd te simţeai neînţeles şi nu puteai să te exprimi şi regulai pictoriţe wannabe, şi e bună şi sensibilă şi mai ales tristă că ea nu are un tată. Şi mă întreabă şi se întreabă cum ar fi fost viaţa noastră dacă tu ai fi trăit, şi eu mă zbat în mine şi nu ştiu ce să îi spun. Şi îi spun numai lucrurile frumoase despre tine. Îi spun că ai fi mîndru de ea.

Coborîm dealul unde tu ţi-ai găsit odihnă în timp ce eu am rămas să mă zbucium, plînse, ţinîndu-ne de mînă. Ea îmi zîmbeşte trist. Flacăra lumînării se zbate încet peste locul care păstrează ce mai e din tine. Tu rămîi acolo, cioburi de oase şi ţărînă grea, iar eu plec, ducînd de mînă singura treabă bună pe care ai făcut-o vreodată.

Şi aia, fără să vrei.

„Cimitirul ăsta în care e îngropat tata e foarte mişto. E liniştit şi, cînd bate vîntul printre copaci, se aude marea."

HOINĂRELI

Nu e ca şi cum nu mai merg deloc acolo. Merg. Mă sui în maşină, parchez în faţa porţii, intru în curte. Nu mă plimb pe jos decît foarte rar, pînă în Sospatak, spre livadă. Habar nu am cum mai arată satul în care am crescut.

După 25 de ani, încalec bicicleta soră-mii şi-l văd. Străzile mi-au rămas mici. Mi le aminteam uliţe largi, cu case şi curţi uriaşe. Totul e şi nu e la locul lui. După un sfert de secol. Cîte o casă nerenovată. Gîrla, care îngheţa iarna şi unde patinam cu copiii din sat, cu podeţul de lemn pe care mi-era frică să calc, să nu scap între stinghii. Case renovate. Roz, cu orhidee la ferestre. Verzi, cu porţi mari pe care scrie: atenţie, cîine rău! Casa de pe strada Laterală, aproape de gîrlă, cu castan la poartă şi bancă, atît de ferite în colţul lor pitoresc şi liniştit, unde un bătrîn doarme şi acum. Acelaşi bătrîn, pesemne. Strada Morii, aia cu valea, acum plină de liliac, şi un ponei care paşte priponit în luncă. Două case noi în capăt, ferma cu cîine alb şi leneş, care nu mă latră nici cînd fur liliac alb şi lila deschis pînă umplu coşul bicicletei. Toate babele unguroaice pe care le salut şi care habar nu au cine sunt. Nenea Gheza, care mă recunoaşte şi mă întreabă cu accent Petronelo? Şi eu zic, rîzînd, igen, Gheza baci, eni voghioc. Drumul pe cîmp, prin locuri despre care nu îmi aduc aminte, căci nu cred să mă fi încumetat vreodată atît de departe.

Şi pot spune fără să mă înşel cît de galbene au fost cîmpurile după cît de albe de puf de păpădie sunt acum. Sub vîntul cald neaşteptat de început de mai. Opresc bicicleta şi suflu unul. Cerul e plin de păsări şi nori oiţă.

Un corb mare cît o găină. Coţofene gureşe. Guguştiuci şi vrăbii.

Şi peste toate, cucul, stăruitor, în aerul galben.

EA

Avea 24 de ani, gură mică şi bosumflată, de copil, o expresie de uimire continuă pe chip, sîni rotunzi şi perfecţi, ca nişte fructe de mango pîrguite, privire ezitantă şi uşor tulbure şi era de departe cea mai mişto femeie pe care o văzuse în Vamă în vara aia. Stătea pe terasă la Expirat şi învîrtea încet o ţigară. A ridicat capul şi a privit-o, cu ochii ei măriţi/miraţi, a zîmbit încurcată, s-a ridicat de la masă şi s-a aşezat lîngă ea. O cheamă M., îi zice, abia s-a întors din Olanda, are ciocolată cu ea, nu vrea şi ea un fum? Ochii îi sclipesc, pleoapele îi cad grele, o fixează, trage adînc un fum... Pfuuuuu. Mmmmm, ciocolată neagră, 80% cacao. Stăteam şi te priveam, îi zice, eşti foarte frumoasă, te vreau. Expiră fumul şi o ţinteşte cu privirea ei halucinată pe care femeia o primeşte direct în stomac, ca pe o lovitură în plexul solar.

Afară, noaptea sclipeşte ca un ştras negru. Stau întinse pe sacul de dormit, direct sub stele. Fumează. Fără să îşi spună nimic. Comfortably sharing silence. Ochii negri îi ard în cap, calcinaţi de dureri, dorinţe, frici. Îi ţine mîna strîns în mîna ei, trupurile lor întinse se evaporă, sunt doar punctul în care epiderma mîinilor lor se atinge. Falange, carpiene, metacarpiene, distale. Buricele degetelor ard. Nu mai e o femeie aidoma ei, nu sunt două prietene împărţind aceeaşi ţigară şi acelaşi sac de dormit. O stea cade peste ele, se topeşte în apă, tresare, mîna ei se încleştează în a celeilelate femei disperat.

Valul linge întîi ţărmul şi apoi pe ele. Sunt tot întinse una lîngă alta, dar e prînz, soarele e de trei suliţe pe cer. Plaja forfoteşte de lume, iar ele lîncezesc pe faleză, cu jumătate din trupurile goale în apă. Sunt murdare de nisip. M. stă întoarsă într-un cot spre ea, contre-jour, îi vede doar profilul gol, proiectat pe cerul fabulos al verii. Cu un deget îi

mîngîie conturul sînului stîng. Strecoară nisip şi apă de mare printre degete şi le lasă să curgă pe ea, construieşte castele, cu turnuri în care stau închise pentru totdeauna prinţese, din sînii ei, drumuri şerpuitoare pe abdomen. Nisipul e galben-strălucitor, pielea ei neagră, degetele prelungi-albe. Timpul s-a oprit în loc. Stau aici dintotdeauna. Ea şi ea. Goale. M. culcată într-o rînă, aplecată deasupra ei, oamenii din jur, în stop-cadru, nemişcaţi, fiecare cum a apucat. Cîţiva dintre ei au încremenit uitîndu-se la ele. Lor nu le pasă. Au rămas singurele fiinţe de pe pămînt, nu îşi pot desprinde privirile una de la cealaltă. Îi atinge buzele într-un sărut ce s-ar vrea cast. M. se ridică. Se ridică şi ea. Dau play la restul cadrului. Oamenii încremeniţi se dezmorţesc, trec mai departe, înoată, joacă volei, se dau cu ulei. Ele înaintează de mînă către cortul ei. Aerul dinăuntru e fierbinte, le arde.

***

Nu îşi amintea data exactă cînd s-a prins că îi plac şi femeile. Cînd anume a descoperit despre sine că ar putea iubi, profund şi definitiv, una de acelaşi fel cu ea. Cînd a simţit pentru prima dată că ar mîngîia ochii perfect conturaţi sau sînii unei alte femei. Trebuie că la început a fost o pornire mai mult sexuală. Şi vagă, mai ales, pentru că întîlnise în viaţa ei cît să numere pe degetele de la o mînă femei pe care le-ar fi putut iubi sau atinge. Dacă ar fi avut ghinionul să se nască bărbat, se gîndea, ar fi avut puţine opţiuni, dacă ar fi fost egal de pretenţios cum e ca femeie. Cel mai probabil, mi-aş fi dorit să îmi întîlnesc undeva alter ego-ul feminin, pe mine, să mă iubesc cu patimă, deşi cred că, în cele din urmă, mi-aş fi frînt inima mie însămi, obişnuia să spună.

M. a fost singura femeie consumată pînă la capăt. O ardoare nouă şi uimitoare. A iubit-o ca şi cum s-ar fi iubit

pe ea însăşi. În clipa în care schimbi fluide cu o domnişoară, spunea, ea încetează să fie femeie ca tine şi devine androgin, femeie-bărbat, superioară. Te uiți la ea, e construită ca tine. Doi sîni, vulvă, abdoment plat, piele fermecător de fină la atins, buci ca nişte semilune perfecte, numai bune să îți culci capul pe ele, într-o parte, sau să le cuprinzi în palme. E ca şi cum te-ai iubi pe tine, sub un alt chip, ca şi cum te-ai descoperi dînd iama prin orificii, umori, straturi de epidermă, scobituri şi umflături. De partea cealaltă a pielii, are un suflet cald ca al tău, fragil şi numai bun de iubit. E foarte tu, în feluri minunate în care un bărbat nu are practic cum să fie.

La scurt timp după ce s-au cunoscut, M. a plecat definitiv din țară. Nu a mai văzut-o niciodată. Nu ştia ce face. Nu au schimbat numere de telefon, adrese de e-mail, ca să ducă apoi în derizoriul conversației aproape obligatorii şi apoi din ce în ce mai şterse o poveste atît de intensă. Au petrecut împreună, nedezlipite, cîteva zile şi apoi nimic.

De atunci, a mai zărit, doar, cîteva femei care i-au stîrnit instinctul de a le avea. Şi mai puține i-au ajuns în preajmă. Niciuna nu era frumoasă în sensul clasic al cuvîntului. O chelneriță pe o terasă a unei insule greceşti. O femeie din fața căreia aerul se dădea la o parte atunci cînd trecea. A urmărit-o cum se mişcă în două seri, ca puştiul din *Malena*. Nu îşi putea lua ochii de la ea. Femeia avea ceva uluitor. Îi venea să se ridice de la masă, să se uit fix în ochii ei şi să îi spună că s-a îndrăgostit. Nu a făcut-o, bineînțeles. I-a plătit doar, ca orice alt client, şi i-a atins mîna, ca din greşeală, cînd a ridicat nota, ca un gras chelios şi libidinos care pur şi simplu nu se poate abține.

***

Pe M. a regăsit-o într-o toamnă, după doişpe ani şi ceva. Se măritase, avea doi copii şi aceiaşi ochi mari şi

uimiți. În jurul ochilor, timpul pusese nişte linii fine de tot, ca nişte raze de soare, atunci cînd rîdea. La tîmple, avea cîteva fire albe, dar nimic din toate astea nu îi ştirbeau frumusețea. Dimpotrivă. Era senină, poate cel mai senin şi îngăduitor om pe care îl întîlnise vreodată. Echilibrată şi împăcată cu sine. Se măritase cu un bărbat înalt, care o iubea de zece ani rotunzi şi o lăsa să fie ea, cu totul şi cu totul ea. Femeia rebelă rămăsese acolo, înăuntrul ei, o purta ca pe un ou Faberge în jurul căruia construise o alta, nouă şi precisă, foarte tolerantă şi responsabilă. Şi ca într-un exercițiu complicat de echilibristică, reuşea să fie amîndouă, fără să le altereze sau anuleze pe niciuna. M. avea cele mai sănătoase şi normale teorii despre lume şi glisa cu o uşurință incredibilă prin zile. Serile, beau cîte un pahar de vin şi vorbeau, uitîndu-se una la cealaltă, fiecare în cîte un capăt de lume, privindu-se printr-un ecran LCD. Fumau întotdeauna o singură țigară, împreună, zgribulite, fiecare în frigul şi toamna ei. Îşi lăsau cîte o vorbă scrisă, peste zi.

„Ce suntem noi oare? Îmi tot răsună-n cap iubita mea. Şi parcă nu-i nici asta. Ai dreptate, nici prietene n-am fost, nu în adevăratul sens al cuvîntului. Nu ştiu exact ce-am fost, ce suntem, adică ştiu, dar n-are nume, nu s-a gîndit nimeni să inventeze un cuvînt care să definească simțirea asta. Mă gîndesc la rochia mea de mireasă. M-am căsătorit la primărie, în tricou, blugi şi tenişi, dar mi-am dorit foarte tare s-o fac şi în biserică. Nu din credință, din romantism. Abia după doi ani am ajuns s-o facem. Şi am căutat deci doi ani o rochie, rochia perfectă, pînă într-o zi, cînd am văzut-o, m-am îndrăgostit de ea şi am cumpărat-o direct, în felul în care mă ştii, impulsiv. Şi-am purtat la nuntă rochia cea mai frumoasă din lume, am venit apoi acasă, am atîrnat-o cu grijă pe un umeraş, în dulap, am privit-o şi m-am gîndit ca n-am s-o mai port niciodată. Fără regret am gîndit asta, dar foarte fericită. Nu te compar cu o rochie, încerc doar să pun

în cuvinte o trăire oarecum asemănătoare, dar sigur, altfel, iar dacă o fac stîngaci, o să te rog pe tine, stăpîna poveştilor, să inventezi un cuvînt nou care să spună... ce suntem noi oare?”

ALUNECĂRI

Alunecatul e o stare.

Te trezeşti la 7.00, deşi e weekend, prima zi liberă după foarte multă vreme. Din pat, zîmbeşti wallpaperului pe care ţi l-a rînduit Bunuţul – dincolo de peretele-geam –, muntele zaharisit cu copaci albi-dalbi şi brazi încărcaţi pe care să ţi-i scuture de zăpadă fix pe căciula care îi place mult, ca în reclama de la teve. Asta vezi în fiecare dimineaţă cînd deschizi ochii, zări largi şi munţi care se îmbină delicat, ca pubisul unei virgine. Şi, Doamne, cît a nins!

Te echipezi rapid – eşti antrenată doar, poţi fi gata în cinci minute, cu tot cu machiaj. O iei pentru prima dată în mîini anul ăsta, o mîngîi cu drag, e prăfuită, a stat în pod la mama, aşteptîndu-şi cuminte anotimpul. Bătrîna şi preţioasa ta placă Nitro. E uscată ca o vulvă bătrînă, dar nu-i nimic, la opt şi un sfert te aşteaptă Miţă cu ceara fierbinte. O pui frumos în maşină, arunci buţii, pleci cu inima bătînd. Bing-bang.

Oraşul nins e gol duminică dimineaţa la 8.00. E ca un bătrîn gîrbovit şi alb, atîta zăpadă îl face să se aplece puţin, sub greutatea ei dulce. Te uiţi cu ochi miraţi şi pupile dilatate, te doare retina de atîta strălucire şi frumos, ţi-e frică să nu orbeşti de atîta alb. Rulezi liniştită în maşina albă, doi cîini negri se chinuiesc să se acupleze pe o bucată de zăpadă neatinsă. Nu e nimeni pe străzi. Un singur schior, urcînd pe Lungă spre maşina de Poiană. Totul e o fotografie de iarnă în alb-negru, dar o vei colora. Cu nişte Tom Waits şi un combinezon de schi roşu.

Aţi putea la fel de bine să urcaţi un munte din Austria, la fel arată, eşti precisă. Întîrzii, dar Miţă nu se supără – totul se plăteşte cu un zîmbet de femeie frumoasă, ai învăţat

asta. Cu ceara proaspătă pe talpa plăcii, prindeți prima cabină, primul fuior de ceață, primul zbor. Bing-bang, inima. E ca un sărut întîrziat înadins, îți face genunchii să se înmoaie, golul în stomac să se adîncească. Combinezonul roşu rîde cu ochii albaştri. Vă dați drumul, alunecați. Bing-bang.

Nu mai auzi nimic, doar hîrşîitul surd al plăcii pe zăpadă, la curbe. Te uimeşte peisajul: pîrtia-pîrîu a devenit fluviu. Nil, Mississippi, Gangele schiului şi snowboardului, purtîndu-te vertiginos pe apele lui repezi şi înghețate. Pe interior, sîngele ți-e fluviu de amine, ți-au inundat creierul, se dau prin tine zgomotos, îți potrivesc un zîmbet tîmp şi ferice pe față, gerul are grijă să ți-l înghețe şi rămîi aşa, două, patru, cinci ture, cu obrajii arşi de vîntul rece şi ochii arşi de extaz. Bing-bang.

Pe la prînz, Bunuțul îți pune şi soare în wallpaper, să fie, nu se uită la sori. Cam pe la a cincea coborîre aşa, că e o vreme pentru ceață şi o alta pentru ceruri limpezi şi profunzimi high definition. Vă opriți la cabană, pentru o ciorbă fierbinte şi o cană de vin fiert. Apoi, pentru încă una, şi minute lungi de stat în verandă, cu soarele pe față, în şezlong. Dedesubt, trec cu vîjîit schiori şi plăcari. Combinezonul roşu ar mai sta la o bere, dar pantalonii albi de snowboard se înfoaie supărați pe fundul înghețat. A şaptea tură devine a opta, a opta tură devine un calvar, slalom printre tîrziu-treziții şi prea-mulți-veniții şi neaveniții care l-au vălurit şi dîmbuit pe fluviul alb şi mai devreme lin. Nu te doare niciun singur muşchi încordat – asta înseamnă antrenamentul zilnic şi hîrtiuța aia mică şi insignifiantă unde scrie că ai absolvit modulul de instructor de aerobic.

Îți eliberezi picioarele captive şi înghețate, ai fața arsă de soare şi ger şi vrei doar patul tău cald. Dar la capătul drumului, ziua se sfîrşeşte brusc, şi două degete uriaşe

smulg combinezonul roşu de pe scaunul din dreapta al maşinii albe, unde nu e voie nimic, şi îl aruncă afară, în ger.

DUREREA DIN COT

În cotul stîng, mama-mare mai are un extracot. Vineţiu şi moale, cu mici gîlme la atins. E ca un ghem de vine, de parcă zmeoaica cea rea acolo ascunsese vinele de la picioarele Ţugulii taichii, cînd îl lăsase olog. Vara, cînd trebăluia prin curte, ne ţineam după ea şi o întrebam: mamă-mare, dar nu te doare în cot? Nu mă doare, bombănea, decît cînd se schimbă vremea, imediat simt, nu-i doresc nimurui aşa durere. Vezi, de aia să nu ziceţi niciodată că vă doare în cot, mamă!

Şi noi insistam: mamă-mare, dar de unde ai cotul ăsta gigantic? V-am zis de o mie de ori, bodogănea bătrîna. Mai zi-neeee, numai o dată, insistam noi.

Ei, eram aşa mică, cum sunteţi voi, şi nu ştiu ce mi-o trubuit de m-am căţărat în pod. Acolo ţinea tata fînul pîntru animale şi numai deodată ce am căz't de la nălţimea aia, drept sub ochii lu' Nenea, frati-mio hăl mare. No, păi, am zis că mor, da' n-am mai murit, numa' ce m-am ijghit cu cotu' de pămînt, de s-o făcut aşa mare cum îi acuma. Am avut zîle... Tuşă Viţa, zicea şi văru-meu, da' de ce nu te-or dus părinţii la doctor? Hehee, în vremea aia erau rari doctorii, ş-apăi nu te duceai la doctor pîntru orice flintic. Şi nici părinţii nu erau ca acum, să le sufle atîta în cur la copchii. Ce să mă mai ducă la doctor, după ce c-am căz't şi or văz't că am fost scăpat cu viaţă, mi-or şi tras o mamă de bătaie, că de ce m-am suit în pod!

(R)EGRETE

Azi-dimineață, la 11.20, vara mea s-a spart în zeci de bucăți, ca o farfurie scăpată pe jos.

Mă uit la cioburi şi nu e nici regret, nici bucurie. Cel mult resemnare. Nici măcar nu le strîng. Le las să zacă, aşa, în neştirea lor, deşi ştiu că am să trec în vreo noapte cu picioarele goale şi am să mă rănesc în ele. Mai ales în cele mai mici, care mi se vor înfige dureros în tălpile moi. Voi sîngera la început. Apoi, va creşte carne peste ele şi nu va mai durea, iar ele vor rămîne încrustate în tălpi.

Uite, bucata asta mică, smaraldie. Dau cu piciorul, o întorc cu degetul mare. Din ea mi se oglindeşte satul de la capătul lumii unde mi-am petrecut vacanța.Trocariciul. Peisajul de stepă cu ciulini şi plaja întinsă, fierbinte. Grădinile cu zarzăre coapte şi grele, ca sînii umflați ai unei lăuze. Egrete. R-egrete. Trupul gol şi subțire al unui bărbat contraplonjat, cu berea în mînă şi un tricou ca un tulpan pe cap. Fetele, bălăcindu-se la nesfîrşit, scufundîndu-se, gălăgioase, bucuroase. Pagini de cărți, cu literele fugind. Suflet gol, ca ultima cochilie găsită de cea mică pe faleză. Crîşma din sat, cu bețivii uitîndu-se la meciuri şi sălciile lăcrimînd deasupra lor. Tanti Ioana şi pîinea de casă. Căruța lui nea Voicu. O plimbare cu barca. Din nou golul.

Şi astalaltă bucată, mai mare, cenuşie. Zile închise, la birou, cu telefonul nedezlipt de ureche. O masă frugală, între două jurnale. Certurile, scandalurile. Cîte o cafea, la soare, pe terasa casei, cu ochii închişi, pe şezlong. Nopți înstelate, pe aceeaşi terasă. Cuvinte, mesaje care dor. Ignore. Promisiuni neținute. Cearşafuri mototolite, udate de plîns. Telefonul care nu mai sună.

Uite încă o toamnă, nouă-nouță. Peisajul de pe terasă o să se coloreze ruginiu, ca o guaşă. Serile tîrzii, voi dîrdîi pe balcon, cu haina lui uitată la mine pe umeri, trăgînd absent

din țigară. Copiii vor merge şi vor veni de la şcoală, mie îmi va fi tot mai frig. Şi ultimul fir de lavandă se va usca în ghiveci.

FEREASTRA

Era o după-amiază ploioasă de marți cînd i-a văzut prima dată. Fereastra ei se deschidea spre un cimitir de la marginea pădurii, un loc liniştit, aproape de ieşirea din oraş. Se aşezase să asculte ploaia, cu o carte în mînă. Maşinile lor erau trase foarte aproape una de alta, o maşină mai mare, gri, şi una micuță, neagră. Se cuibăriseră în cea micuță, la adăpost de ploaie, şi îşi țineau fețele în mîini, fără să spună nimic. Apoi, s-au sărutat îndelung, privindu-se în ochi. El i-a mîngîiat chipul, şi-au zîmbit. În cele din urmă, fata a coborît, a urcat în maşina ei şi a plecat în trombă.

A doua zi, la aceeaşi oră, maşinile erau trase în acelaşi loc, în aceeaşi poziție. A intrigat-o, s-a tras mai aproape cu căruciorul cu rotile de fereastră. Îi părea rău că nu are un binoclu, să îi vadă mai bine. El o strîngea în brațe, peste maneta de viteză, părea să o strîngă foarte rău, dar ei nu îi păsa, zîmbea şi se lăsa strînsă cu putere. Ar fi vrut să audă ce spun, să le audă rîsul. Au rîs mult în a doua zi. Dar au şi tăcut şi s-au privit. S-au sărutat iar. Ea tremura de după perdea.

Din a treia zi, a început să îi aştepte. Se aşeza din timp lîngă geam. Mai întîi, venea fata. Îl aştepta fără nerăbdare, liniştită. Uneori se uita în telefon. Alteori avea o carte la ea şi citea puțin. Întotdeauna se verifica în oglindă, îşi aşeza părul, îşi inspecta dantura. După cîteva minute, apărea şi el, din partea opusă de unde venise ea. Întotdeauna zîmbind. Ea cobora, încuia maşina ei şi se urca în a lui. Se strîngeau în brațe, rîdeau, se priveau, se sărutau. Ca în prima zi. Cu poftă, cu nesaț. Ea îi privea şi zîmbea. I se păreau frumoşi. Îi plăcea mai ales zîmbetul lui şi felul în care o privea pe femeia din brațele lui. Pe ea nu o privise nimeni aşa, niciodată. Îi erau dragi. Îşi imagina că pe ea o cheamă Maria, iar pe el, Cătălin. Aşa le spunea în mintea ei.

Îi plăcea cum plecau, ținîndu-se unul după celălalt şi zîmbindu-şi în retrovizoare. Îşi imagina că alergau aşa jumătate de oraş, pînă cînd, la un moment dat, ea semnaliza stînga, iar el rula în paralel cu ea şi o privea pînă cînd dispărea pe o străduță. Niciunul nu avea verighetă, dar ea ar fi putut să jure că unul dintre ei era căsătorit.

Vreme de o lună, i-a văzut în fiecare zi, la aceeaşi oră. Nu stăteau mai mult de jumătate de ceas. Zîmbeau tot timpul, pierduți unul în celălalt. Într-o zi, el şi-a lăsat capul pe pieptul ei şi i-a morfolit un sfîrc, prin bluza subțire. Atunci, ea, camuflată de după perdea, cu geamul larg deschis, a simțit că ameţeşte, şi-a întors căruciorul şi s-a plimbat puțin în jurul camerei, să îşi revină. Avea un gol în stomac de parcă ar fi primit un pumn. Cînd a revenit la fereastră, plecaseră deja. I-a părut rău de slăbiciunea ei. A întins o mînă, a închis ochii şi şi-a atins un sfîrc.

Începuse să îi aştepte cu nelinişte. Se întreba cînd se vor opri din a se întîlni în locul acela, dacă se văd şi altundeva, altcîndva în zi decît la ceasul ăla. Şi-i imagina noaptea, iubindu-se în maşina lui micuță, tăcut, strîmb şi strîmt. De cîteva ori, s-a trezit în miezul nopții şi s-a uitat afară, sperînd că îi vede. Altă dată, se gîndea că ăla era singurul lor moment din zi.

Apoi, într-o zi, nu au mai venit. I-a aşteptat cu înfrigurare, s-a uitat la ceas. Poate nu au putut azi, şi-a zis, vor veni mîine. Cînd au trecut trei zile fără să apară cele două maşini, s-a gîndit că e vară, poate au plecat în vacanță, undeva, numai ei doi. Apoi, a venit toamna, au început ploile, iar ei îi era tot mai frig şi, deşi se încăpățîna să aştepte lîngă geam, ei nu au mai venit. Ştiu, şi-a zis într-o zi. Acum trăiesc împreună, ce rost ar avea să se vadă pe fugă, pe furate, într-o parcare de la margine de oraş?

Trecuse un an şi, deşi ştia că nu vor mai veni, ea îşi împingea scaunul cu rotile la ora aia lîngă fereastră şi privea

crucile dese ale cimitirului. Se mai gîndea la ei. În primul moment, nici nu a recunoscut maşinile. Apoi, a tresărit. Erau tot în maşina micuță, neagră şi se priveau. Tot ei. La fel cum îi ştia. Doar că nu mai zîmbeau.

ONDINA HEIDI

Trebuie că Heidi coabitează perfect cu ondina. Fetița muntelui şi fetița mării, simbiotice, siameze. Alfel s-ar sfîşia între ele.

Piciorul îmi alunecă pe piatra pe care am sărit, sunt leoarcă de transpirație, soarele e de trei sulițe pe cer şi de acolo mă izbeşte drept în moalele capului, anemiată cum sunt, dar nu mă las, urc pieptiş panta de douăzeci de grade, urc, transpir, inspir pe nas, expir pe gură, urc, urc. Parcă lui Sisif i-a fost vreo clipă uşor?

De cînd am ajuns sus, nu am auzit zgomot de maşini. Toate zgomotele şi miasmele oraşului au amuțit, să facă loc izbucnirii de linişte de aici. Şi de mirosuri. Emanate cînd de iarbă, cînd de fîn. O mie de mirosuri ale aceleiaşi ierbi foşnitoare de august.

E o linişte plină de sunete care se preling încet pe hipotalamus. Ţîrîit de greieri şi cosaşi în ierburile arse de vipie. Cîini care latră plictisiți, pe la stîne. O şoaptă adusă de la două dealuri depărtare pe o pală de vînt cald, răsunînd de parcă ar fi fost rostită lîngă tine. O talangă a unei vaci cocoțate pe coastă, gata să se prăvălească parcă. Un muget flămînd, acompaniat de un răget de măgar, aproape ironic. Şi peste toate, iar, țîrîitul difuz al greierilor care tac doar cînd plouă.

Dedesubt, în coastă, doi bătrîni întorc fînul. Oameni aspri, trăitori ai muntelui, munciți. Le dau binețe şi îi fotografiez, deşi ştiu bine că fotografiile nu au miros. Îmi trec prin cap, fulgurant, toate amiezile de august la întors de fîn, opinteala în zăduful miezului zilei, asudată şi obosită, furca grea în brațele înfierbîntate, bucuria înserării care cădea peste brazdele strînse şi căpițele înălțate.

Mai jos, e acoperişul imposibilului, cu vedere în curtea domnului profesor, unde i-am spus că îl iubesc prima oară,

iar el a tresărit din tot corpul şi a tăcut. Imposibilul de atunci a devenit posibil şi din nou imposibil de atîtea ori că nici nu ştiu dacă mai doare.

Locul în care stăm are magie şi îi simt energiile bune în tălpile goale şi-n creier. Sunt eu şi munţii împrejur, iarba şi cerul. Mă uit cu jind la fiecare căsuţă în cap de deal, departe de lumea dezlănţuită, şi tînjesc, tînjesc la un loc aşa, unde să mă aşez şi să scriu. Un loc mic, unde să exist fără niciun contact cu lumea de afară. Nu mi-ar fi dor de oraş. Doar de mare. Mi-aş primi fetele în paturi primenite şi cu orez cu lapte proaspăt şi dulceaţă cu afine culese de mine de pe dealuri. Le primesc însă eu, pat primenit şi orez cu lapte şi dulceaţă, de la gazdă; o femeie ca mine, care ţine totul în spate cu o vrednicie şi naturaleţe pe care le admir cu toată inima.

Şi mă gîndesc, tăvălită în iarbă, la soare, că ăsta e locul unde o să-mi termin a doua carte.

MAMA-MARE

Mama-mare a făcut astăzi 87 de ani. Nu mai aude şi nici nu mai vede bine, dar are mintea trează. O sun şi îi spun, în glumă, cum obişnuim noi: la mulţi ani, babă bătrînă cu brîul de lînă! Iar ea îmi răspunde: băiată, nici în glumă să nu mai spui asta, auzi cum îmi zice, boală bătrînă, te-ai zdroncănit la cap? Îi explic, ţipînd să mă auză, că am zis babă, nu boală. În sat la noi, boală însamnă vită, aşa o mîna pe Florica la grajd, hiii, boală! Ioi, dacă nu mai auz, zice, chiar mă miram ce o dat peste tine să îmi zici mie aşa, după ce te-am şters la cur atîta amar de vreme!

Îmi tot propun, în fiecare an, să mă duc cu un reportofon acasă, să o pun să povestească cu toate vorbele ei dispărute acum, să nu le uit niciodată, dar niciodată nu ajung să o şi fac, nu am vreme, îmi însemnez doar în cap limbajul ei vechi şi fermecător, temătoare că o să îmi dispară... Uneori, repet în minte cuvintele şi expresii pe care le-am auzit doar la ea şi la tata-mare: obiele, borească, călca-l-ar nevoia, ‘tu-i cucurigu’ ei, băiată. Casc ochii mari de cîte ori merg acolo, să nu îmi scape ceva din vorba ei blajină, dar hîtră. Acum e ca un copil mare.

Apoi, m-a izbit că trebuie să mă duc la ea, că apoi nu o să mai fie. Şi m-am dus. Am luat un buchet de flori, m-am urcat în maşină şi m-am dus. Am găsit-o rîzînd cu popa din sat, venise omul cu un ghiveci cu floare frumoasă la tuşă-sa Viţa care face prescură, să îi spuie muierii să trăiască, să mai facă. E tînăr popa din sat, iar mama-mare e tare mîndră cum îmi povesteşte cît o place pe ea, că face prescură bună şi a grijit de bebeluşa lui şi a preotesei, nişte oameni ca pîinea lu’ Mniezo. Mama-mare înmoaie n-urile şi v-urile, de sună a nghi, mă topesc cînd îi aud vorba. Cîţi ani aduni anul ăsta, mamaie, face popa, iar ea, rîzînd, 37, părinte! I-am zis: mamă-mare, atîta fac eu peste cîteva zile, găseşte şi

tu altă vîrstă, că mă deprimi. Lasă, băiată, că tu eşti încă crudă, heheii! Pe mine mă duce imediat colo, în deal, şi face, larg, semnul crucii cu mîna în aer. Şi rîde. Eu cu sor'mea îi zicem, în şagă, mamă-mare, de 30 de ani te tot duci în deal şi n-ai mai ajuns, lasă, mai stai o ţîră, imediat baţi suta! Nunu, face din cap, lasă, trăiţi voi restul, mamă, io mi-am trăit traiul, mi-am mîncat mălaiul, cum s-ar zîce, de cînd o murit omu' mio, nu mai am pace, numa să mă îngropaţi acolo sus, lîngă el, am bani strînşi de înmormîntare, nicio grijă n-aveţi. De cînd strîngi tu, înmormîntare de padişahă îţi facem, cu totul şi cu totul de aor, rîd eu cu drag, imitîndu-i felul în care spune aur. Auzi, dar dacă te-om înmormînta ieftin şi de restul banilor plecăm în vacanţă? Nu aude, mă pune să repet. Aaa, după ce oi muri puteţi face ce vreţi, parcă io mai ştiu, numa că vă vede Hăl de Sus, nu hăi de jos, că numa ce vede Ăla contează. Şi rîde, că ştie că glumim. Aşa să rîdeţi şi la pomană, zice, pe mine să nu mă plîngeţi, că io am plîns destul la viaţa mea, aşa să ştiţi! Şi face iar cu mîna în aer, a luare aminte, cum face cînd vrea să fie luată în serios.

Ne aşezăm la masă, mă serveşte cu tort, şi eu mănînc, cu carneţelul pregătit, că reportofon nu am. Auzi, tu, băiată, că tu lucrezi la televizor, trubui să ştii, au începe iar războiul, mamă? Că aşa am auzit... şi cu recrutarea asta. Privirea ei albastră şi uşor tulbure, beteagă de o boală degenerativă a corneei, e mîhnită. Nu e adevărat, mamă, sare fie-sa, adică maică-mea, sunt prostii, nu te mai supăra, nu vine niciun război. Confirm că sunt prostii şi că nu vine niciun război, să o ştiu că doarme liniştită noaptea. O îndemn să-mi povestească de pe vremea războiului pe care l-a apucat ea, o trag de limbă şi îmi notez istoriile ei. Fata mamii, aşa să ştii, că io nu am ajuns om cu carte din cauza războiului, că o venit cînd era să plec la liceu şi trei fraţi mi-o fost duşi pe front şi eu am rămas să grijesc de familie...

Tot premiul unu l-am fost luat şi cînd o văzut mama că îmi place cartea o zis lasă, Victorio, tu o să faci şcoală, ce vrei să te faci, iar eu am zis învățătoare, că aşa mi-o zburat atunci prin cap. Clatină din cap cu amar. N-a ajuns învățătoare, ci femeie de serviciu la şcoală, după ce s-o îmbolnăvit şi nu a mai putut lucra cîmpul. Fie-sa, adică mama, s-a făcut învățătoare. Mă uit înduioşată la fața ei brăzdată şi pătată, în timp ce îmi povesteşte cum la nouă ani mergea şi sta pe pod, la saşi, să o ia cu ziua, să prăşească, să răreasc㠂 şi ce vrednică era, aşa, de mică. Notez, din cînd în cînd, detalii din povestea pe care am s-o scriu despre ea, s-o fac măcar puțin nemuritoare. I-au zis nişte prostănace din sat că am scris de iubirile ei şi se teme acum că jap la gazetă, pac la războiul, vorba lui nea Iancu, că aspidele alea au rîs de ea şi nu a ştiut ea că eu cu drag şi suflet am scris.

Zice: vezi, nu mă pune în carte cu numele, să mă rîză iar lumea! Şi apoi, după ce stă o clipă pe gînduri: auzi, tu, băiată, dar tu cîte cărți ai scris? Ai scris multe? Drăguța de ea, voia să ştie cîte exemplare există. I-am zis că multe şi s-a bucurat, lasă, mamă, să îți ajute Mniezo, să o cumpere lumea, că cine scrie o carte e om mare...

UN SFÎRŞIT NECESAR

Rulez pe asfaltul ud, ştergătoarele mi se hîţînă prin faţă, fără să reuşească să şteargă parbrizul stropit. E stricat unul dintre ele şi scump ca focul, nu am avut bani să îl înlocuiesc. Rulez şi abia văd, de lacrimi şi stropi. Ar trebui să dau skip la piesa aia, dar nu o fac. O las să mă doară, să fiu masochistă pînă la capăt, ah, sunt atît de bună la asta, ar fi şi păcat.

O las să mă doară acolo unde mă doare pe mine cînd mă doare. În plexul solar. Şi apoi să irizeze în toată carnea, pînă în buricele degetelor, să mi le ardă, să se consume, să se calcineze. Apoi, voi putea respira iar.

Şi să mă ia de păr, să mă smucească şi azvîrle într-un noian de senzaţii înţepătoare de parcă-s-a-întîmplat-ieri şi cum-de-am-ajuns-aici.

Tot plîngînd conduceam şi atunci. Tot cu lacrimi mari cît bobul. Erai în dreapta mea, veneai dintr-o altă dreaptă, mai comodă, poate. Urcam dealurile alea, către satul vechi, cu cai care se adapă la crepul de pe uliţa mare şi babe care meşteresc papuci de pîslă şi şosete şi cele mai bune dulceţuri. Era cald, vara dădea semne că se stinge, eram slabă de dor şi sfîşiată. Conduceam şi nu mă uitam nici cu coada ochiului plîngător la tine. Lacrimile se rostogoleau, cădeau pe picioare, pic, pic, eu mă uitam cu obstinaţie în faţă.

Do you still love me? Do you feel the same?

Exact atunci, în momentul ăla, ţi-am aparţinut cel mai mult, poate mai mult decît mai tîrziu, la altar, iar tu nu ai ştiut, nu ai simţit cum mă abandonasem toată, nu ai înţeles că lupta aia e gata cîştigată, să nu te mai porţi ca un pierzător. Dar ai exersat prea mult rolul de victimă ca să renunţi, nu e aşa? Şi eram a ta, cu totul, şi plîng nu pentru că m-ai pierdut, ci pentru că, realmente, nu am avut nicio

şansă, plîng de mila femeii ăleia care se abandonează şi crede, care se duce întins către colivia a cărei uşiță împodobită cu trandafiri mici şi galbeni o ții deschisă, galant pînă la greață, ca apoi să o trînteşti şi s-o fereci, fără să iei în calcul că e atît de slabă că o să se strecoare printre gratii şi tot o să scape.

Conduceam şi plîngeam, dealurile erau verzi de jur împrejur şi calde, şi niciodată nu aveam să te iubesc mai mult decît în secunda aia înăbuşitoare de august, cînd mergem împreună inconştienți şi ață spre catastrofa personală, văd maimuța pe tun şi aud nebunul strigînd catastropha!, dar mă gîndesc că m-am uitat la prea multe filme, e timpul să mi-l fac pe al meu şi-l fac. Şi e un dezastru.

Unele lucruri e mai bine să se termine, totuşi. Probez eu asta.

URME

Ceilalți sunt urme, nicidecum Infernul.

Uneori, urmele astea sunt eterice, precum sinuciderea fluturelui lui Cioran. Volatile. Superflue.

Alteori, urma lăsată e ca o transfuzie sangvină. Sîngele nou ți se amestecă în vine cu al tău. Sînge curat şi sînge murdar. Nu o vezi, nu o simți, dar te schimbă pentru totdeauna, te modifică structural. Te trezeşti numai că eşti alt om, vorbeşti cu expresiile celuilalt, priveşti cu căutătura lui, gesticulezi cu mişcările lui. Încep să îți placă ceasurile şi un anume parfum, să citeşti o anume literatură, să te înmoaie în spatele genunchilor o piesă din coloana sonoră a filmului care îi plăcea mult. Să îți iei haine cu aceeaşi etichetă. Să te plimbi pe unde îi plăcea să se plimbe. Să bei vinul şi să mănînci brînza pe care le consuma. Fără să îți dai măcar seama, devii puțin celălalt.

Mai sunt şi urmele adînci, şanțuri sîngerînde în cortex. De parcă celălalt ar fi umblat cu trusa de geometrie deschisă şi ți-a scăpat compasul direct în cap. Şi vîrful ascuțit te scrijeleşte adînc, dureros, definitiv. Urmele alea nu se mai vindecă vreodată, se cicatrizează superficial şi la orice zgămîiere supurează iar. Le simți şi-n somn. Te dor. Trăieşti cu ele. Mori cu ele. Poți să şi mori de ele.

Am creierul plin de şanțuri. Emisfera dreaptă, mai ales. Aia unde se localizează durerea şi tristețea. E zgîriată toată, precum displayul unui telefon suprauzat. Şi emisfera stîngă, da, şi ea e plină. Acolo sunt mai mult atingeri ca de aripă. Le simt continuu. Cîteodată, le ignor. Altă dată, mă ignoră ele pe mine. Găsim cumva un mod să supraviețuim împreună, ne tolerăm reciproc.

Cînd mă uit în oamenii pentru care sunt celălalt, văd propria mea urmă, ca o pată fluorescentă. O contemplu. Îi urmăresc cu tandrețe contururile. Le caut mai ales în

emisfera stîngă, dar le găsesc şi în cea dreaptă. Am fost şi compas, am fost şi fluture. Sînge împletit cu sînge despletit. M-am înşurubat în creiere ca tirbuşonul în dopul de plută, puternic, adînc. Sau m-am insinuat uşurel, pe nesimțitelea. Am rămas. Mă văd, mă simt, mă recunosc. Îmi marchez teritoriul. Mă înghesui cu altele, ne dăm la gioale, trişăm, pierdem sau cîştigăm spațiu vital.

Nimeni nu trece prin nimeni fără să lase urme. Ți se pare doar că uiți. Eşti suma scrijeliturilor pe care le-au făcut ceilalți în tine. Uită-te-n capul tău ca într-un cuprins de carte. M-ai găsit?

CEASUL DE AUR

Țiganul care vinde ceasuri de aur se apropia de cabinetul avocatului, ştiind bine că înăuntru avea să dea peste muierea cu gura mare care îl hîşîia ori de cîte ori îl prindea. Era o muiere mişto, dar tare a dracului, era greu de trecut de ea. Însă avocatul era peşte gras, merita o încercare. Îşi face socoteala că dacă vociferează baragladina, ridică şi el tonul şi poate iese domnu' advocat şi apucă să-i arate marfa nouă. Două Rolexuri prima şi un Doxa.

Bate şi intră. Muierea dracului, cum îl vede, cum sare la el:

— Mă, nu ți-am zis să nu te mai prind pe aici că chem poliția, fir-ai a naibii să fii, cu ceasurile tale furate cu tot! Hai, şterge-o! Fugulița!

— Da' io pă domnu' hadvocat îl caut, mînca-ți-aş gurița ta aia frumoasă, domniță! Nu mai fi aşa de rea, că lu' domnu îi place ceasurile mele!

— Dă-i, mă, drumul de aici, nu auzi?

Țiganul iese cătrănit, dar nu renunță. Socoate că îl aşteaptă în stradă pe avocat. Şi se pune pe aşteptat. Mai colea, ferit de privirile afurisitei de muieri care îşi vede mai departe de treabă. La un ceas aşa, apare şi avocatul. Îl vede pe țigan zgribulit, îi face semn să intre cu el, să îi arate marfa. Țiganul se strecoară în cabinet prin spatele lui, cu un rînjet de satisfacție sub mustața tuciurie. Cînd trece pe lîngă femeia ofticată, se îndreaptă țanțoş de spate, face un gest galant şi îi aruncă peste umăr, în timp ce închide uşa biroului lu' domnu' advocat după el:

— Te rog să mă scuzați!

ACVARIILE

De o mie de ani, de cînd lucrez în centru, am aceeaşi senzaţie de cîte ori trec pe pietonal şi îmi fac loc printre oameni şi terase: de acvariu. Ei stau jos şi se uită la mine cum trec. Eu trec şi mă uit la ei cum şed. Ei, într-un acvariu. Eu, în altul, mai mic, umblător. Cu cît sunt mai mulţi, cu atît îmi par mai proşti şi mai urîţi. Cu priviri bovine, lipsite de orice scînteie. Strîng din dinţi, scrîşnesc şi trec mai departe, în timp ce în cap îmi repet fără încetare: oamenii sunt proşti şi urîţi. Oamenii sunt proşti şi urîţi. Oamenii sunt proşti...

De cîţiva ani, de cînd am blog, am aceeaşi senzaţie pe internet. Fiecare, din acvariul lui, se uită în acvariul celorlalţi. Uite, ăia care intră zilnic la mine, vin la acvariu să se uite în mintea mea: ia, ce mai face pizda lirică azi, ce nenorocire mai scrie.

Evident, mă plimb şi eu prin minţile altora. Îmi place mai ales să curg pe hipotalamus în jos. E ca pe stradă. Găseşti puţine minţi frumoase. Cel mai adesea, oamenii sunt proşti şi urîţi.

Oamenii sunt proşti şi urîţi.

Chiar şi sub anonimat, vor să pară altceva decît sunt. Abia asta spune ceva despre natura umană. E doar unul dintre motivele pentru care aş învăţa swahili şi m-aş muta în Masai Mara.

Treci aşa, pe stradă, şi vezi o femeie frumoasă. Un bărbat interesant. Îi evaluezi rapid. Informaţiile se transmit de la iris la neuron, jap, se face sinapsa. Are pe el un tricou Napapijri Geographic. În picioare converşi. Nu are cum fi cocalar, îţi spui. Nu e umflat de la sală, îţi faci socoteală că o fi avînd şi verbul la el. Trece, nu o să ştii niciodată.

Intri pe un blog. Ea scrie că e frumoasă. Că e tristă şi intelectuală. Sau că face sex ca o zeiţă. Fundul ei e,

întotdeauna, obraznic pe internet. Fără dubiu, are centura neagră în sex oral şi centura maro în filosofii despre amor. Iar pleacă informația la neuron. Pentru tine, frumoasă înseamnă ceva. Blondă, poate. Creierul îți livrează automat un avatar. Unul de playboy sau hustler, dacă eşti bărbat. De cîte ori intri acolo, ai senzația că chipul pe care ți-l imaginezi tu a scris vorbele alea. Nu o să ştii niciodată.

Şi, cînd colo, oamenii sunt cel mai adesea proşti şi urîți.

BIBLIOTECA DIN HOL

Divorțase în urmă cu cinci ani şi de atunci trăia singură. Îi plăcea independența de după separare, dar nu renunțase la gîndul că va întîlni bărbatul care să-i înmoaie genunchii, pe care să-l placă pe de-a întregul şi care s-o iubească pentru tot restul vieții. Prietenele, majoritatea prinse în căsnicii nefericite sau singure şi ele de multă vreme, cu mai multe tentative eşuate la activ, o persiflau, dar ea continua să trăiască cu credința asta şi cu atenție mărită la oameni, în jur. Nu ştii de unde sare iepurele, spunea.

Uneori simțea că e foarte aproape de a-l întîlni. Un miros, un zîmbet, o fluturare de gene, o pereche de mîini frumoase şi puternice o făceau să tresară. Apoi, observa ceva cu care nu ar fi putut trăi şi renunța. Cîteodată, se plimba pe străzile oraşului unde trăia şi îi plăcea să-şi închipuie că într-o anume casă bărbatul care avea să o iubească pe ea fumează trabuc, bea coniac în pahare fierbinți şi citeşte, fără să aibă habar că ea e aşa de aproape. Altă dată, o îngrozea gîndul ăsta, că el poate fi oriunde, ascuns privirii şi cunoştinței ei, şi că nu vor ajunge să se petreacă, să se privească în ochi, să se recunoască. În serile alea, aproape că îşi pierdea speranța şi mergea încet spre casa ei plină de cărți şi viniluri, cu lacrimi în ochi. Acasă, se cufunda în fotoliul cel mare, cu o carte groasă în brațe şi un ceai cald şi parfumat.

Era frumoasă şi ştia că e frumoasă. Se apropia de cincizeci de ani, dar avea silueta şi apariția unei puştoaice. Se îmbrăca cochet, pe stradă întorceau şi femeile capul după ea. Avea o coamă groasă de păr de culoarea castanei coapte şi glezne subțiri, rasate. Iar în geanta mare purta mereu o carte.

De la un timp, se înscrisese pe un site cvasimatrimonial. Fie ce-o fi, îşi zisese. Nu ştii de unde sare iepurele. Aşa l-a cunoscut pe Doru. Părea chipeş şi înalt din poze şi mai părea să aibă cuvintele la el tot timpul. Îi plăcea asta, ca un tip să aibă mereu replică. Şi simțul umorului. Iar Doru părea a se încadra. Era mai tînăr ca ea, dar asta nu era nicio pagubă, îşi spunea. Dimpotrivă. Abia avea să fie mai viril decît unul de vîrsta ei, dacă s-ar fi pus problema vreodată. Au prins a vorbi la telefon, apoi pe internet, cu camerele pornite, să se vadă mai bine. Aproape că i se aprinseseră călcîiele, dar se reținea.

Ideea unei întîlniri ochi în ochi, în carne şi oase, se înfiripa tot mai aievea. Desigur, el locuia în alt oraş. Apartamentul ei era mai primitor, iar ea nu avea chef să joace pe teren străin, aşa că i-a strecurat o vorbă, ca o invitație. El a prins-o şi a crescut-o şi iată-l în tren, în drum spre ea, la ceas de seară tîrzie. L-a aşteptat emoționată la gară, întrebîndu-se dacă el era cel pe care îl chemase în gînd în tot timpul acela. Dacă avea să îi placă cum miroase, cum e îmbrăcat, dacă are unghii şi dantură îngrijite şi lenjerie frumoasă. Dacă o să îi sărute mîna sau o s-o strîngă în brațe. Cînd a coborît din tren, i-a părut şi mai frumos decît pînă atunci. Nu i-a sărutat mîna, ci a pupat-o, stingherit, pe obraz.

În maşină, în drum spre casă, au turuit verzi şi uscate. A învîrtit cheia în uşă, s-au trezit înăuntru, în casa ei caldă, feminină. Doru a intrat, a privit de jur împrejur în holul tapetat cu cărți. Pereții, de jos pînă sus, erau ticsiți cu volume, sute, mii de cărți. Doamne, ce de cărți!, a exclamat. Ce faci cu atîtea cărți?! Iar uimirea din glas a sunat genuină, netrucată. Apoi, a cerut voie să meargă la baie. Ea a rămas în urmă-i, scuturată de un fior de scîrbă. În clipa aia, nu voia decît să-l vadă cît mai repede afară din casa ei, căptuşită de cărțile acelea cărora el nu le vedea, sincer,

rostul. Cărțile şi vinilurile ei, la care ținea ca la ochii din cap. Îi păruse frumos, dar acum îl vedea schimonosit, rostind întrebarea aceea odioasă: ce faci cu atîtea cărți? Îi părea deodată doar o masă diformă, nedesluşită, de carne.

Cînd a ieşit de la baie, a găsit-o schimbată, rece, cu privirea oțelită. I-a spus scurt: uite, pot să-ți par nebună, trebuie că şi sunt, dar chestia asta nu merge, nu are cum merge. Poți alege să pleci cu următorul tren sau poți rămîne la un hotel, pe cheltuiala mea, nu e nicio problemă, dar aici nu mai poți rămîne. Nu i-a explicat ce anume i-a declanşat declick-ul. Era convinsă că nu ar fi înțeles. El s-a mirat şi mai tare, dar a acceptat să plece cu următorul tren, care era peste patruzeci de minute. L-a condus la gară, iar cînd a încercat să o îmbrățişeze, s-a dat instinctiv un pas înapoi. Nu mai putea să îl vadă în ochi. Nu s-a uitat cum se urcă în tren, s-a dus întins acasă, unde a luat cu două degete prosopul pe care se ştersese el şi l-a pus într-o pungă, într-atîta de silă îi era. A aruncat punga, a aruncat pînă şi sulul de hîrtie igienică pe care bănuia că îl folosise. A dezinfectat chiuveta şi weceul. Cînd orice urmă a trecerii lui pe acolo a fost ştearsă, s-a dus în holul ei plin de cărți şi le-a mîngîiat cotoarele. Încet, cu tandrețe. Apoi, s-a prăbuşit în pat, plîngînd.

FUGA

Eram într-a zecea. Îmi părea că sunt cea mai neînțeleasă ființă din galaxie, ce zic, din univers! Citeam cărți pe care credeam că le înțeleg mai abitir decît oricine, descopeream sensuri profunde ale existenței şi eram înconjurată numai de neghiobi, desigur, care nu vedeau ce ființă evoluată eram eu. Citisem recent *Romanul adolescentului miop* şi mă gîndeam că soluția frustrărilor mele intelectuale şi a căutărilor metafizice ar fi să fug la o mănăstire, unde să mă educ şi să găsesc o spiritualitate adîncă, vecină, pasămite, tocmai cu extazul mistic. Nu văzusem nicio mănăstire pe dinăuntru, habar nu aveam despre rînduielile vieţuitorilor de acolo. În mintea mea ingenuă şi adolescentină, mănăstirile erau nişte lăcaşuri de spirit, numai bune să te retragi şi să plonjezi în lecturi grele, pline de adînci înțelesuri, care să îți reveleze adevăruri inaccesibile plebei. Fantazam, romanțios, la o chilie albă, acoperită de dor-de-zid şi trandafiri înmiresmați, pe dinafară, iar pe dinăuntru, cu cărți, în care să mă cufund şi să nu mă mai opresc pînă ce nu m-aş fi iluminat. Am flirtat cu gîndul ăsta un trimestru întreg. Mă şi imaginam în rasă, frumoasă şi tristă, cu figura ascetizată de la atîta citit la lampa cu ulei, cu ochi halucinați de adevăruri mistice. Nu aveam să mă mai întorc în lumea proastă şi profană niciodată, unde nu eram oricum înțeleasă şi acceptată. Nu am apucat să aflu că viața la mănăstire e cu rînduieli şi muncă grea, cu ore de rugăciune şi slujit la biserică, că lecturile care mă atrăgeau pe mine nu aveau ce căuta într-o chilie de măicuță şi că, oricum, nu aş fi avut vreme de ele, că m-am amorezat lulea şi am abandonat fanteziile mele monahale. Pe cele cu fugitul de acasă însă nu.

Aveam aproape 17 ani. El ar fi împlinit în noiembrie al acelui an 18. Ar fi devenit major, deci independent, aşa cum

tînjeam cu toții. Vara în care ne iubiserăm dement era pe terminate. Tata, care fusese plecat în țări străine la lucru, urma să se întoarcă acasă. Mă temeam că, odată venit, avea să ne întrerupă brutal amorurile juvenile. Apoi, mai erau şi ai lui, care nu mă puteau înghiți nici cu apă. Mi-a propus să fugim de acasă împreună. Nu am stat nicio secundă pe gînduri. Ne-a luat cîteva zile să plănuim totul. Urma să stăm o vreme la un prieten de-al lui, din Craiova, apoi, cu ajutorul prietenului, să plecăm în Germania, unde amorezul meu trăise aproape doi ani înainte să-l cunosc. Am scris un bilet lung mamei, în care îi spuneam că ne iubim şi să nu ne caute, că ne vom sinucide ca Romeo şi Julieta, din dragoste. Am fugit noaptea, pe geam, şi am luat repede un tren, către Craiova. Aveam cu noi două bagaje, nişte bani, un chintal de vise nebuneşti şi-o infinită dragoste rebelă şi inconştientă. Nu ne păsa de legile omeneşti, nici de suferința pe care am fi putut-o provoca, voiam să fim liberi şi să ne iubim. Urma să ne căsătorim, plănuiam, imediat ce ar fi devenit major El cu E mare.

Au fost trei zile fără cusur. Ne-am cazat la un han, îmi amintesc cum se numea – Hanul Doctorului –, undeva lîngă oraş, lîngă Craiova. Ne-am plimbat şi ne-am iubit. Nu aveam nicio grijă – doi copii inconştienți. Am fi putut pune pariu că toată viața va fi aşa. A treia zi, am luat un tren spre mare, să petrecem un weekend pe litoral, nu-i aşa, să ne distrăm puțin înainte să ne năpădească grijile de oameni mari. Cînd am coborît din el, părinții noştri ne aşteptau pe peron. Mi-am văzut fericirea spărgîndu-se cu zgomot pe asfaltul peronului. Dacă ar fi trecut un tren, m-aş fi aruncat sub el, atunci. Unchiul lui, fost colonel de secu, îl strînsese cu uşa pe un prieten de-al nostru, complice. Care le-a spus tot, bineînțeles. Practic, veniserăm cu acelaşi tren. Nu am prins şi noi măcar o baie înainte să fim capturați.

După fuga de acasă, nimic nu a mai fost la fel. Ai lui i-au interzis să mă mai vadă. Tata, întors acasă şi pus la curent cu evenimentele, mi-a interzis să-l mai văd. Pînă la sfîrşitul verii, ne-a fost aproape imposibil să ne mai întîlnim. El se plimba pe cîmpuri, cu lacrimi în ochi, eu stăteam închisă în cameră, cu draperiile trase, refuzînd mîncarea. De despărţit, nu au putut să ne despartă însă, mai mult ne-au înverşunat. A făcut-o moartea, doar cîţiva ani mai tîrziu, cînd un plop i-a retezat existenţa. A murit înainte să împlinească 24 de ani, la nici şase ani de la fuga noastră. Atunci nu m-am gîndit, în egoismul meu feroce, cum s-a simţit mama cînd a descoperit răvaşul de adio, împănat cu ameninţări de suicid. Prin ce spaime a trecut. Mi-a zis la un moment dat să am grjă, că o să am şi eu copii. Am avut. Copii, nu grijă. Primul dintre ei chiar cu El, bărbatul primei mele vieţi. Într-o seară, am primit şi eu, nu bilet, că scrisul de mînă e anacronic, ci un sms de la cea mare, fiica fugarilor în lume de altădată. Că ea nu vine acasă, că vrea şi ea să fugă de acasă, ca toată lumea, să vadă cum e. Să nu mă îngrijorez, să nu o caut, să o las în pace, că e bine. Am derulat înapoi. Abia atunci am înţeles. Pe propria piele, învineţită de cît m-am strîns să nu urlu. Pe palmele sfîşiate de unghiile înfipte. Pe inima micşorată şi apoi mărită şi iar micşorată haotic. Pe gîndurile mii, deraiate şi reurcate pe şine, ca să nu înnebunesc. Acum ştiu.

EPIFANIE SAU BLASFEMIE

Stau cu microfonul într-o mînă şi cu lumînarea în cealaltă, în curtea bisericii Tale, Doamne. Plouă tare, mi-e foarte frig, am şi puţină febră şi mă doare capul şi carnea mă doare. Dar Tu ştii toate astea deja, fiindcă Tu eşti Atoateştiutorul. Privesc vălătucii de abur care îmi ies din gură cînd respir, marea de umbrele ude, popii cîntînd pe nas, bătrînii închinîndu-se larg, pînă la pămîntul ud. Mă doare tot, într-un fel cosmic. Stau aplecată şi udă şi blasfemiez, Doamne, şi nu îmi reprim gîndurile, fiindcă Tu le auzi oricum. Aşa că te întreb ce nevoie ai de circul ăsta, dacă te bucuri sau dacă eşti trist cînd ne vezi aşa, adunaţi laolaltă în jurul cîte unui slujbaş de-al Tău care îşi numără în gînd cîştigurile după spovedanii, în timp ce cu glas tare îţi aduce laudă Ţie. Tu, care ai dărîmat în templu tarabele negustorilor, ce simţi cînd ne vezi aşa? Cît de amară ţi-e inima, Doamne, cînd ne vezi cu pălării şi botine de lux, cu botox în meclă, aşteptînd nerăbdători să se termine slujba, să mergem în club sau acasă cu amantul? Cînd ne auzi batjocorindu-i în gînd pe ceilalţi, judecîndu-i, disprețuindu-i? Cînd ne ştii certaţi cu oameni dragi, cu inimile negre de ură şi invidii? Ce nevoie ai, Doamne, de toate astea? Eşti fericit că slujbaşii tăi îţi construiesc biserici pentru babe, dar nu te ridică în sufletele celor tineri? Îţi plac jelaniile lor? Îţi plac slujbele astea triste, îţi place să ne ştii temători şi înfricoşaţi? Ce nevoie ai, Doamne, de toate astea? Pentru astea te-ai lăsat răstignit? Nu ai vrea, Doamne, să îţi fie oamenii mai mult curaţi în suflet şi porniri, mai mult aplecaţi spre ei înşişi decît aplecaţi în genunchi în faţa unor icoane pictate? Îţi face trebuinţă toată prosternarea asta de la cei care acum se închină, iar mai încolo dau un brînci vecinului de coadă la paşte că nu se grăbeşte?

Stau în curtea bisericii Tale, Doamne, şi mă doare Învierea Ta. Văd o gloată de oameni care nu Te iubesc şi nu Te înțeleg, care nu se iubesc şi nu se înțeleg. Şi eu sunt ca ei, Doamne, nu sunt cu nimic mai bună, dar fix în momentul ăsta văd cu claritate blasfemiatoare că totul e un circ absolut, un teatru absurd, de Ev Mediu, că au rămas puțini care simt, înțeleg şi iubesc, iar toți ceilalți vor doar să ajungă acasă, să mănînce şi bea, căci le-a zis preotul „bucurați-vă", iar asta e singura bucurie pe care o ştiu şi o au. Stau în curtea bisericii Tale, Doamne, şi te simt trist şi plîngînd, îmi amintesc că de multe Învieri încoace tot plouă şi poate că aşa ştii Tu să dori. Prea ai lăsat totul în mîna oamenilor, Doamne, prea au făcut ei legi în numele Tău, prea sunt setoşi de putere şi manipulare, prea i-ai lăsat de capul lor, să Te batjocorească pretinzînd că Te slujesc.

Stau cu microfonul într-o mînă şi cu lumînarea în cealaltă, în curtea bisericii Tale, Doamne, şi totul îmi pare deşertăciune şi mă mir că ei nu văd că nu de asta ne-ai trimis pe lume. Şi mă tot udă lacrimile Tale şi mă mir că ei nu simt. Şi nu îmi reprim nimic din ce gîndesc şi simt, fiindcă Tu oricum ştii, dar eu nu mă tem, căci eu simt cum eşti, îți simt doar milele şi iubirea, nu şi înfricoşarea. Şi cred că eşti tare singur, la Tine în cer, părăsit de oameni, de preoți şi de îngeri, neînțeles şi trist.

CAPRELE LUI MITICĂ

Venea şi se aşeza într-o rînă, cît era de lung, direct pe pămînt, în faţa băncii unde şedeau babele. Umbla mai mult gol şi desculţ. Era acoperit de rapăn, iar pantalonii scurţi erau rupţi şi nu li se mai deosebea culoarea de jeg. Scotea din buzunare o bucată de hîrtie soioasă şi începea să le recite bătrînelor ultima poezie cu rimă pe care o scrisese. Mitică era poet.

Apăruse în sat la cîţiva ani după Revoluţie. Cumpărase casa unde locuise ţaţa Sabina, înainte să moară. Pe stradă, se vorbea că ar fi fost om mare şi învăţat, de la Bucureşti, dar că îl bătuseră comuniştii în închisoare pînă îl smintiseră bine. Ce-i drept, uneori vorbea în dodii, dar cel mai adesea era coerent. Primul semn de nebunie îl dăduse atunci cînd îşi văruise faţada în verde aprins, ţigăneşte, şi apoi scrisese, cu vopsea roşie, jos FSN-ul, jos Iliescu, trăiască PNŢCD, Coposu preşedinte! Le explica babelor din sat despre pericolul comunist, înciudat, enervat şi degeaba, căci toate babele erau îndrăgostite de preşedinte. Uneori, se exalta cînd le auzea cu Iliescu, îşi ieşea din minţi, ţipa şi urla pe stradă, iar babele se cruceau şi îşi scuipau în sîn, piei, necuratule, şi nu mai ieşeau o zi-două pe bancă, în faţa porţii, să nu vină iar Mitică şi să se aşeze pe jos, gol şi desculţ. A treia zi, apăreau şi ele, apărea şi nebunul, le citea o poezie despre vară şi frumuseţea de a creşte capre şi totul reintra în normal.

De cum se instalase în noua casă, Mitică îşi cumpărase două capre şi un porc, pe care ziua îi ţinea în curtea sălbăticită şi părăginită, cu ierburi şi buruieni înalte cît un stat de om, iar noaptea îi băga în casă, să nu-i fure careva, pasămite. În mai puţin de doi ani, casa ţaţei Sabina devenise o cocină, dar poetul, care, la răstimpuri, se alegea

şi cu rîie căprească, nu renunța nicidecum să doarmă cu caprele lui. Lumea din sat se obişnuise cu prezența lui stranie şi cu mirosul de capră care se lipise de el precum rîia ceea.

Nu se ştie cînd a început lumea să vorbească în sat că Mitică ar fi trăit cu caprele lui. Mai întîi, au vorbit bătrînele între ele, ai auzit țață că Mitică îşi buleşte caprele hale două, vai de mine, țață, am zis eu că nu-i treabă oablă cu ăsta, dar parcă şi-o cherdut bulendrele de tot, vai de mine şi de mine, auzi, să se bulească cu caprele şi te mai miri că-i plin de rîie şi rapăn! Apoi, au început şi bărbații, la birtul din centru, ai auzit, Traiane, că Mitică îşi regulează caprele, acum ce să facă, mă, Ioane, că doar femeie nu are şi e încă bărbat în putere, dacă i se scoală, o bagă şi el unde poate, hai, noroc, ia mai pune un deți de țuică...

Copiii au aflat ultimii. Mai întîi, ăi mari, apoi şi cîrdul de copilandri care li se țineau de nădragi. Le plăcuse mereu de smintit, că se punea la mintea lor şi îi suduia şi alunga cu pietre, atunci cînd strigau după el Mitică nebunul. Le plăcea şi casa lui ciudată, pictată alandala, pentru care veneau uneori ziarişti de la oraş să o fotografieze. Nu le plăceau poeziile lui, nu aveau răbdare să le asculte, dar îl priveau fascinați cum stătea pe pămînt, gol şi murdar, cu unghiile şi tălpile picioarelor înnegrite. Cînd vestea că Mitică trăieşte cu caprele s-a răspîndit între ei, imediat cei mari au hotărît că trebuie să vadă cu ochii lor aşa grozăvie. Io cred că o face în curte, ziua, că printre bălăriile alea nu are cine să-l observe, dacă ne strecurăm în cimitirul unguresc, îl prindem, a zis unul mai mărunțel. Ba noaptea, în casă, e el nebun, dar tu eşti mai nebun decît el, a protestat altul şi apoi şi-au dat cu presupusul şi s-au insultat pînă aproape de încăierare, noroc că a intervenit ăl mai mare şi i-a potolit pe picii înfierbîntați. Au decis să facă, pe rînd, carturi, pînă

seara tîrziu, cînd aveau să îi cheme părinții în casă. Mitică trebuia supravegheat, iar cînd cel însărcinat cu pînda în spatele cimitirului unguresc, care dădea în curtea nebunului, ar fi văzut cel mai mic semn de siluire asupra vreunui animal, ar fi dat semnalul – un țipăt de cucuvea, repetat de trei ori. Apoi, unul mai mic a zis că el nu stă seara în cimitir, că poate vin strigoii. Iar altul că pe el mumă-sa îl cheamă devreme în casă. Şi tot aşa, a rămas numai unul, o corcitură de ungur, care a zis că stă el de veghe seara, ai dracu' laşi şi fricoşi.

Şi s-au pus să îl pîndească pe Mitică, să-l prindă asupra faptului. Dar cum Mitică era mai toată ziua de găsit stînd lungit pe pămînt, de vorbă cu babele, cei care trebuiau să facă planton pe lumină şomau. Ungurul s-a dus seara şi s-a aşezat pe o cruce, cu o țigară aprinsă atîrnînd în colțul gurii, cu ochii țintiți pe ferestrele fără geamuri şi luminate slab ale casei nebunului. Şi-a dat seama din prima seară că nu o să prea vadă ce face Mitică înăuntru, dar a rămas pînă s-a întunecat bine. O săptămînă au făcut de veghe degeaba. Ofticați că nu l-au surprins cu nimic pe nebun, începuseră să se-ndoiască de zvonurile care circulau prin sat.

Era pe la înserat, abia îşi reluase ungurul locul obişnuit, lîngă cruce, cînd l-a văzut pe Mitică ieşind să dezlege caprele din grădina sălbăticită. De data asta, smintitul s-a aşezat în genunchi, lîngă animale, şi a început a dezlega funiile de parul unde le priponise. Era ceva nefiresc în felul în care stătea, aşa că ungurul a ciulit urechile şi şi-a încordat văzul. A prins a țipa scurt, precum cucuvelele, să îi adune şi pe ceilalți, căci parcă avea o presimțire. În săptămîna de cînd făceau plantoane la casa lui Mitică fuseseră două alarme false, aşa că ceilalți nu s-au prea grăbit. Băiatul s-a mutat puțin, mai în dreapta crucii, să vadă mai bine. Mitică, în genunchi, mîngîia caprele cu

două mîini, le pupa în bot şi le susura vorbe dulci. Apoi, le-a luat de funie şi le-a băgat în casă. Intraseră de un minut, cînd au apărut şi ceilalți, sfădindu-se în şoaptă. Unde-i Mitică, ai văzut ceva, mă? De ce ne-ai chemat? Normal că am văzut, a zis ungurul, silabisind cuvintele. Sunteți toți nişte proşti. Nebunul nu îşi buleşte caprele, le iubeşte, băi, proştilor!

POSTBLUE
(I BREAK THE BACK OF LOVE FOR YOU)

Mai rămînea un rest de aşteptare prin buzunarul de la piept, pe stînga. O noapte şi-un drum. Cînd a trecut noaptea, a mai fost doar drumul. Puncte cardinale diferite, aceeaşi destinație.

Un drum interminabil, aşa cum sunt toate drumurile către o primă întîmplare.

It's in the water, baby. (It's between you and me)

Îmi amintesc. Ploua de stăteau să se rupă băierile cerului, eu coboram muntele încet, fără grabă, fără niciun gînd, în afară de ăla că amîndoi stăm la volan, sub aceeaşi ploaie, pe alte serpentine. Apa curge şiroaie, curge, curge, noi ne apropiem sub un cer greu, rupător, vinețiu. Drumul e acoperit de o peliculă groasă de apă pe care o sfîşii cu roțile. Peste postblue mi se învîrteşte în cap, repetitiv, cuvîntul acvaplanare. Vin spre locul unde te voi întîlni, şi în minte mi se învîrteşte încet acvaplanare, iar eu nu mă mir, nu ridic din umeri, nici din sprînceana pensată a ochiului. Doar vin. Iar afară plouă fără încetare, norii mi se scurg pe parbriz, ştergătoarele aleargă, inima galop, vintrele mistuie stoluri.

It's in your frequency. (It's between you and me)

Stăm în habitaclul prea strîmt să ne încapă trăirea. Cîteva ore şi mii de bătăi de inimă mai tîrziu. Mă atingi cu degetele pe obraz, îți muşc buza de jos, îmi vîri limba sălbatic în gură, îmi înfig unghiile în umărul tău. În mine, se zbat larve de dorințe, în tine – capete de gesturi. Cînd mă strîngi, strîmb, peste scaunul din față, în brațe, îmi aud coastele şi sufletul pîrîind.

It’s in the special way we fuck. (It’s between you and me)

Te dezbraci de pantaloni şi gînduri, mă despoi de chiloți şi de temeri. Piele peste piele, carne peste carne. Mă striveşti. Mi te uiți în cap, mă uit la tine în cap. Prin ochi, fireşte. Ochii tăi scapără, ochii mei sting. Se sting. Te înşurubezi în mine, te primesc ca pe Sfintele Daruri. Te scalzi în mine, mă împărtăşesc cu trupul tău. Ne futem hieratic.

I’ll break the back of love for you.
(It’s between you and me)

EKG-UL UNEI ZILE

Zilele mele sunt toate tahicardice. Au pulsul mărit, 180 de bătăi pe minut. Mai demult, aveau şi activitate cerebrală continuă. Aşa mi-a zis medicul, studiind electroencefalograma cu un aer preocupat, nu mai produci unde alfa, eşti în beta continuu, creierul tău nu se odihneşte niciodată. Pe vremea aia nu prea dormeam, îmi vîjîia capul, zumzăia neîntrerupt, ca un stup la ceas de primăvară. Apoi, am luat nişte pastile care mi-au resetat creierul. Aşa mi-a zis, ăstea o să îţi reseteze creierul, o să vezi. Un an mai tîrziu, eram alfa şi puteam dormi.

De ritmul ăsta nu scapi cu pastile, însă. Eventual, cu o supradoză.

Ceasul sună la 6.00, ţîîîîr. Mă ridic buimacă, păşesc prin casa care palpită de somn şi întuneric şi trezesc bigudiul mic. Mă asigur că se ridică şi nu bagă cornul în pernă la loc, cum s-a mai întîmplat. Sunt zile în care se trezeşte singură, zile în care nu, aşa că eu verific întotdeauna. Mă prăbuşesc înapoi în pat. Uneori, reuşesc să adorm încă o oră. Alteori, eu mă zvîrcolesc între cearşafuri, iar gîndurile în cutia craniană. Sună ceasul din nou, ţîîîîîr. Îl opresc, mă tîrăsc la bucătărie, nu înainte de a trezi bigudiul mare. Cu o mînă, îmi fac cafeaua, cu una, sucul de fructe sau verdeţuri. Pun o mînă de migdale să fac lapte, din care îmi prepar apoi budinca de chia. Dau drumul wirelessului, deschid laptopul. Notificări, comentarii, mesaje. Beau cafeaua, răspund. Postez textul de dimineaţă. Fug la duş, îmi usuc părul, mă îmbrac, machiez, deja am întîrziat la serviciu. Apuc gunoiul de la uşă şi ies valvîrtej, mă arunc în maşină, centura piuie, opresc, arunc gunoiul, îmi pun centura, dau play la o piesă mişto, cînt în gura mare tot drumul pînă la muncă, parchez, intru în redacţie, salut, nu mi se răspunde întotdeauna, aprind calculatorul.

Plec pe teren. Dacă nu am noroc, sfîrşesc în lungi şi plicticoase conferinţe. Dacă am noroc, ajung, ca ieri, în pădure, la ferma unui crescător de cai de rasă. E soare, deşi răcoare, miroase pătrunzător a brad şi grajd, a bălegar de cal, ca în copilărie. Inspir cu nesaţ odorurile familiare. Mîngîi cu o mînă tremurată de teamă un grumaz alb şi suplu de pur-sînge arab. Nările îi freamătă nervos, fornăie neliniştit, îmi retrag mîna de pe gîtul puternic. Stăpînul îi eliberează în padoc, ei scapă ca din puşcă, sar, se tăvălesc în noroi, nechează, se ridică în două picioare, îşi scutură coama. Eu stau încremenită şi îi privesc, îmi par desăvîrşiţi, cu trupurile lor zvelte răsucite în aer, energie eliberată pură, sunt cele mai frumoase animale din lume, cai albi şi negri şi pătaţi, iar secundele alea sunt singurele secunde din ziuă care se preling încet, dense, cu puls încetinit. Nu mă uit la ceas, nu mă grăbesc nicăieri, nu pare să mă aştepte nimeni.

Şi deşi mi-a fost întotdeauna teamă de cai, de imprevizibilitatea lor, mă las aburcată în şaua unui frizian puternic şi mătăhălos, cu pinteni ţanţoşi, care stă cuminte să îl strîng între genunchi. Merge la pas, îngrijitorul ne supraveghează îndeaproape, îi simt muşchii spatelui mişcîndu-se, mă simt săltînd în şa şi sunt uimită, deci aşa se simt amazoanele, mă gîndesc, şi mă simt deopotrivă haiducă şi domniţă. Apoi, calul se sperie de un cîine care se repede la el, zvîcneşte sub mine, mă sperii, îngrijitorul îl apucă de căpăstru, eu strîng pulpele tare, îmi încleştez mîna de frîie, nu mă mai simt deloc în siguranţă pe şa, mă şi văd prăvălită în noroi, aruncată şi călcată în picioare de copitele potcovite. Mă liniştesc şi decid că voi veni regulat, pînă voi învăţa mersul la trap şi galop şi voi putea struni calul singură pe poteci, ca străbunicele mele hune.

Cînd descalec, revin vertiginos la ritmul meu, sincroane, cadre, alergat înapoi la redacţie. Ascult bruturi, decupez, scriu. În paralel, comentarii, mesaje, notificări.

Între timp, mai înregistrez o voce, mai dau cu o pensulă un fard, fug la jurnal, e 6.00 seara. Copiii îmi dictează ce nu mai e prin casă, intru la magazin, cumpăr, plătesc, car plase, parchez, urc şapte etaje pe scări. Uneori, tot ca ieri, acasă mă aşteaptă o surpriză. Casa e bec, spălat pe jos, strîns totul, iar masa e pusă, bigudiurile au gătit, mă aşteaptă să mîncăm, mi se pune un nod în gît, cum stau aşa, cu plasele în mînă, în dreptul uşii, ptiu, ce copii mişto am crescut, bine faci, bine găseşti, mă pupă, mîncăm, povestim, mă tot minunez ce deştepte sunt, ele strîng masa, eu plec la sală sau la vreo programare, ajung tîrziu acasă, ele se pregătesc de culcare, povestim, îmi fac un ceai, mă aşez la calculator, e deja noapte. Altă dată nu plec nicăieri, dar pun la spălat, gătesc, strîng, tot noapte se face cînd reuşesc să mă liniştesc şi să mă apuc de scris. Iar notificări, comentarii, mesaje, încerc să împac pe toată lumea şi să mă aşez la scris, e trecut de unşpe jumate, dar dacă am în cap o poveste care mă scrie ea pe mine, stau şi o aştern, cîteodată se face unu pînă termin, alteori abandonez căci nu văd bine ecranul. Scot din priză wirelessul, să nu ne radiem la cap şi mai mult. Mă spăl, demachiez, cad în pat, aprind veioza şi deschid o carte, oricît de obosită aş fi, trebuie să citesc măcar cîteva pagini zilnic. Închid cartea, mă uit la ceas, peste cîteva ore sună alarma. Mă scormonesc în cap, oare ce nu am făcut azi? Nu am vorbit cu prietena mea, nu se supără, mă iubeşte şi ştie, nu am sunat doctorul să îmi fac papanicolaul.Vreau să am timp să citesc şi să scriu, nu am timp să citesc şi să scriu, îți spun, şi tu zici ştiu, o să ai, zici. Îmi amintesc, cu ultimul colț treaz de minte, că un om îmi spusese că atîta zbucium n-a mai simțit din *La vulturi*, cum o chema pe aia, Agripina, da, aşa îmi ziceau şi nişte prietene la mişto, fa, tu eşti Agripina modernă, cum îl chema pe fii-su, Păunaş, parcă, Păunaş... Şi alunec frîntă într-un somn adînc şi fără vise. La 4.00 mă trezesc să merg la baie,

mă aşez la loc în pat, dar somnul mi-a sărit, iar textul neterminat începe să mi se întrupeze în minte, mînuța care scrie la mine în cap se porneşte, scrie, scrie, eu încerc să o opresc, dar nu mă ascultă. Se linişteşte singură după vreo oră, socotesc că mai am o oră pînă sună ceasul, fac cîteva exerciții de respirație şi relaxare, adorm la loc, cu gîndul că mai am aşa de puțin pînă mă trezesc. Sună alarma, țîîîîr.

O să mă odihnesc destul cînd o să mor, îmi spun. Şi o iau de la capăt.

O IUBIRE CA-N FILME

Iubirea noastră e cinematografică, îi spusese, iar el zîmbise, neconvins. Şi totuşi. Ea avea în cap doar scurtmetraje. Puțin cam mişcate, e adevărat, de parcă ar fi fost filmate din mînă sau chiar cu telefonul, dar scenele alea ea le potrivea cu uşurință în cap unui film romantic, cu iubiri devenite posibile.

Petreceau mult timp în pat, de parcă acolo, pe salteaua de dimensiuni mari, s-ar fi derulat, pe repede înainte, o poveste de dragoste lubrică, surprinsă sacadat de un aparat cam neatent. Iar apoi, un regizor neglijent le-ar fi montat în grabă, ca să redea aproape fidel începuturile unui amor ca-n filme.

Ar fi intrat aici scenele color cînd se prăbuşeau în pat rîzînd, ca doi adolescenți îndrăgostiți prima oară. Se sărutau rîzînd, se înghionteau, el îi muşca mîinile, sînii, apoi o întorcea şi îi muşca fesele, ea suspina printre hohote, apoi îi lua capul în mîini şi o privea adînc în ochi, în timp ce îi înghițea rîsul. O dezbrăca şi o vîra încet sub plapuma groasă – ei îi era mereu frig la picioare.

Apoi, erau scenele alb-negru, petrecute tot în aşternuturi. Ea ținea plapuma ridicată, el cobora încet, între picioarele ei. Tremura uşor şi se uita în ochii lui. Era înăbuşitor de cald sub pilotă, ei continuau să îşi susțină privirea, cearşaful era alb şi îi acoperea ca un cort întins de mîinile şi picioarele ei încordate şi înnegrite de soare. Nu îşi coborau ochii deloc, nu închideau pleoapele, se țintuiau şi zîmbeau. Te iubesc de tot, i-ar fi spus el, dacă nu ar fi avut gura atît de ocupată.

Erau şi cadre de exterior. Fusese imaginea aia de netăiat la montaj, cînd, fără să fi vorbit înainte, fiecare la

volanul maşinii sale, venind din direcţii opuse, s-au intersectat la mijlocul unui bulevard circulat şi, fără să încetinească, au scos mîinile pe geam şi şi-au atins degetele vag, din mers, zîmbindu-şi larg. Trecătorii au întors lung capul după cele două maşini care se apropiaseră şi îşi dăduseră mîinile, pe linia care desparte sensurile, pentru o miime de secundă, ca apoi să plece duduind mai departe, de ca şi cum nici nu s-ar fi întîlnit.

Şi mai erau despărţirile. Exact aşa cum spusese ea. Duioase, lungi, dureroase. Retragerile lui cu spatele, ca să nu o scape din ochi, mîna fluturată, zîmbetul trist, crispat de pe chipul ei. Cadre strînse, cadre largi. Panoramări. Să fie acolo, pentru montaj.

DIALECTICA BORCANULUI

Trăieşti acolo, în borcanul tău, fiindcă aşa face toată lumea.

Într-o zi, te izbeşti cu capul de capacul ăla. Devii conştient de el doar pentru că doare, tot aşa cum nu îți simți ficatul decît cînd bei prea mult, deşi îl porți în tine. Sau poate borcanul devine conştient de tine, căci el te conține, tot aşa cum tu conții ficatul. Doar că ficatul tău, oricît ai bea, nu poate pleca din tine, aşa că nu îi rămîne decît să se oftice, să se mărească, să facă o boală, ceva.

Dai să ieşi din borcan. Vezi că eşti singurul nebun, dar asta nu te opreşte. Aluneci. Te-opinteşti, sari afară. Stai pe capac, te uiți în zare. Sus, cerul. Dedesubt, o mare de borcane transparente, fiecare conținînd cîte un om ca tine. Unele borcane sunt mari, încăpătoare, altele minuscule, înghesuite. Dar nu vrei să te mai întorci acolo, cînd lumea e atît de mare şi e atîta aer de respirat.

Ei te văd pe capac. Îşi fac semne, te înjură, urlă la tine, băi, prostule, vino înapoi în borcan, nu vezi că toată lumea stă cuminte, ce-ți veni, boule! In-cre-di-bil!

Treci la locul tău în borcan!

Dar tu salți, sari din capac în capac, peste capetele lor. Ei te înjură şi mai abitir. Nu te pot aduce înapoi, dar vorbesc despre tine, te arată cu degetul. Comitetele se întrunesc, te proscriu, eşti declarat persona non grata şi condamnat la moarte, în contumacie. Vreo doi, stîrniți de scandal, decid să încerce şi ei. Se opintesc, alunecă, se aburcă, hop, pe capac. Lumea îi huiduie, unul pleacă mai departe, altul se teme, se întoarce în borcan. În borcan e călduț şi sigur, toată lumea face la fel doar.

Borcănoşii te mai hulesc o vreme. Eşti făcut în fel şi chip. Unii te invidiază, ar vrea şi ei afară, să vadă cum e, dar nu au curaj. Te înjură şi ei, huo, sper că ai crăpat acolo

afară! Ce tîmpit, cum să pleci pur şi simplu, ca neoamenii? Cînd în borcan e călduţ şi sigur...

Cele 5 legi ale borcanului:

Legea 1: borcanul este singura formă de libertate existentă;

Legea 2: mărimea borcanului depinde de gradul de prosperitate; cu cît mai prosper, cu atît borcanul mai mare;

Legea 3: în afara borcanului nu există nimic;

Legea 4: locul fiecărei fiinţe este în propriul borcan; orice abatere de la această lege este o erezie şi va fi pedepsită;

Legea 5: oricine părăseşte borcanul va fi proscris şi condamnat la moarte.

ÎN CARE E VORBA DESPRE MOARTE

Mie nu îmi e frică de moarte. De moartea mea. Am stat cu ea în cîrcă, ne ştim intim una pe cealaltă. Cît am stat îngropată sub avalanşă, m-am împăcat cu ea. Mi se făcuse linişte de tot, mă încleştasem strîns de ea. Era caldă şi liniştită. Deci aşa e cînd mori, m-am gîndit, îmblînzită. Deci aşa e cînd mori. E călduţ şi foarte linişte. Nu ai nicio tresărire, nicio spaimă. Nu se derulează nimic, nu porneşti prin niciun tunel, nu te orbeşte nicio lumină nepămîntească. Eşti împăcată.

Primul meu contact mai serios cu moartea a fost cînd a murit tata-mare. Nu eram foarte mică, mai muriseră nişte babe şi nişte moşi, unchi şi mătuşi, de prin sat. Mă fascina paloarea ceruită a chipului morţilor pe care îi văzusem. Mi-era vag teamă, copiii de pe stradă povesteau că, noaptea, morţii se tranformă în strigoi, eu nu îi prea credeam, dar tot mă încerca o frică. O teamă care izvora din neînțelegere mai mult decît din orice altceva. După aia, a murit tata-mare şi m-am prins că moartea celorlalți e atunci cînd nu îi mai vezi niciodată.

Apoi, a murit el. A fost, aşa, ca o lovitură în moalele capului. Cînd m-am dezmeticit, trecuseră doi ani. Doi ani în care m-am jucat puțin prin purgatoriu doar ca să nu ajung direct în iad, dar tot acolo am sfîrşit. Mi-am rîs de el că nu era îndeajuns de fierbinte să îmi mistuie suferința, am ieşit şi m-am apucat să reînvăț să trăiesc. Mai întîi, nu am înțeles. De ce mie. Nu păţisem deja destule, mai multe decît poate un om normal să ducă, deşi încă nu aveam 22 de ani? De ce mie? Cu ce naiba greşisem, să mă trezesc văduvă înainte să apuc să mă mărit măcar? Peste trei săptămîni, i-aş fi fost mireasă. Cheală şi cu picioarele goale prin iarbă, în ie de borangic. Singurul bărbat iubit. Alergam cu bicicleta,

de două ori pe zi cîte 14 kilometri, la mormîntul lui, să zac pe lespezile de ciment. Acolo îl mai simțeam, doar. Acasă, din pătuțul cu Albă ca zăpada, mă priveau ochii rotunzi ai copilului nostru care nu înțelegea năpasta căzută pe capul chel şi transfigurat al mume-sii. Noaptea visam că nu murise, că îşi înscenase moartea ca să fugă, aşa cum fugise de atîtea ori cînd era viu. Dimineața mă trezeam cu o greutate cumplită în piept, ca o gheară care mă suguşa şi nu puteam respira bine. Doi ani nu am putut respira bine. 730 de zile. Ceas de ceas. Nici măcar în somn.

Mai întîi, m-am temut că o să îl uit. Trăsăturile lui începeau să se şteargă şi mi se părea de neînchipuit să nu mi-l mai pot aduce aminte fără sforțare. Simțeam că, uitîndu-l, îl mai ucid o dată. I-am purtat hainele, după ce le-am vopsit pe toate în negru. Doi ani nu am purtat decît negru. Am purtat atît de mult negru încît acum aproape că nu îl mai (su)port. Mi-am tapetat camera cu fotografii cu el. Mi-am imaginat de sute de ori că nu o să mai fiu a nimănui, că voi rămîne a lui. Ani mai tîrziu, am găsit în *Femeia care aştepta* a lui Makine varianta livrescă a celei care aş fi vrut atunci să fiu. Doar că ea aştepta un bărbat pe care îl credea şi simțea viu. M-am înfierat cu tatuajul lui pe omoplat, aşa cum se marchează vitele. Dar, mai ales, m-am cufundat ca într-o mlaştină în întrebări şi angoase, dintr-o nevoie copleşitoare şi viscerală de a înțelege.

Cînd te loveşte moartea în plexul solar pe nepregătite, aşa cum pățisem eu, axul ființei tale se răsuceşte, iar credințele şi întreg sistemul tău de valori, construit cu migală, se prăbuşesc. M-am trezit goală şi pe jumătate nebună, fără nimic în care să pot crede, în afara maternității mele. Pe Dumnezeu l-am mai răstignit o dată. Cum moartea îşi închisese pleoapa neagră peste viața mea, m-am îndreptat spre ea cu toată puterea. Am vrut să o cercetez, să o înțeleg, să mi-o asum, ca să pot trăi mai departe. Am

căutat oameni care muriseră clinic, să stau de vorbă cu ei, să îmi explice. Am citit tomuri întregi despre nefiinţă, reîncarnare, felurite raiuri sau infernuri, treceri şi plecări. Într-un final, mi-am spus că tot ce facem aici e degeaba, cîtă vreme uităm că murim şi nu ne pregătim pentru asta. Că viaţa nu e altceva decît moarte, iar noi ne prefacem că nu e. Am înţeles usturător, pe carne jupuită şi sîngerîndă, că aia cu ne naştem ca să murim e pe bune. Că oricît citim, bem, mîncăm, ne iubim, dansăm sau cîntăm, oricine am fi, oricît am fi avut, moartea vine deodată şi că nu va conta decît cît de pregătiţi suntem atunci pentru ea. Că trecem şi nu lăsăm nimic, doar şanţuri în oamenii cărora le pasă, care se sting şi ei şi apoi chiar nu mai rămîne nimic. Nimic. Nicio urmă. Că viaţa ar trebui să fie mult peste toate astea, că nu eşti nimic dacă te tîrăşti ca un vierme gras prin ea, preocupat de un bine nătîng şi gregar, şi că şansele să nu ajungi unul sunt infime. Că pînă şi să îţi accepţi mediocritatea şi neputinţa e mare şmecherie. Că nu mor doar ăia care prin ceea ce fac lasă urme palpabile în semeni şi lume, iar tu nu eşti unul din ei. Că tu te zbaţi mărunt, să ai ce mînca, ce bea, unde pune capul, o geantă mai frumoasă, un telefon mai scump, o vacanţă mai însorită, o culoare şi o tunsură de păr mai cool. Un gîndac care nu vede decît vîrful bocancului şi care trăieşte cu vîrful ăla drept reper, fără să îşi pună măcar problema că ăla nu e bocancul întreg.

Nu am sfîrşit tanatofobă. Mie nu îmi e frică de moartea mea. Mi-am dorit-o, şi nu o singură dată. Ştiu că sunt gîndacul şi că bocancul e mai mult decît văd eu, de aici, de jos.

Moartea lui mi-a vîrît însă adînc în creieri o fobie de care încă încerc să mă vindec. O spaimă paralizantă pe care nu am putut-o nici măcar verbaliza vreme îndelungată. De moartea copiilor mei. Ani întregi m-am trezit noaptea să îi ascult cum şi dacă respiră. Fiecare drum cu maşina cu

altcineva decît mine îmi bloca mintea şi mă arunca în braţele nebuniei, fără exagerare. Cum el murise în maşină, maşinile deveniseră firesc vehicule ale sfîrşitului. Uneori, stăteam cu ele în telefon pînă ajungeau la destinaţie – la ai mei, de exemplu. Abia cînd îmi spuneau: mama, am ajuns, reîncepeam să respir. Uşor, am început să mă controlez, însă niciodată complet. Nici jobul nu m-a ajutat: am întîlnit şi mai multă moarte, am luat-o şi pe aia cu mine în pat, mi-a amplificat şi mai tare groaza că oricînd, orice li se poate întîmpla şi eu nu pot fi acolo să le salvez. Eram obsedată de control, tocmai pentru că intuiam că nu pot controla nimic. Nu am fost o mamă bună. Mi-a fost prea teamă pentru copiii mei. Nu i-am vîrît, precum Clementine a lui Vian, sub un clopot de sticlă, dar mi-a fost prea grijă de ei. A trebuit să ştiu mereu unde sunt, cu cine, cînd pleacă, cînd ajung. I-am sunat prea des, le-am pretins prea multe. M-au poreclit mama-urs. Overprotective. Mulţumesc Domnului că am înţeles, că m-am dus să mă tratez, am citit şi am făcut exerciţii cu mine, ca să le dau libertatea pe care oricum şi-ar fi luat-o şi şi-au luat-o. A trebuit să trag înfiorător de mine, să ajung să înţeleg că, dacă e să se întîmple ceva, eu nu am ce face. Că nu pot fi tot timpul lîngă ele, ca să le ţin umbrela protectoare, şi că nici nu e normal să fiu tot timpul lîngă ele. Că eu trebuie să le dau instrumentele cu care să se descurce în lipsa mea. Cel mai des îmi place să cred că am reuşit sau poate că s-au descurcat singure, că sunt mai deştepte ca mine. Fiecare spaimă am dus-o pînă la capăt, aşa cum m-a învăţat terapeuta mea. De cîte ori mă săgetează rece pe şira spinării cîte un gînd, atunci cînd pentru cîteva minute una dintre ele nu răspunde la telefon, îmi duc spaima pînă la capăt. O mamă cu o minte trudită, plină de spaime şi chirciri interioare, o mamă care se teme continuu că puii sunt în pericol, o mamă-urs – nu e o mamă bună. Acum ştiu asta, îmi dă mîna să ştiu, cînd şi eu am

devenit o mamă relaxată. Încă mă paralizează gîndul că li s-ar putea întîmpla ceva, însă nu mai trăiesc cu teama asta rotindu-se încetişor în spatele minţii mele clipă de clipă. Am învăţat că nimic nu e întîmplător şi fiecare copil îşi aparţine sieşi, rolul meu e să le arăt drumul şi să fiu acolo, orice ar fi. Mă rog doar ca moartea mea să vină prima, şi ăsta nu e un gînd morbid şi nici tot discursul ăsta nu e morbid, e doar firesc, aşa cum e moartea. Numai noi am învăţat să o excludem, eludăm moartea, de parcă aşa am anula-o, dar nu o anulăm, ea tot vine, iar atunci cînd vine, ne destabilizează definitiv. Moartea e firească şi ştiu sigur, că am fost acolo, că nu e sfîrşit, aşa cum credem noi, gîndaci profani cu privirea ţintită în vîrful bocancului. Nu trebuie să ne gîndim la ea continuu, dar nici să o ignorăm complet. Demult, oamenii erau obişnuiţi cu moartea. Nu îi mira şi nici nu îi dărîma. Noi am eliminat prezenţa normală a morţii din viaţa noastră. Ne îndemnăm să nu vorbim desprea ea, refuzăm şi amînăm să luăm act de ea – o psihoză de masă. Şi totuşi, murim cu toţii. Şi eu, şi tu, şi copiii, şi părinţii noştri. Cîinii şi pisicile noastre. Prietenii noştri. Soţii şi soţiile. Şi asta e trist, pentru noi, gîndacii, cei care rămînem. Pentru cei care se duc nu ştim cum e.

Nu îmi e frică de moarte. Ştiu că într-o zi va suna telefonul, că s-a dus mama-mare, care are aproape 90 de ani acum. Că se va duce tata, care, deja jumătate paralizat, e jumătate mort. Că într-o zi va pleca şi mama. Apoi, sper să urmez, firesc, eu. Dar dacă nu va fi aşa, ci altfel, ştiu de pe acum că nimic nu e întîmplător şi prin asta trebuie să trec. Nu o să mă mai întreb cu disperare: de ce mie? Sunt lecţiile mele, crucile mele de dus. Mă ştiu cu moartea bine, iar proximitatea ei m-a făcut doar excepţional de vie.